

Niko Jakofčič

Težko je doumeti, pa je vendarle res, da Belokranjca Nika Jakofčiča ni več. Vsi so ga poznali: nekateri še od takrat, ko je bil predvojni komunist, drugi iz časov, ko je bil organizator upora ob nastanku NOB, marsikdo pa se ga spominja kot funkcionarja ob nastanku naše ljudske oblasti. Neumorno je delal za napredek Bele krajine vse do zadnjega diha. Se pred kratkim je kot aktivist sodeloval v akciji za izvedbo novega samoprispevka in tu je omahnil. Po krajši bolezniji je umrl, star 77 let.

Niko Jakofčič, poštnjak, ugleden mož, razgledan in sposoben, je opravljal celo vrsto odgovornih dolžnosti prva povojna leta tudi v Ljubljani in Novem mestu. Po vrnitvi domov v Cerkovlje je spet razdal svoje moči in sposobnosti kjerkoli je bilo potrebno.

Tovariš Jakofčič je bil eden tistih mož, ki so za Belo krajino najbolj zaslužni. Dobil je več odlikovanj in priznanj, njegove izkušnje in delo pa so znani ceniti tudi v domači občini. Se ni dolgo, kar je dobil zlato značko predvojnega komuniste in bil je med prvimi, ki so dobili občinsko priznanje Osvobodilne fronte. Za Nikom Jakofčičem žalujejo razen svojcev domača vsi Belokranjci.

R. B.

Vse odlično ali najmanj prav dobro

Minulo soboto se je v Dolenjskih Toplicah končalo četrto republiško orientacijskotaktilno tekmovanje Zveze rezervnih starešin, ki se ga je udeležilo 54 ekip. Letošnja preskušnja je bila krona dolge vrste tekmovanj in pohodov, ki so jih od pomladi organizirale za svoje člane vse osnovne in občinske organizacije ZRVS in ki se jih je udeležilo več kot 30.000 rezervnih častnikov. Zabeležiti je treba, da so rezervne starešine dosegle odlične rezultate, tako je na primer kar 42 ekip opravilo zahtevno taktično nalogo z oceno odlično ali prav dobro.

Med posamezniki se je najbolj izkazal Franc Zupanc iz Trbovelj, med ekipami pa je bila najboljša Moste-Polje. Novomeški predstavniki so se uvrstili na tretje mesto.

Srebrni jubilej samoupravljanja

Pred 27. junijem

Jutri bo minilo 25 let, odkar je tedanja Zvezna ljudska skupščina sprejela „Osnovni zakon o delavskem upravljanju gospodarskih podjetij“; le-ta je zgodovinskega pomena za revolucionarni družbeno-ekonomski razvoj in ustvarjanje novih d. izbenih odnosov na osnovi marksizma, ki so dobili dejansko potrditev v jugoslovanski samoupravni socialistični praksi.

Proizvodna sredstva so prišla v roke neposrednim proizvajalcem. Že pol leta po sprejetju „Osnovnega zakona...“ so bili v okoli osemsto gospodarskih podjetjih v Jugoslaviji ustanovljeni delavski sveti. Z njimi je bil položen temeljni kamen za novo jugoslovansko samoupravno prakso, kajti potlej se je delavsko samoupravljanje hitro širilo na vsa druga področja družbenega življenja. Ob postopnem pridobivanju pravic samoupravnih organov sta se večala tudi materialna osnova samoupravljanja in vpliv delovnih ljudi pri odločanju o družbenih zadevah. Hkrati so se krepili tudi bratski odnosi ter enakopravnost med našimi narodi in narodnostmi; le-to je še posebej utrdila nova ustava.

Jugoslovanska samoupravna praksa, ki je prešla mnoge preizkušnje, dandanes z rezultati dela delovnih ljudi dokazuje, da je na samoupravni osnovi mogoče temeljito spremeniti lastniške odnose in pridružbeni lastniški, s katero upravljajo delovni ljudje. To potrjuje brez števila delovnih zmag, ki so jih naši delavci izbojevali na domala vseh področjih družbenega življenja.

Naše samoupravljanje je dokazan in preverjen temelj socialističnega proizvodnega sistema, ki je usmerjen k delu in delovnim ljudem; osnovni kriterij družbene vrednosti so delo in njegovi rezultati. Polna vrednost tega pa je vidna na docela vsakem pednju Jugoslavije. Obnovljene vasi, nova mesta, moderna industrija, razvita materialna, tehnična in kadrovska baza ter spremenjena ekonomsko-socialna sestava prebivalstva in vidno izboljšanje življenjski standard – to in še kaj je naš delovni človek dosegel na osnovi resničnega samoupravljanja in enakopravnih odnosov med ljudmi.

SVETISLAV NIKOLIČ

ČESTITAL KOMUNISTOM

Na svojo občinske konference ZK v Brežicah so v ponedeljek povabili 12 komunistov veterancev, ki so člani organizacije že 30 let. Zlate značke ZK jim je izročil član predsedstva izvršnega komiteja CK ZKS Franc Šali in jim čestital; Tovariš Šali je nato razdelil članske izkaznice 49 na novo prejetim članom ZK. Ob tej priložnosti je spregovoril o vrednosti prenašanja organizacijskih izkušenj starih članov na mlajše, o nujnosti izobraževanja komunistov ter o neprestani povezavi teorije s prakso.

NA MESTU MRTEV

18. junija malo pred 17. uro popoldne se je na cesti med Malim in Velikim Mraševim pripetila prometna nesreča, ki je terjala novo smrtno žrtev. Kostanjevičan Srečko Likar, star 36 let, je vozil avto iz Brežic proti domu, nenadoma pa je na makadamski cesti zapeljal v levo preko ceste. Vrglo ga je na travnato bankino, od tam pa se je prevrčal navzdol. Voznik je medtem padel iz avtomobila in je bil na mestu mrtev. Nesreča je razen življenja terjala še za 30.000 din gmotne škode.

Novi odnosi izpodrivajo stare

Brežice: ocenili uresničevanje ustave in družbenopolitične razmere

Ponedeljkovo skupno sejo občinske konference ZK, predsedstva občinske konference SZDL in občinskega sveta Zveze sindikatov v Brežicah je prevečala odlična volja po hitrejšem odpravljanju starih odnosov in doslednejšem uveljavljanju v ustavi zapisanih sprememb.

Sekretar komiteja ZK Miha Haler je v svojem referatu opozoril na to, da se bodo morali delavci v TOZD začeti sami uveljavljati in dajati pobude za bolj samoupravno organizirano združeno delo. Tudi novi predpisi o ločenem knjigovodstvu in žiro računih bodo odrezali korenine starih odnosov. V obratih, ki nimajo svojega knjigovodstva, je namreč težko govoriti o vplivu delavcev na planiranje, na delitev dohodka in podobno. Do zdaj so napovedale korenitejšo spremembo le redke TOZD, med njimi Slovin in Cateške Toplice.

Za združevanje in povezovanje delovnih organizacij v Posavju in v občini zadnje čase ni posebnega interesa, izjema sta le kolektiva Cateških Toplic in Mokric, ki se pripravljata na integracijo. Tudi v odnosih med TOZD in KS bo treba še marsikaj izpopolniti in pomagati predvsem manjšim KS. Prvi večji uspeh v občini je bil letos gotovo podpis dogovorov za modernizacijo cest.

Delegatski sistem je v občini dobro zaživel, potrebna je le še večja ustvarjalnost delegacij in boljša povezanost z ljudmi, ki jih te zastopajo. Pobude delegatov pogrešajo zlasti v zborih občinskih skupščin.

J. TEPPEY

EN DELOVNI DAN ZA SUHO KRAJINO

Občinski svet Zveze sindikatov Novo mesto je sprejel sklep, naj prispeva vsak zaposleni občan enodnevni zaslužek osebne dohodka, doseženega v juniju, kot prispevek za uspešno izvedbo delovne akcije „Suha krajina 75“.

Spet pesem na hipodromu

V nedeljo, 29. junija, bo na Srečanju oktetov 75 nastopilo nad 250 pevcev

Pod pokroviteljstvom Bogdana Osolnika bo v nedeljo, 29. junija, v Sentejmeju tradicionalno Srečanje oktetov 75. Osrednja prireditev na hipodromu se bo začela ob 14. uri. V večurnem sporedu se bo predstavilo 32 oktetov z 256 pevci.

Poleg domačega Sentejnerskega okteta, ki bo tudi letos začel srečanje, bodo od „naših“ peli še: oktet Boštanjski fantje, Kostanjeviški oktet, Dolenjski oktet, Oktet lovske družine iz Sodražice, Edini ženski oktet bo iz Zirovnice.

Zvečer pred glavno prireditvijo bo v Sentejnerskem kulturnem domu slavnostni koncert, na katerem bodo po sedem pesmi zapeli: Sentejnerski oktet pod vodstvom Ernesta Jazbeca, Koroški akademski oktet, ki mu je umetniški vodja Ciril Krpač, in oktet „Gallus“ pod vodstvom Milivoja Surbeka.

Tudi letošnje srečanje slovenskih oktetov bo organizirala novomeška ZKPO, ki bo ob tej priložnosti izdala pesmarico vseh v Sentejmeju petih pesmi, zatem pa bo izšla še plošča z nekaterimi najbolj zapetimi skladbami.

SEVNICA: SREBRNI SINDIKALNI ZNAKI

Jutri ob 18. uri bo v dvorani TVD Partizan v Sevnici proslava ob srebrnem jubileju samoupravljanja. Ob tej priložnosti bodo podelili srebrne značke Zveze sindikatov Slovenije. Občinski sindikalni svet je h kulturnemu programu povabil znane operne pevce Ladka Korošca, Zlato Ognjanovič in Bojana Ostaškega ter gledališkega igralca Poldeta Bibiča.

Pokrajinski odbor SLO za Dolenjsko med petkovim posvetom na Otočcu. Med udeleženci je tudi Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SRS (tretji od leve v zadnji vrsti). (Foto: I. Zoran)

Finžgarjeva Prerokovana

Kmalu v podlistku ena najlepših povesti

Po podlistku na predzadnji strani „O svobodni republiki pod Gorjanci in njenem kirovskem junaku Piparju Baksetu“, kategora nadaljevanja se izteka, bomo začeli v Dolenjskem listu v nadaljevanjih objavljati eno najbolj uspešnih del pisatelja Frana Saleskega Finžgarja povest Prerokovana. To delo, ki sodi med naše najlepše kmečke povesti, se odlikuje po nadvse zanimivi vsebini, globokem pisateljevem poznavanju kmečkega človeka in življenja ter je še danes, toliko let po svojem nastanku, enako sveže in zanimivo branje. Bralce opozarjamo, naj ne zamude skorajšnjega začetka naše nove povesti.

Vsako naj ve za svojo vlogo v SLO!

S posvetovanja pokrajinskega odbora SLO za Dolenjsko 20. junija na Otočcu

Pokrajinski odbor SLO za Dolenjsko je sklical 20. junija na Otočcu posvetovanje o stanju in problematiki obrambnih priprav in nadaljnjih nalogah ljudske obrambe na območju širše Dolenjske. Posvet je vodil Ivan Ahlin in so se ga udeležili tudi: Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SRS, Rudolf Hribenik – Svarun, komandant glavnega štaba za SLO v naši republiki, Miha Butara, republiški sekretar za narodno obrambo, Marjan Orožen, republiški sekretar za notranje zadeve, in trije člani izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS – Ludvik Golob, Lojze Briski in Franc Šali.

Na posvetovanju so menili, da je mehanizem obrambnih priprav v širši Dolenjski dobro zastavljen tako v območjih kot TOZD in OZD. Ena od težav je tudi podčrtala, da je bila pri pripravljenosti prebivalstva sodelovati v obrambi na področju SLO na visoki ravni. To se je videlo tudi na vseh področjih, ki so imele namen preizkusiti obrambno sposobnost in izvedbo posebnih nalog določene

nih oddelkov. Sam pokrajinski odbor SLO za Dolenjsko je „ognjeni krst“ uspešno preстал na vojaških vajah „Svoboda 71“, drugič pa na manjši vaji „Jesen 74“ na območju ribniške in kočevske občine.

Pomanjkljivosti, ki so jih na posvetu tudi navedli, so sklenili čimprej odpraviti. Zlasti se bo moral SLO navzven tako odpreti, da bo sleherni občan vedel za svoje mesto

in naloge v obrambnih pripravah. To narekuje slej ko prej tudi dejstvo, da gre SLO po poti podružbljanja. Seveda bo treba to načelo še bolj upoštevati v srednjeročnih načrtih ter teritorialni obrambi dati sicer ne le večjo pozornost, ampak v tu namen zagotoviti več sredstev kot do zdaj. Večjo pozornost bo nujno posvetiti poveljniškemu in strokovnemu kadru, ki ga zajema SLO. Na Otočcu so povedali, da so ta kader močno pomladili, zdaj pa mu je treba omogočiti, da bo dobil še potrebno znanje in izkušnje. Zavzeli so se za to, da bi usposabljanje teklo ob pomoči izobraževalnih ustanov JLA, še posebej za šolanje strokovnjakov za potrebe tehničnih služb.

Posebna naloga bo poslej veljala utrjevanju obrambnih priprav v krajevnih skupnostih. Socialistična zveza ima pri tem pomembno nalogo

mobilizatorja. Ko bo v kratkem ustanovljen še pokrajinski odbor SZDL, bo delo na tem področju še bolj usklajeno. Idejnopolično usposabljanje pa teče prek ZK. V enotah teritorialne obrambe deluje že okoli 50 aktivov ZK, ustanovili pa bodo še nove.

I. ZORAN

V prvi polovici tedna smo imeli spremenljivo vreme s pogostimi padavinami. V drugi polovici tedna pa se bo vreme postopoma izboljšalo; zmeraj manj bo pluh in viht.

S podelitvijo velikega kristalnega pokala (osvojila ga je ekipa vojakov-sportnikov iz Postojne) in po govorih komandanta ljubljanske vojnega območja Franca Tavčarja-Roka in predsednika novomeške občinske skupščine Jakoba Beriča so na Stadionu bratstva in enotnosti v nedeljo zvečer zaključili jubilejne 30. športne igre ljubljanske armadne oblasti. Končna uvrstitev ekip: 1. Postojna 51 točk, 2. Ljubljana 43, 3. Kranj 33, 4. Maribor 32, 5. Novo mesto 17 in 6. Vrhnika. Na sliki: general Tavčar čestita predstavnikom vojskih ekip. (Foto: J. Pezelj)

Odpraviti stara »lepila«

Kakšna organiziranost in delo skupnih služb

Napoved je prišlo na dan, kaj je v petih mesecih izbrskala komisija, ki jo je vodil podpredsednik ZDA Nelson Rockefeller in je imela nalogo proučiti delovanje osrednje ameriške obveščevalne agencije CIA na ameriških tleh. Rezultat je po vseh merilih porazen: agencija je nenehno kršila zakone in počela stvari, ki jih nikakor ne bi smela. Kot je znano, je bila CIA ustanovljena z nalogo, da se ukvarja z obveščevalno in protiobveščevalno dejavnostjo na tujem – nikakor pa ne na domačih, ameriških tleh. Toda počela je prav to in to z najbolj umazanimi sredstvi. Tako so prisluskovali telefonskim pogovorom, odpirali pisma, nameščali prisluskovalne mikrofone v zasebnih stanovanjih in uradih, vdirali v tuje prostore in opravljali preiskave brez dovoljenja ter zasledovali Američane in jih na skrivaj fotografirali. Pa to še ni vse. Rockefellerjeva komisija je v 299 strani dolgem poročilu predsedniku ZDA Gerald Fordu navedla, da je CIA uporabljala tudi nič hudega sluteče ljudi za nekakšne medicinske poizkuse (na primer: kako prestajajo uživanje mamul), med katerimi je vsaj ena oseba umrla, zaradi česar ni bil nihče ustrezno kaznovan.

Toda vrhunec umazanije je skrit verjetno v 89 strani dolgem strogo zaupnem in tajnem poročilu, ki ni dostopno javnosti in v katerem navaja komisija ugotovitve, ki zadevajo pripravljane atentate na kubanskega premierja Fidela Castra, dominikanskega diktatorja Truilla, vmešana pa je verjetno tudi v umor kongoskega voditelja Patrica Lumumbe.

Seveda je seveda veliko vprašanje, kaj bodo Američani storili: ali bodo nadaljevali z raziskovanji ali pa bodo vse skupaj pustili v nemar in se zadovoljili z obljubo, da bo poslej bolje?

Na oni strani oceana je dovolj zagovornikov ene in druge možnosti, toda velika večina vendarle meni, da bi kazalo z zakoni temeljito omejiti dejavnost CIA in ji onemogočiti tako početje... toda kdo bo to storil, ko pa ima CIA toliko vplivnih prijateljev na vseh koncih in krajih...?

Čeprav smo ob uresničevanju novih družbenoekonomskih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela neprestano opozarjali na nujnost jasne opredelitve tako imenovanih skupnih služb, se s posebnimi uspehi pri tem še zdaleč ne moremo pohvaliti. Sicer nikjer več ne predlagajo, da bi skupne službe predstavljale nekakšen poseben TOZD, toda vse bolj je očitno, da je njihova zlepljenost s poslovodno sestavo v delovnih organizacijah še zelo krepka.

Tako pomenijo marsikje skupne službe nekakšno Ahilovo peto starih odnosov v delovnih organizacijah. Če namreč uspe delavcem predreti okope, ki so jih postavili okrog teh služb tisti, ki si ustavnih sprememb ne želijo, potem se za nove samoupravne dosežke odpro obzorja, ki jih je mnogo lažje doseči. Ob centralizaciji moči v teh strokovnih organih so namreč delavci hote ali ne hote potisnjeni samo v položaj izvrševalcev in tudi ne morejo biti nič več kot to.

V takih razmerah je strokovna dejavnost osamosvojena, hkrati s tem pa se ohranja stara podjetniška organiziranost in hierarhični odnosi, ki imajo jasno opredeljenost po nekakšnem poveljniškem sistemu, v katerem ima vsakdo svoje mesto, pa najsi gre za strokovne, človeške, delovne, socialne, kadrovske ali kakšnekolik druge

zadeve. Skratka: višje sodiš, večje možnosti ima za uveljavitev svojih hotenj.

Bistveno je, da so v takih razmerah vse odločitve odtujene od delavcev in da se bodo lahko uresničile samo tiste, kar zahteva vodstvo in predstavniki skupnih služb. Prav zato si moramo resnično prizadevati, da v takih primerih delavcem jasno pokažemo, kje so ovire za krepitev njihovega samoupravljalškega položaja, da jim zagotovimo dovolj družbenoekonomskega in idejnopolitičnega znanja in da jim omogočimo to znanje in delavsko zavest tudi uveljaviti v akcijah. To pa je predvsem naloga družbenopolitičnih organizacij v delovnih kolektivih in še posebej komunistov.

Očitno je namreč, da se je ob idejni ofenzivi zadnjega časa tehnokratizem in birokratizem

LUSAKA – Tukaj so objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da rodezijske rasistične oblasti skrivno ponoči streljajo zajete rodoljube. Sporočilo terja, naj se vse napredne sile zavzemajo, da rešijo življenja številnih zapornikov. Kot je znano, so v zadnjih nekaj mesecih oblasti v rasistični Rodeziji in Južni Afriki okrepile nasilje nad črnim prebivalstvom. Na sliki: takole obračunava bela policija s črnimi demonstranti. (Telefoto: UPI)

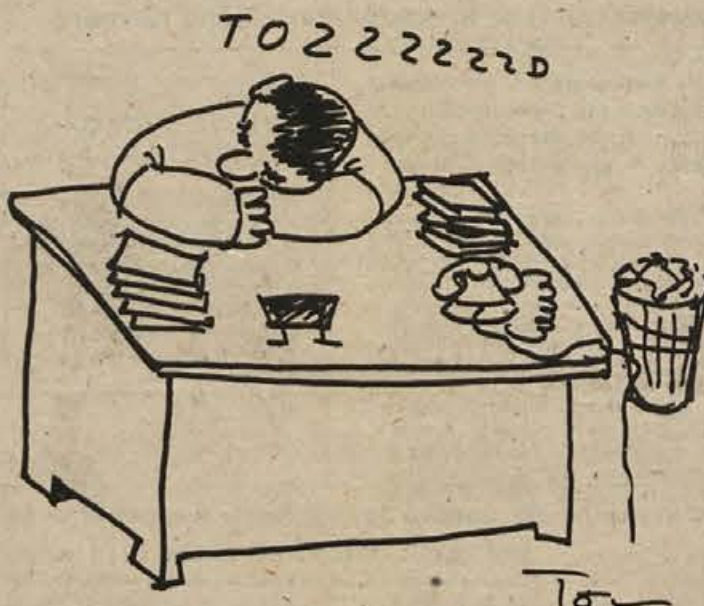
nadel oklepe, skozi katere je težko prodreti. Le težko namreč lahko zasledimo neposredne odpore samoupravljanju in ustavi, zasledimo pa prekanjene metode, ki jih ni lahko spoznati, še težje pa ukrepati proti njim. Nema lojke so se namreč vodstveni sestavi v pravem pomenu besede zleplili celo z vodstvi družbenopolitičnih organizacij in hočejo skupno, največkrat pod okriljem političnih aktivov, odločati sami o vsem, kar je pomembno.

In še več: marsikje hočejo biti vodilni pravi mandatarji za najpomembnejše strokovne položaje, hkrati pa tudi za vodstva samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Na ta mesta namreč zahtevajo ljudi, ki bodo delali z njimi z roko v roki in poskrbeli, da bo na zunaj videti vse prav in lepo. Povrh vsega pa smo prav v zadnjem času lahko zasledili tudi opozorila, da se posebne oblike nekakšnih skupnih služb uveljavljajo celo znotraj posameznih TOZD, da se krepijo administrativni aparati in prihaja do pojavov, ki jih doslej sploh nismo predvidevali.

Vse to kaže, da bo treba marsikje temeljito analizirati prav organiziranost in vlogo skupnih služb in razmere primerjati z ustavnimi načeli.

JANEZ KOROŠEC

Iz zadnjega PAVLIHE

»GLASNIK«, TEHNIKA, LJUBLJANA

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Ocenam našega gospodarjenja, razmeram v plačilni bilanci, ugotovitvam o (žal največkrat zelo pomanjkljivem) izpolnjevanju raznih še dogovorjenih sklepov ter doseganju začrtanih ciljev se je v dneh minulega tedna pridružila še ocena, izrečena na kongresu sindikata delavcev industrije in rudarstva – ki je po številu članov, ki jih vključuje, najštevilnejši v jugoslovanski Zvezi sindikatov. Zato ima pač ta ocena, ki predvsem opozarja na poredke manjšanje produktivnosti pri nas, gotovo še posebno težo.

Predsednik jugoslovanskih sindikatov Mika Špiljak je v svojem govoru na kongresu tega sindikata poudaril, kako nujno je, da začnemo usklajeno primerjati problematiko posameznih panog, ob tem pa seveda tudi doseganje (ali nedoseganje) rezultatov, saj bomo le tako prišli, kot je dejal, do res konkretnih ter ustreznih temeljev za nadaljnje ukrepe. Vsi vemo, je dejal Mika Špiljak, da zaradi različnih delovnih pogojev dosegajo posamezni delovni kolektivi zelo različne proizvodne rezultate. Če teh razlik ne poznamo zares dobro ter jih pri ocenah ne upoštevamo, marveč kar počez zahtevamo od »družbe«, naj izboljša položaj proizvajalcev, pač nikoli ne bomo prišli do res ustreznih rešitev.

Z drugimi besedami rečeno – zavzemati se moramo za tisto odpravljanje razlik v pogojih dela, ki naj privede do izčiščene podobnosti, kaj je res delovna zasluga posameznega kolektiva, kaj pa ne. In skladno s tem moramo potem tudi začeti izvajati še dogovorjeno delitev, ki naj temelji na resničnih rezultatih dela, ne pa na rezultatih, ki temeljijo na omenjenih različnostih poslovnih pogojev.

To je še posebej pomembno zaradi zaskrbljujočega podatka – ki ga je prav tako navedel Mika Špiljak – da se naša rast produktivnosti v zadnjih letih giblje komaj med

2 do 3 % letno, kar je seveda veliko premalo za uspešen nadaljnji razvoj, kot smo si ga začrtali. Na kongresu je bilo tudi precej govora o perečem (veliko premajhnem) izkoriščanju zmogljivosti v naši proizvodnji – saj so npr. povedali podatek, da znaša izkoriščanje zmogljivosti v celotni industriji komaj 74 odstotkov, med posameznimi grupacijami pa so še velike razlike. Tudi izgube zaradi slabo izkoriščenega delovnega časa zaposlenih so zelo velike – sem sodi tudi slaba organizacija dela ter vse naše znane delovne pomanjkljivosti. Rekli so, da znaša pri nas povprečen dnevni delovni čas na zaposlenega manj kot 6 ur – pri tem imajo veliko vlogo tudi ne povsem upravičeni izostanki z

Pereče manjšanje produktivnosti

dela. Izvršni komite predsedstva CK ZK Slovenije je prejšnji teden na razširjeni seji podrobno obravnaval problematiko spodbujanja razvoja manj razvitih območij v Sloveniji. To je eno eksistenčnih vprašanj naše republike – so poudarili – pa ne samo naše, marveč vseh republik in sploh Jugoslavije, saj so območja, ki so doslej že zaostala v svojem razvoju, nedvomno zelo pomemben jeziček na tehtnici našega skupnega skladnega razvoja za naprej. Ta območja so dragocen vir delovne sile, razen tega pa so to ekonomsko intenzivna območja – vredna pomembnih gospodarskih vlaganj. Nekateri še vedno menijo, so rekli, da gre pri reševanju teh vprašanj samo za nekakšno bratsko pomoč do teh območij; vendar to ni res – gre za resnično ekonomsko upravičenost, kar tamkaj vložene investicije v mnogočem že dokazujejo.

Res smo na tem področju v zadnjih letih precej naredili – vendar si še zdaleč ne smemo delati utvar, da smo probleme naših nerazvitih območij vsaj približno že ublažili oziroma jih odpravili. Dosegli smo sicer, da stopnja nerazvitosti vsaj ne narašča več – res pa je tudi, da znaša razlika med najbolj in najmanj razvito slovensko občino (Ljubljana-Center ter občina Lenart) še vedno kar petnajst proti ena, če primerjamo družbeni proizvod in vse drugo. Ni naključno, da prav sedaj oživljajo te razprave – v teku je namreč priprava prihodnjih razvojnih dokumentov za srednjeročno obdobje. Vsekakor bomo morali v teh dokumentih posebej poskrbeti prav za planski razvoj premalo razvitih območij pri nas.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na svoji seji zelo kritično ocenil pojave tehnokratizma in birokratizma – kar se v mnogih delovnih organizacijah (posebej zelo velikih) očituje kot oblikovanje številnih uprav kot samostojnih služb z velikim številom zaposlenih strokovnjakov ter upravnih uslužbencev. S takšnimi poskusi, je bilo rečeno, želijo nekateri delavcem v OZD odtegniti njihove »možgane«, da bi potem lahko upravljali z njimi ter razpolagali z dohodkom posameznih TOZD. Takšnemu nesamoupravnemu kopičenju oblasti v OZD se morajo sindikati odločno postaviti po robu – republiški svet ZSS je poslal svojim osnovnim organizacijam sklepe in napotila, pri čemer je posebno poudarjena tudi odgovornost komunistov pri razbijanju takšnih nesamoupravnih pojavov.

Republiška komisija za odnose z verskimi skupnostmi pod predsedstvom Rudija Čačinoviča je obravnavala in ocenila aktualne odnose z rimskokatoliško cerkvijo pri nas. Med drugim so te odnose v celoti pozitivno ocenili – pri čemer je bilo rečeno, da večina slovenskih duhovnikov deluje v okvirih ustavne ureditve ter pravnega položaja verskih skupnosti pri nas. Manjšina med njimi, ki tem odnosom ni naklonjena (tu je bila posebej omenjena sovražna delujoča emigrantska duhovščina), škoduje s takšnim ravnanjem predvsem tudi sami cerkvi, saj je njihova dejavnost v nasprotju s sklenjenim protokolom med vlado SFRJ in predstavnikmi svetega sedeža, podpisanim že pred devetimi leti v Beogradu.

tedenski zunanjepolitični pregled

Doslej še neodkriti napadalci, za katere pa je mogoče z gotovostjo povedati, da pripadajo krogu skrajne sovražne emigracije, so v New Yorku izvedli bombni napad na poslopje naše misije pri Združenih narodih. Pri napadu na srečo ni bil nihče ranjen, nastala pa je precejšnja gmotna škoda.

Bomba je eksplodirala v zgornjih nadstropjih jugoslovanske misije na zelo prometni newyorški Peti aveniji v večernih urah.

Generalni sekretar Združenih narodov dr. Kurt Waldheim je izrazil obžalovanje, da se je to zgodilo, ter dejanje obsodil. Obžalovanje je izrazil tudi predstavnik ameriškega zunanjega ministra, medtem ko predstavnik policije, ki je sicer takoj začela s preiskavo, ni mogel povedati ničesar.

To ni prvi napad na naše diplomatsko predstavništvo, marveč samo eden v seriji sovražnih dejanj pripadnikov skrajne sovražne emigracije.

V protestu, ki ga je naše predstavništvo vložilo pristojnemu organu, je rečeno, da zahtevamo, naj oblasti dežele, kjer gostuje naša diplomatska misija, zagotovijo nemoteno delo in varnost našega imetja ter predstavnikov.

Doslej za to ni bilo najbolje poskrbljeno, o čemer pričajo tudi nekateri drugi izgredi, denimo izredno nesramne ustaške demonstracije pred nekaj meseci, ki jih policija ni skušala preprečiti.

PRED OBISKI POMEMBNIH POLITIKOV

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito bo v naslednjih nekaj dneh sprejel več ugodnih tujih državljanov, ki prihajajo na uraden obisk k nam.

Tako pričakujejo v Beogradu danes nekdanjega zahodnonemškega kanclerja in predsednika socialdemokratske stranke Willyja Brandta, nekaj dni kasneje pa bo pripotoval na obisk v Jugoslavijo tudi indonezijski predsednik Suharto ter nekateri druge osebnosti.

Razgovori dveh državnikov z jugoslovanskim predsednikom bodo pomembni, saj bodo zadevali tako medsebojne odnose kot pregled mednarodnih dogajanj, pri čemer je mogoče domnevati, da bosta glede tega predsednika Tito in Brandt poudarila evropske razsežnosti, v razgovoru s predsednikom Suhartom pa predvsem dejavnost in smotre nevrščeni.

MOZAMBİK PRED NEODVISNOSTJO

Mozambik, do nedavne portugalska kolonija na vzhodni obali Afrike, se pospešeno pri-

pravlja na slovesnosti ob glasitvi neodvisnosti.

Po desetletnem boju za osvoboditev, ki je terjal velike žrtve, bo postal Mozambik ena izmed njih afriških držav, ki so si pridobile neodvisnost. Kasneje je šla po njenih stopinjah tudi Angola.

Mozambik je napovedal nasledno nevrščeno usmeritev svoji zunanji politiki in uveljavljanje socialističnih idej v notranji.

Zopet bombni napad

Deželo seveda čakajo hude preizkušnje, saj je kljub velikim naravnim bogastvom nerazvito in bo treba v hitrejši razvoj vložiti velikanske napore.

Tej vzpodbudni novici bok je mogoče postaviti protivno tisto, ki govori, da so se predstavniki treh rivalskih osvobodilnih gibanj Angole s posebnim sodelovanjem in prepričljivostjo sednika vendarle sporazumeli o sodelovanju in preprečitvi državljske vojne, ki so jo nekateri že napovedali.

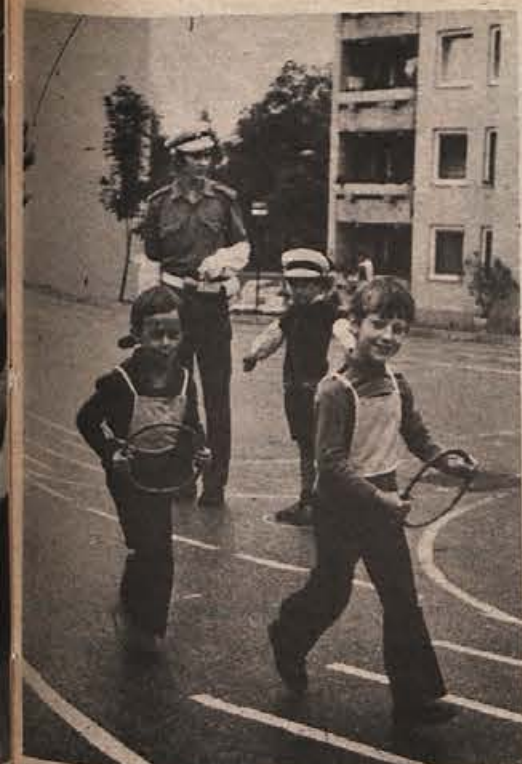
Sporazum predvideva, da bodo izpustili vse vojne ujetnike, združili svoje oborožene oddelke v enotno armado in se pripravili svobodno politično delovanje.

Tako je bila dosežena resna dobesedna v zadnjem trenutku zakaj dogodki v Angoli, podobni kot Mozambiku, do nedavnega portugalski koloniji, so grozili, da pahnejo deželo v tragično bratomorno vojno, ki bi ne samo uničila tisoče življenj, marveč tudi zanesljivo preprečili proglašenje neodvisnosti dežele.

Kamen spotike med predstavniki treh osvobodilnih organizacij je bila predvsem pot nadaljnega razvoja. Medtem ko je MPLA zavzemala za socializem in nevrščeno, sta druga dve FNLA in UNITA hotele bolj prozahodno usmeritev tako na zunanjepolitičnem kot na notranjepolitičnem področju.

TELEGRAMI

SOFIJA – Predsednik bolgarskega državnega sveta Todor Živkov je odpotoval na dvodnevni uradni obisk v Italijo. Med svojim prvim obiskom v Rimu se bo z italijanskim predsednikom pogovarjal o nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov med državama. Prvi sekretar evropske združene delavske partije Edward Gierek je obiskal Moskvo, kjer se je pogovarjal o vprašanju varnosti sodelovanja v Evropi.

V vzgojnovarstvenih zavodih učijo otroke tudi pravilne hoje po cesti. Tovrstno znanje so ekipe starejših otrok iz petih novomeških vrtcev pokazale 20. junija pri Vrtcu Majde Šilc. Za varno hojo po cesti so morali otroci upoštevati tudi znake miličnika. (Foto: D. Rustja)

Med petkovim obiskom v Novem mestu, ki je bil posvečen posvetovanju o stanju in problematiki obrambnih priprav, se je predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher s spremstvom mudil tudi v straškem Novolesu, kjer so ga seznanili z obrambnimi pripravami v tem velikem kolektivu.

Zdravstveni dom Novo mesto je nabavil v zadnjem času več novih reševalnih vozil. Posebnost so Citroënova vozila „žabe“, saj so udobna in sodobno opremljena. Tako vozilo, ki velja okoli 140.000 dinarjev, imajo v Krškem in Novem mestu. (Foto: M. Vesel)

Učenci sedmih razredov krške in leskoveške osnovne šole so se ob izteku šolskega leta izkazali kot dobri obiranci jagod. Njihova pomoč je bila na sadjarskem posestvu Agrokombinata Krško v Stari vasi nadvse dobrodošla. (Foto: Jožica Teppey)

Obveščanje: čakamo na »indok centre«

Na Dolenjskem ugotavljamo, da je obveščanje še vedno zelo šibka točka delegatskega sistema. Iz gradiv dobijo delegati predvsem pregled, o čem bodo na primer spet razpravljali na sejah občinske skupščine in njenih teles, ne vedo pa, kako se že sprejete smernice, stališča in sklepi

Eden izmed načinov informiranja: oglasna deska

uresničujejo. Manjka torej tako imenovanih povratnih informacij, ki so prav gotovo podlaga za nove predloge, pobude in rešitve.

„Vse faze nastajanja družbeno pomembnih odločitev moramo spremljati z ustrezno organizacijo medsebojnega obveščanja, pri tem pa vprašanj informiranja v delegatskem sistemu ne smemo omejevati zgolj na proces odločanja v skupščinah,“ so podarili na zadnji seji skupščine skupnosti dolenjskih občin v Trebnjem. To pomeni, da informiranje ne sme hoditi svojih potov, ločeno od drugih procesov od-

ločanja v skupščinah ali na drugih pristojnih mestih.

Nepogrošljivo pomoč bodo prav gotovo pomenili »indok centri« (informativno-dokumentacijski centri), o katerih razmišljajo tako v republikih kot v občinah. Ti centri bi zbirali informacije, skrbeli za njihov pretok, izdajali publikacije, hkrati pa bili v pomoč časopisom, radiu, televiziji in drugim sredstvom javnega obveščanja. Ustanovitev »indok centrov« bo tako – tudi po mnenju medobčinske skupščine – v dolenjskih občinah med najpomembnejšimi nalogami pri ureditvi zakonodajnega in javnega obveščanja.

Prepričani, da so lahko sredstva javnega obveščanja v delegatskem sistemu pomemben dejavnik, so se na Dolenjskem že nekajkrat zavzeli za ustanovitev vsaj ene lokalne radijske postaje (v Novem mestu), pri Dolenjskem listu pa naj bi uvedli posebno prilogo, ki bi na poljuden način seznanjala delovne ljudi z najpomembnejšimi vprašanji in odločitvami. V delovnih organizacijah naj bi se posluževali sprotnega, hitrega in kratkega informiranja (ciklostilni listi, oglasne deske), tovarniške časopise pa odprli tudi za informiranje o delovanju in prizadevanjih krajevnih skupnosti na njihovem območju.

I. ZORAN

Preskrbljenost z gnojili – letos boljša kot lani

Načrt ni posevek

„Proizvodnja hrane je zdaj poleg energije in industrializacije dežel v

razvoju ena izmed treh strateških, nalog v svetovnem gospodarstvu. Agroindustrijski kompleks ni zato po naključju v naših razpravah o nadaljnjem razvoju na prvem mestu,“ je dejal dr. Anton Vrtača, podpredsednik ZIS, v intervjuju za beograjski NIN.

Toda načrt še ni posevek. Koliko govorjenja in pisanja pa tudi akcijskih načrtov je bilo za letošnje seje, vendar rezultati niso bistveno boljši. Kot je na nedavni tiskovni konferenci predstavnik zvezne gospodarske zbornice povedal novinarjem, smo v nekaterih kmetijskih kulturah celo zaostali.

Lansko jesen smo v naši državi posejali 1.592.000 ha pšenice, kar je 16 odst. manj od predvidene površine in skoraj 14 odst. manj kot leto poprej. Resda so bile vremenske razmere zelo neugodne in s pšenico zaradi dolgotrajnega jesenskega deževja ni bilo mogoče obsejati vseh predvidenih njiv, vendar bi pričakovali, da bo to nadoknadeno s pomladansko setvijo. Spomladi je bilo res posejanih s koruzo za 6,4 odst. več površin, kar pa je še vedno manj od načrtovanega obsega. Tudi pri sladkorni pesi ni bil uresničen program, saj je bilo zasejanih 17 odst. manj površin, sončnice 11 odst. manj, krompirja pa 10 odst. manj. Izjema so soja in nekatere vrtnine.

Ob koncu ostane brez odgovora vprašanje, kje je še tistih 600.000 ha neobdelane zemlje, o katerih se je govorilo lani, in zakaj se kljub dobremu namenu in načrtu ne potrudimo izkoristiti našega naravnega bogastva, naše rodovitne zemlje.

M. L.

Majski skok cen

Kot neustavljiv tok se zdi večanje cen, ki ga ugotavljamo iz meseca v mesec. Republiški Zavod za statistiko poroča, da so se maja proizvodjalne prodajne cene spet zvečale za 2,1 odstotka v primerjavi z aprilom, kar je precej več, kot bi mesečno povečanje smelo znašati, če bi se ravnalo po resoluciji o družbeno ekonomskem razvoju v letu 1975.

Na tolikšen odstotek je vplivala zlasti 18,4-odstotna podražitev premoga. Velik skok v ceni je naredila tudi papirna industrija (6,1 odstotka), ne dosti manjšega pa kovinska

industrija (4,4 odst.). Če letošnje majske cene primerjamo z lanskimi v tem mesecu, lahko ugotovimo kar 37,7-odst. podražitev za vse izdelke.

V maju so se cene na drobno povečale pri neživilskih izdelkih za 1,9 odst., pri živilskih pa za 1,4 odst. Na slednje je vplivala sezonska pocenitev jaje za 6,7 odst., sadja za 1,3 odst. in maščob za 0,1, enake pa so ostale cene mesa in mesnih izdelkov.

Vse to je vplivalo na cene življenjskih potrebščin, ki jih statistični zavod ugotavlja za povprečno štiričlansko družino. Izračunali so, da je bilo za tako družino življenje v letošnjem maju za 26,6 odst. dražje kot v lanskem, k čemur je največ prispevala 17,4-odst. podražitev kurjave in razsvetljave, za 8,5 odst. večji stroški za stanovanje in za 2,9 odst. večji izdatki za tobak in pijače – v primerjavi z letošnjim aprilom.

M. L.

Luč za nerazvite

Ko so na Dolenjskem dobili delovni osnutek družbenega dogovora o pospeševanju razvoja manj razvitih območij in manj razvitih mejnih območij v Sloveniji v obdobju 1976–1980, se je marsikomu iz prvi izvil tisti naveličani čakanja in odrešili »VENDAR«.

Crnolajski in trebanjska občina sta že do zdaj največkrat stali v vrsti pred tistimi republiški fondy, ki so nerazvite ali dotirali ali kreditirali. Večkrat so stali tudi zamaš, saj imajo tudi republiške vrčce dno, ta ali ona celo zelo plitvo. Treba pa je reči, da bi bili obe občini bolj na dnu, ko bi ne bilo republiške pomoči.

Glede na to, da bo sklenjen dogovor o pospeševanju manj razvitih območij in ne samo občin, bo imela koristi malone vsa Dolenjska. Tako lahko rečemo, da bo »dal« ta dogovor pravico in možnost razvoja ne le trebanjski občini s Trebeljanskim in Dobrniško dolino ter crnolajski občini, ki je nerazvita podolgem in počez, tudi Suhi krajini, skocjansko-smarjskemu in gorjanskemu predelu – gorjanskemu pa tako v novomeški in metliški občini.

Kajpak zgolj dogovor ne bo sam od sebe nikomur nič dal, nikomur nič vzel. Zato se bodo morali na izvajanje temeljito pripraviti. Potrebni bodo delovni in denarni načrti za ta razvoj, kot so menili na zadnji seji skupščine skupnosti dolenjskih občin, pa bo tudi nujno, da bodo povsod že »doma« pogledali, kaj v razvoju, ki naj pride, lahko sami zmorejo – v občinah, krajevnih skupnostih, TOZD itd. – in za kaj bo nujna solidarnostna (združena) pomoč.

I. Z.

credno je zapisati...

Mednarodna konferenca v Mehiki, osrednja svetovna prireditve v mednarodnem letu žensk, je minila. Lahko le ugotavljamo, da pri nas spet kasnimo z delovanjem, da bi resnični položaj žene spremenili v tistega, ki je zapisan v mnogih dokumentih. V okviru OZN smo se v mednarodno leto žensk vključili med prvimi, res je, da imamo najnaprednejšo zakonodajo in da smo glede položaja in vloge žensk precej pred drugimi, vendar je potrebnih še mnogo združenih prizadevanj, da bi naša žena dobila v družbi mesto in vlogo, ki ji pripada.

Pozni smo

„Na republiški ravni je akcija lepo stekla, medtem ko do občinske ravni ta dejavnost v večini občin še ni prišla,“ je pretekli teden izjavil Franc Setine na zasedanju republiškega odbora v Ljubljani. Še posebej je sekretar sekretariata CK ZSK poudaril, da je potrebno pohiti z ustanavljanjem odborov za MLŽ po občinah. Smo namreč že v času, ko se leto nagiba v drugo polovico, mi pa smo šele na začetku.

Ustanovitev odborov za MLŽ na občinski ravni se torej zatika, kar morda rahlo diši po podcenjevanju. Še vedno je marsikje slišati: Ženske se same ne borite dovolj! Tako pravi lahko le apolitičen človek, kajti ženske niso razred same po sebi, temveč so odraz naše družbe. Ti odbori, ki nikakor ne bi smeli biti pretežno ženskega sestava, bi imeli toliko resnega in odgovornega ter za vse naše gospodarsko, politično in vzgojno življenje pomembnega dela, da bi bili pozni, če bi se že včeraj sešli.

Odgovorni za te stvari naj bi si ogledali sklepe X. kongresa ZKJ, kjer je jasno nakazana usmeritev naše Zveze komunistov v mednarodnem letu žensk. O tem pa je konec maja razpravljal tudi slovenski izvršni komite pri centralnem komiteju in še posebej naglasil odgovornost komunistov. Bomo torej še čakali?

RIA BAČER

RDEČA LUČ – NEPRAVI ČAS

Kot je dejal Franc Ogorevc, predsednik komisije za načrtovanje v sevniški občini, je ta čas samo v Sloveniji za tri milijarde novih dinarjev nepokritih investicij, za vsa država pa je ta številka še neprimerno večja. Vendar se nikjer konkretno ne napiše in ne reče, kdo to dela in kdo je krivec za tako gospodarjenje. Ukrepi predvidevajo najprej pokriti začete investicije in ne dovoliti novih. Po mnenju, izrečenem v Sevnici, pa bi bilo to levja usluga tistim uspešnim delovnim organizacijam, ki bi rade investirale prav zdaj, v sicer splošno neugodnem trenutku – in to predvsem svoj denar, pa jih bodo prizadeli ukrepi, ki bodo preveč udarili počez, po slabih in dobrih.

Sejmišča

BREŽICE – V soboto so na sejem pripeljali 462 prašičkov, mlajših od treh mesecev – in niti enega starejšega! Prodali so 327 živali, kupci pa so odšli za kilogram žive teže po 21 do 22 dinarjev.

NOVO MESTO – Ponedeljkov sejem je minil v znaku potrpežljivega čakanja: čeprav so rejci precej spustili cene, so morali odpeljati domov skoraj dve tretjini prašičkov! Naprodaj je bilo namreč 469 živali, mlajših od 12 tednov, in 41 starejših. Prodanih je bilo vsega 177 prašičev; prodajalci so iztržili 290 do 430 dinarjev za mlajše in do 700 dinarjev za starejše živali.

Kmetijski nasveti

Dognojevati tudi koruzi

V začetku marca smo zapisali: prišlo je odločilno obdobje za dognojevanje pšenice z dušičnim gnojilom. V drugi polovici junija je tak odločilni trenutek za dognojevanje koruze, ki ji je prav tako kot pšenici potrebno dodajati dušik, sicer ni mogoče upati na najbolj obilen pridelek.

Za dober pridelek koruze uporabljamo rodovitne in prilagajene hibridne sorte, sejemo kakovostno seme, in to dovolj gosto, posevke pa zadosti in pravilno pognojimo. Pravilno pognojiti pomeni, da ves fosfor in kalij dodamo pred setvijo, dušik pa delno pred setvijo, delno pa po njej. Ker so vsa dušična gnojila, zlasti v lahki zemlji, hitro topna in se z dežjem izpirajo iz tal, jih je treba dodajati v obrokih.

Kmetijski inštitut Slovenije priporoča, naj z dušikom dognojujemo, ko so koruzne rastline pol metra visoke, taktat se začnejo obdobje zelo nagle rasti in s tem velikih potreb rastline. Preden začno poganjati metlice, se koruzne rastline povečujejo tudi za deset centimetrov na dan.

Ce ni dovolj dušika, je rast slabotna, pomanjkanje pa opazimo tudi po barvi listov in stebel, ki niso intenzivno zelena. Za to dognojevanje priporočajo 150 do 300 kg kalcij-amonijevega nitrata (KAN) na 1 ha ali pa polovično količino uree. Gnojilo trosimo med vrste, ne pa po rastlinah, saj bi jih gnojilo požgalo.

Dognojevanje koruze pri nas na Dolenjskem se ni uveljavljen agrotehnični ukrep, čeprav so njegove koristi dokazane in neopore. Predvsem zdaj, ko so umetna gnojila sorazmerno mnogo dražja, si morajo poljedelci prizadevati, da bodo izkoriščena kar najbolj smotrno. Ni si mogoče več privoščiti, da bi se dušična gnojila nekoristno izpirala iz tal, zato jih je treba dodajati posebej, prav v času, ko jih rastline potrebujejo. Dognojevanje je mogoče, da to dosežemo.

Inž. M. L.

SIV LAČNEMU NE VERJAME!

(Karikatura: Požeški list, SIV – zvezni izvršni svet)

20. PIKNIK ROJAKOV V SKOFJI LOKI

30. obletnico osvoboditve bodo 4. julija na jubilejnih 20. izseljenskem pikniku na gradu v Skofji Loki proslavili tudi slovenski rojaki, ki so prišli v domovino z raznih strani sveta. Njihovo srečanje je bilo vselej priščno in tako bo gotovo tudi letos, saj se bodo na dan borca v tisočletni Skofji Loki cel dan vrstile najrazličnejše kulturne in zabavne prireditve. Med vokalno-instrumentalnimi ansambli, pevskega zbori, pihalnimi orkestri, folklornimi skupinami in dramskimi umetniki bodo nastopili tudi ansambli iz tujine, ki jih sestavljajo naši rojaki. To so ansambli Romana Possedija iz Chicaga, Edija Kenika in „The Slogars“ iz Clevelanda, trije ansambli iz skupine F. Tekautza iz Minnesote ter ansambla Prekmurski trubadurji iz Toronta in Alpe-Adria iz Muenchna.

„JEREBOVCI“: čestitke, rože in aplavz na sobotnem jubilejnim koncertu ob 30-letnici zboru. (Foto: I. Zoran)

»Pesem za današnjo rabo!«

Moški pevski zbor »Dušan Jereb« iz Novega mesta slavil 30-letnico - Čestitke Franca Šetince

Pod pokroviteljstvom SGP Pionir je moški pevski zbor »Dušan Jereb« proslavil 30-letnico ustanovitve. Na jubilejnim koncertu 21. junija v novomeškem Domu kulture so pevci pod taktirko Franceta Mileka v prvih dveh delih sami zapeli 12 pesmi (skladatelji: M. Tomc, A. Foerster, Z. Prelovec, P. Kernjak, J. Gallus, V. Mirk, P. Jereb, D. Bučar, O. Dev, F. Juvanc), v zadnjem delu pa skupaj s pobratimskim moškim zborom Grafika iz Ljubljane Aljažev »Na dan«, Hajdrihovo »Jadransko morje«, Škobernetovo »Stoji tam v gori partizan« in Kozinovo »Našo vojsko«.

Kot mnoge druge je tudi ta prireditev izpričala izjemno kakovost pevcev, ki jih je dolga leta vodil Tone Markelj, za njim pa France Milek, ki je zbor glasovno še izpilil. Dirigenta sta se, burno pozdravljena od občinstva, srečala sredi sobotnega

programa. Tedaj je Markelj spet stopil pred jerebovce in oddirigiral njemu tako priljubljeno Kernjakovo »Katro« s solistom Davorinom Rangusom. Tonetu Marklju, Rudiju Mrazu in Mirku Drenovcu kot najstarejšim članom zboru je Boris Savnik podelil zlate značke ZKPO, vsem drugim pevcem pa srebrne značke.

Moškemu pevskemu zboru »Dušan Jereb«, ki je s pesmijo ves čas od ustanovitve na več kot dva tisoč nastopih s pesmijo plemenitil delovne ljudi, so za ta visoki jubilej čestitali številni zbori, kolektivi in posamezniki. Jože Falkner, ki je povezoval program na jubilejnim koncertu, je prebral pozdrave in čestitke, ki so jih zboru poslali Franc Šetinc, sekretar IK predsedstva CK ZKS, operni prvak - basist Ladko Korošec in Ivan Kočevcar, glavni direktor Pionirja.

I. Z.

Ribniško slavlje

Zadnji žvižg sodnika na tekmi Inles: Polet je bil hkrati tudi znak za začetek velikega slavlja ob vstopu ribniških rokometarjev v višji tekmovalni razred, in sicer v drugo zvezno rokometno ligo.

Za pred tekmo je bila tiskovna konferenca, po njej pa svečanost, na kateri je najprej spregovoril predsednik Rokometnega kluba in občinske skupščine Ciril Grilj. Med drugim je spregovoril tudi o načrtih za gradnjo športne dvorane za 1.000 gledalcev z rokometnimi in drugimi igrišči, gradnjo plavalnega bazena in še o drugih.

Znani športni delavec Franc Levstek pa je govoril o zgodovini športa v Ribniški dolini in posebej rokometu. Prvi rokometni klub v ribniški občini je bil ustanovljen leta 1960, danes pa je v občini že 9 klubov, od tega 4 ženski, ki štejejo skupaj okoli 200 aktivnih tekmovalcev.

Nato je klub prejel v trajno last pokal Rokometne zveze Slovenije, igralcem pa je predal direktor INLES Mirko Anzeljca darila - ročne ure.

M. GLAVONJIC

POČITNICE NA MŌRJU

Sindikat Jugotekstila iz Ljubljane je učencem osnovne šole Suhor omogočil počitnice na morju. Z avtobusom smo se najprej odpeljali v Ljubljano, kjer so nas pričakali predstavniki Jugotekstila in nam pripravili malico.

Ko smo zagledali morje, je učenec, ki ga prej še nikoli ni videl, vzkliknil: »Joj, kako velika Kolpa!« Žal nam je nagajalo vreme in smo se lahko le nekaj dni kopalji; kljub temu pa so se skoraj vsi naučili plavati. Ko je prišel dan odhoda, smo se prav neradi odpravili domov. Suhorski šolarji smo zelo hvaležni Jugotekstilu, saj drugače ne bi mogli preživeti tako lepih počitnic.

TONČEK SUKLJE

„11. junij je bil za nas učence osnovne šole Sava Kladnika srečen dan,“ nam pišejo iz Sevnice. Pionirski list je res prijetno presenetil: predstavniki uredništva so pripeljali televizor, ki so si ga učenci osnovne šole zaslužili s prispevki za natečaj v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Prav v tem času so pripravili tudi razstavo »Mi in naše delo«, prikaz dejavnosti krožkov in izvenšolskih aktivnosti. Na sliki: urednik Pionirskega lista izroča nagrado.

V SPOMIN

6. julija bo minilo prežalostno leto dni, odkar ni več med nami naše hčerke

MILENKE ŠTUPAR

z Vinkovega vrha 6 pri Dvoru

18. junija je izpolnila 17 let.

Ohranili te bomo v trajnem spominu in te nikoli pozabili.

Žalujoci: starši, sestra, brata in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V najlepšem cvetu mladosti nas je ne pričakovano zapustil naš ljubi sin, brat, stric, vnuk, svak, bratranec in zaročenec

MATJAŽ MARJAN

iz Biča pri Vel. Gabru

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala govornikom gasilskega društva Zagorica, Zveze mladine Vel. Gaber in predsedniku občine Trebnje za poslovilne besede. Hvala župniku iz Sentvida pri Stični za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: starša, bratje in sestre z družinami, zaročenka in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi nepozabnega moža, očeta, strica, starega očeta

TONETA PRAVNETA

z Mirne 57

Ki nas je za vedno zapustil v 48. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali, nam ustno ali pismeno izrazili sožalje in poklonili pokojnemu venci in cvetje. Zahvaljujemo se podjetjem Kremen iz Novega mesta in obratu na Mirni TIP-TOP iz Trebnje, Kolinski z Mirne, učencem 6. in 8. razreda osn. šole Mirna za vence in cvetje in pomoč, inž. Francu Moretiju za poslovilne besede ob odprtem grobu, župniku Janezu Petku za opravljeni obred, Tonetu Povhetu in Ivanu Kolencu za vsestransko pomoč. Še enkrat vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, iskrena hvala!

Žalujoci: žena Fani, sin Tone, hčerki Fanika, Erika z Marjetko in drugo sorodstvo.

Borka za napredek doline, za sožitje in bratstvo

Med petimi slovenskimi prosvetnimi delavci, ki so prejeli letošnjo nagrado Štaneta Zagarja, je tudi Marija Volf iz osnovne šole Vas-Fara v kočevski občini. Nagrade so bile podeljene 20. junija v Ljubljani.

Marija Volf, predmetna učiteljica za slovenski in nemški jezik, je prejela Zagarjevo nagrado za svoje dolgoletno učiteljsko delo, pri katerem izredno domiselno vključuje pridobitve in vrednote NOB v vzgojno-izobraževalno delo. Zgodovinski krožek te šole je pod vodstvom Volfove prejel za svoje zbiranje in ureditev gradiva o NOB v teh krajih ob Kolpi pred nekaj leti tudi najvišje republiško priznanje.

Volfova se je rodila 1930 v vasi Pameče pri Slovenj Gradcu. V prosveti dela vse od leta 1949, najdalj v Vas-Fari, kjer je bila že

pred 18 leti tudi ravnateljica nižje gimnazije.

Kolpsko dolino je zelo vzljubila. S svojo prizadevnostjo in usmerjanjem mladine pripomore, da se večina učencev po šolanju v Ljubljani

oziroma študiju vrača v domače kraje ter prispeva k napredku teh krajev.

Marija Volf je zelo prizadevna tudi za krepitev bratstva in enotnosti, saj je šola Vas-Fara na meji s Hrvaško. Je organizatorica pogostih srečanj med šolsko mladino na Brodu na Kolpi in v Delnicah ter s pripadniki JLA iz Delnic. Veliko stori tudi za sožitje ljudi na tem območju.

Razen tega je tovarišica Volfova dopisnica našega lista. Ob delu v vseh organih in organizacijah - je tudi članica občinskega komiteja ZK Kočevje, sekretarka osnovne organizacije ZK - vedno skuša najti čas, da napiše kaj tudi za časopis ter tako ljudi seznanja z dogajanjem, hkrati pa jih spodbuja k delu za napredek Kolpske doline in k sožitju, tovarištvu in medsebojnemu razumevanju.

Cestitkam ob zasluženi nagradi se razen njenih poklicnih tovarišev, prijateljev, znancev, ljudi z območja Kolpske doline in kočevske občine pridružujemo v imenu bralcev Dolenjskega lista tudi mi.

Jedrsko elektrarna ni - atomska bomba

66 vprašanj in odgovorov, ki pojasnujejo vse

Odgovor:

Zanesljivost preskrbe z obogatim uranom je zagotovljena. Iz političnih in gospodarskih razlogov je trajna odvisnost samo od enega inozemskega dobavitelja (ZDA!) nezadovoljiva. Iz teh razlogov so Nizozemska, Velika Britanija in ZRN pričeli skupno gradnjo obogatitvenih naprav na bazi centrifuge. Te bodo pričele obratovati okoli leta 1980.

9. vprašanje: Ali je obratovanje reaktorja gospodarno, čeprav se predela samo 0,1 % urana v energijo? (Reaktor je naprava za kontrolirano izrabo jedrskih reakcij. Obstajajo: oplodni reaktor, ta proizvaja med obratovanjem več cepljivega materiala, kot ga porablja; reaktor na vodo pod pritiskom uporablja navadno (lahko) vodo v primarnem krogu in kot moderator; imenuje se tudi lahkovodni reaktor. V to skupino sodita vrelni in tlačni reaktor. Moderator je snov, ki zavira hitrost nevtronov (sestavnih delcev atomskega jedra!), ki se sproščajo pri jedrskih cepitvah.)

Odgovor:

Če opredelimo izkoristek kot razmerje proizvedene električne energije v določenem obdobju (npr. 1 leto!) proti teoretičnemu ekvivalentu energije, ki jo vsebuje potrebna količina naravnega urana za to obdobje, dobimo za močno ekspanziven program jedrskih elektrarn vrednost okoli 0,1 %. Pri ponovnem vračanju goriva v pro-

ces naraste izkoristek na dolgo dobo na vrednost 0,5 do 1,0 %.

Z razvojem hitrega oplodnega reaktorja se bo dvignil izkoristek od 0,1 % kar na 30 do 40 %. To je pogojeno z ekstremno majhno porabo naravnega urana in izboljšanjem toplotnega izkoristka. Odločilna za uporabo urana v jedrskih elektrarnah sta že dandanes konkurenčna sposobnost in zanesljivost preskrbe celo pri tako »slabih« izkoristkih, proti termoelektrarnam na fosilna goriva (premog, nafta itd.). Vsekakor je upati, da se bo sčasoma ta izkoristek močno popravil.

10. vprašanje: Ali se bo plutonij, ki ga proizvajajo reaktorji, uporabljal za izdelavo atomskih bomb? (Plutonij je radioaktivni element, ki se nahaja v naravi samo v izredno majhnih količinah. Danes ga izdelujejo umetno v reaktorju iz urana 238. Dragocena cepljiva snov za jedrske reaktorje, posebno za hitre oplodne reaktorje. Kemični znak je Pu.)

Odgovor:

Že od začetka uporabe jedrske energije v miroljubne namene so vsi, ki rabijo cepljivi material, na primer reaktorji, naprave za predelavo itd., pod kontrolo Evratoma. Odtujitev cepljivega materiala za vojaške namene je tudi v najmanjših količinah onemogočena.

Nacionalno sicer obstaja možnost, da se v reaktorju proizvajajo plutonij tudi za vojaške namene. V

tem primeru se morajo vzeti gorivni elementi iz reaktorja že po zelo kratkem zgorevanju, da bi se tako izognili razredčitvi plutonija 239 z necepljivimi izotopi plutonija.

Visoko zgorevanje pa je za gospodarno obratovanje jedrske elektrarne nujno potrebno, to pa onemogoča uporabo nastalega plutonija kot materiala za atomska bomba. Ločitev plutonija je možna le v posebnih napravah, v sami elektrarni pa to ni mogoče.

11. vprašanje: Ali lahko obratujejo jedrske elektrarne največ 20 let?

Odgovor:

S tehnične strani ni razlik v življenjski dobi jedrskih in običajnih termoelektrarn. Povsod so vzroki enaki: zastarelost, utrujenost materiala ob

spreminjajočih se obremenitvah, visokih temperaturah in tlačnih obremenitvah. To velja zlasti za klasične termoelektrarne.

V nasprotju s tem lahko pri jedrskih elektrarnah govorimo o omejitvi življenjske dobe le zaradi rahlega povečanja krhkosti materiala v območju reaktorske sredice (ali reaktorskega jedra), ki vsebuje cepljivi material, v katerem se odvija verižna reakcija, kar pa lahko predvidimo. (Te vplive upoštevajo že pri projektiranju. Normalno tehnično življenje, ki ga pričakujemo, je 20 do 30 let.) Zaradi tehničnega in gospodarskega razvoja zastare termoelektrarne vseh vrst že po približno 15 letih.

12. vprašanje: Zakaj gradimo lahkovodne reaktorje, če proizvajajo hitri oplodni reaktorji toliko ceneje?

Odgovor:

Če bi čakali na generacijo hitrih oplodnih reaktorjev, bi to pomenilo za dolgo časa odpovedati se gradnji tlačnih in vrelovodnih reaktorjev. Računajo namreč, da bi prvi oplodni reaktor bil zrel za gradnjo šele okrog leta 1980 ali celo še kasneje. To pa bila draga in napačna odločitev.

13. vprašanje: Ali obratujejo jedrske elektrarne zanesljivo?

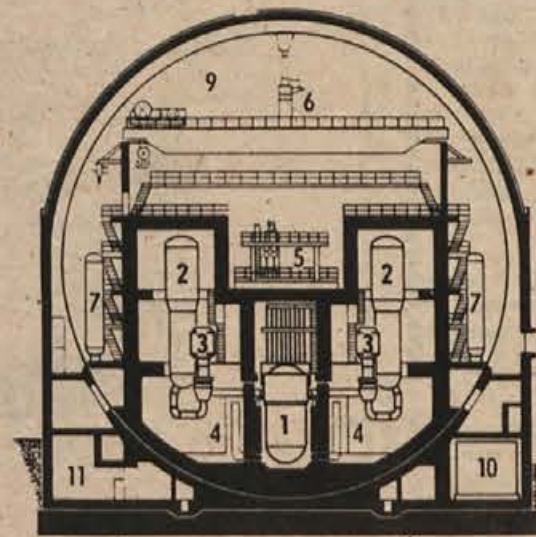
Odgovor:

V ZRN obratujejo jedrske elektrarne že preko 10 let. Pri tem se je pokazala visoka razpoložljivost elektrarn, to je sposobnost obratovanja, ki je narasla od povprečno 70 odst. v letu 1969 na okoli 80 odst. v letu 1970. Res je potrebno poudariti, da nekatere jedrske elektrarne prek celotnega leta obratovanja niso utrpeli nobenih motenj ali neplaniranih izpadov.

14. vprašanje: Kakšne so nadaljnje možnosti za uporabo jedrske energije?

Odgovor:

Obetavna je vsekakor povezava proizvodnje električne energije z dodatnim izkoriščanjem toplote.

1. reaktorska tlačna posoda in pogoni regulacijskih palic - 2. uparjalnik - 3. črpalka za hladilni medij - 4. betonska ohišja reaktorja, uparjalnikov in črpalik - 5. polinilni stroj - 6. krožno dvigalo - 7. tlačna napajalna posoda - 8. rzušnjača betonska ohišja - 9. varnostna jeklena posoda - 10. posoda za borirano vodo - 11. skladišče za radioaktivne odpadke

Letovanje za upokoјence

Kako pri nas in kako drugje?

Turistična zveza Hrvatske je izdala časopis Odmor 75, ki je poln zanimivih priporočil in podatkov za letovanje. V njem je tudi rubrika „Za upokoјence“, v kateri piše med drugim:

„Zv eza upokoјencev Hrvatske že od nekdaj organizira za svoje člane počitnice na Jadranu po zmernih cenah. Po pravilniku o uporabi sredstev iz sklada za rekreacijo dobe upokoјenci; ki so na počitnicah, še regres, ki je odvisen od višine pokojnине. Letos je za upokoјence pripravljene več vabljivih letovanj, in sicer: v Vrsarju stane penziona 65 din, v Dubrovniku 70 din, v Pulju 50 din, v Novem Vinodolskem 72,50 do 84,50 din in v Velikem Lošinj 65 din.“

Vredni posnemanja

Sevniška osnovna organizacija Rdečega križa je letos marca prosila vse TOZD v občini, da bi na svojih sestankih obravnavali tudi zaskrbljivo upadanje članov te organizacije med zaposlenimi. Obenem so kolektivno zaprosili za gmotno pomoč in navedli, da potrebujejo denar za človekoljubne namene.

Razveseljivo je, da ta prošnja ni naletela na gluha ušesa. Delavci vseh TOZD sevniške Jutrjanke so sprožili akcijo, da se vsak zaposleni včlani v RK. TOZD Motiv, Radna, Baby in delovna skupnost skupnih služb so vsak odobrili osnovni organizaciji Rdečega križa v Sevnici po 500 dinarjev denarne pomoči. Konus, TOZD Jugotanim Sevnica, je nakazal 2.000 dinarjev pomoči. Aktivisti Rdečega križa so se lotili pridobivanja novih članov Rdečega križa tudi v Lisci, Koprivni in Stillesu.

Sevniška osnovna organizacija RK se vsem kolektivom zahvaljuje za pomoč in posluh pri reševanju prošnje, kar je najbolje zagotovilo, da bomo skupno uspešneje reševali vse socialne in druge težave: eni s članarino in prispevki, aktivisti RK pa s prostovoljnimi delom v organizaciji.

TAJNIK OSNOVNE ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA SEVNICA
JELKA PIRKOVIC

Pri nas je za pocieni počitnice precej slabše poskrbljeno. Dodatek pokojninskega zavoda pa je tako skromen, da razmišljamo, če bi šel zanj en dan v Portorož ali tri dni na Jasnico. Za zdaj se še nisem odločil.
A. A. KOČEVJE

Za čist Šmihel

Poziv komisije za varstvo okolja

Komisija za varstvo naravnega okolja pri KS Šmihel si je 16. junija skupaj s tovarišem Kolencom, občinskim komunalnim nadzornikom, ogledala naš predel. Ugotovili smo, da je treba smetiščo onkraj železniške proge takoj očistiti, ropotijo odpeljati ali zakopati in pri drugo blizu mehanične delavnice postaviti kontejner za smeti.

Dominant naj od tov. Rislija odkupi 4 metre vrta, da bi lahko naredili prehod skozi Šukljetovo ulico. Lužo pri Pavličevih je treba zasuti. V novem naselju v Šukljetovi ulici je treba urediti kanalizacijo, ker so tam ilovnata tla, tako da voda in greznica udarjata ven. Ko bodo vse nove hiše naseljene, bo to še hujše. Tu se širi tudi smrad po zajcih in prašičih; če hočemo ljudje imeti tako komunalno ureditev kot v mestu, se bodo pač morali odpovedati reji teh živali.

Strogo je treba preprečiti odmetavanje vseh odpadkov po strmem bregu Težke vode in Gotne vasi do Znančevega jezca; tu je sedaj največje leglo umazanije, kar je v sramoto vsej soseski. Odrasli občani bodo morali organizirati očiščevalno akcijo.

Na stičišču Šmihela in Regeče vasi je nujno urediti odlagališče za trde materiale, ki jih bo komunalno podjetje sproti odpeljevalo. Ker v središču Šmihela ni prostora za kontejner, bodo morali poslovođa trgovine, gostilničar, upravi dijaškega doma ter Posebne in osnovne šole skleniti dogovor o vzdrževanju čistoče. Vsak dan bo treba vzgojno vplivati na mladino in odrasle, da bodo metali smeti v za to namenjene košare, in strožje ukrepati proti kršilcem. Šmihel ne sme biti več smetišče, marveč lepo in urejeno naselje!

KOMISIJA ZA VARSTVO NARAVNEGA OKOLJA PRI KS ŠMIEHEL

Hiša ni gol!

Samoupravna stanovanjska skupnost Ribnica si zelo prizadeva, da bi bilo v kraju čim več novih družbenih stanovanj. Za pa nekateri stanovalci teh stanovanj ne vzdržujejo tako, kot bi bilo treba.

Najbolj me moti, da otroci s privolitvijo staršev spreminjajo bloke in okolice v športna igrišča. Menim, da hiša ni in ne sme biti gol. Zelenic nihče ne vzdržuje. Dobro bi bilo, ko bi si stanovalci iz stolpca 1, kjer stanujem, in okolice ogledali lepo urejene kraje, kjer so otroci lepo vzgojeni, olikani in obzirni do starejših ljudi. Seveda se morajo otroci sprostiti, vendar na za to urejenih igriščih.

Povem naj še to, da že več let nihče ne skrbi za vzdrževanje vrat, balkonov, streh, zato je škoda vedno večja. Nekdo bi moral odgovarjati, ker družbeno premoženje tako propada, saj za svoje nedelo gotovo prejema plačilo. Ali stanovanjska skupnost res ne bi mogla nič ukreniti?

VINKO KERSNIČ
Prijatelj trg 12
Ribnica

(NE)ZAUPLJIVOST DO VARČEVALCEV

Menim, da bi morale banke bolj zaupati delovnim ljudem, jim dati posojila brez pologov in denar na roko, da bi si lahko kupili pohištvo ali drugo gospodinjstvo opremo tam, kjer želijo sami, ne pa da so vezani na določeno trgovino. Tudi prošnje za posojila bi lahko reševali hitreje. S tem bi dosegli, da ne bi bilo nepotrebnih zalog po skladiščih. Če delaš novo hišo, ti odobrijo posojilo, toda za nakup starejše hiše dobiš v banki odgovor: „Za staro ne dajemo!“ To se mi je primerilo v Novem mestu. Ker delovni ljudje zaupamo svoje prihranke banki, bi morala tudi ta zaupati nam.

S. S.
Ulm

Izročilo Jožeta Vrščaja

Mladi študent kiparstva se predstavlja občinstvu kot razmišljajoč ustvarjalec

V dneh od 16. do 27. junija razstavlja v Črnomlju svoja najboljša dela mladi umetnik Jože VRŠČAJ, študent kiparstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Jože Vrščaj je prvi domačin, ki se je občanom predstavil kot umetnik. Morda si je prav zato njegovo razstavo ogledalo toliko ljudi.

„Ne, šola ne ustvari umetnika,“ pravi Vrščaj, „sama šola lahko oblikuje samo dobrega obrtnika. Prave mu umetniku ne zadostuje poznavanje različnih stilov in tehnik. Imeti mora sposobnost, da v svoje stvaritve vnese določene vsebine. Vsako umetnikovo izročilo mora na neki način odražati umetnikova zapažanja, razmišljanja. Najbolj me zanimajo odnosi med ljudmi. Človek v potrošniški družbi je odtujen in osamljen, večasih degeneriran.“ Takega človeka pa prikazujejo Vrščajeva dela: njegovi reliefi, plastike in grafike. Razstavljeni reliefi so polni ljudi, ki apatično strmijo predse, izražajo osamljenost in izgubljenost, kljub temu da niso sami.

Svoj stil je Jože Vrščaj našel le delno. Se vedno išče tisto izrazno sredstvo, ki bi bilo najprimernejše njegovim osebnostnim potezom in ki bi najbolj živo govorilo o njegovih zapažanjih. Verjetno pa bo njegovo izrazno sredstvo v plastikah. Svoja

razmišljanja o osamljenosti že izraža v plastikah, na razstavi smo si ogledali zanimive rešitve iz lesa in stekla.

O svojih delih Jože Vrščaj govori skorajda preskromno. Da je mladi umetnik tudi obetaven, pa zgovorno pričajo njegova dela.

L. TOMIČ

Jože Vrščaj: AVTOPORTRET

Priznanje igralcu

Igralec, režiser in pisec mladinskih iger Novomešan Polde Cigler je prejel Linhartovo plaketo, najvišje priznanje, ki ga podeljuje Združenje gledaliških skupin Slovenije za uspešno in kvalitetno delo na amaterskih odrih.

Plaketo je Ciglerju izročil Marjan Belina 17. junija v novomeškem Domu kulture pred predstavo Bajčeve satirične grozljivke „Oglasi se, Ferdinand“, s katero je začelo društvo „Dušan Jereb“, ki mu je bil Polde Cigler petnajst let tajnik, proslavljanje ob svoji 30-letnici.

Imena Polde Ciglerja novomeškemu občinstvu prav gotovo ni treba na novo odkrivati. Kot igralca in režiserja ga pozna vse generacije, od najstarejše do najmlajše, saj je bil Cigler aktiven na odru vsaj petdeset let. Oblikoval je vrsto opaženih vlog, med drugim Krjavlja v „Desetem bratu“, Glazka v „Zupanovi Micki“ in druge, ki so čisto preizkusni kamen igralskih sposobnosti. O vsem tem in še posebej o Ciglerjevem prispevku na področju amaterske kulture v Novem mestu in na Dolenjskem je spregovoril Boris Savnik, predsednik ZKPO, in občinstvo je njegovim ugotovitvam pritrnilo z glasnim aplavzom.

I. Z.

Noviteta

DPD Dušan Jereb iz Novega mesta je začelo 30-letnico ustanovitve proslavljati z uprizoritvijo novitete domačega avtorja, s satirično grozljivko v štirih dejanjih „Oglasi se, Ferdinand“, katere avtor in režiser je Vladimir Bajc. Krstna predstava 17. junija v Domu kulture je pritegnila nenavadno veliko število obiskovalcev in jih, sodeč po aplavzu, ki je veljal tako avtorju kot igralski skupini, tudi zadovoljila.

Delo, ki smo ga gledali, je znatno bolj odsko in fabulativno, kakor so bili „Klopotci“, ki jih je Bajc napisal za novomeški oder pred leti. Hkrati pa ni nič manj aktualno in satirično, saj je polno tako besednega kot situacijskega humorja. Kajpak bi delo lahko še bolj učinkovalo in prepričalo, če bi režiser potegnil še kakšno črto v tekstu in še bolj uglasil igralski ansambel. Pri uprizoritvi se je očitno poznala naglica. Ker pa ima skupina v načrtu ponovitev in gostovanja (prva ponovitev je bila predvčerajšnjim), bodo naslednje predstave prav gotovo boljše in bolj izpiljene.

J. JUST

DANES PRVE DIPLOME NA NOVOMEŠKI PA

V Dolenjski galeriji bodo danes podelili diplome prvim diplomantom oddelka pedagoške akademije za razredni pouk v Novem mestu. Predtem bosta koordinacijski odbor in svet oddelka za razredni pouk obravnavala poročilo o delu tega oddelka v triletnem obdobju in razpravljala o usmerjenem izobraževanju pedagoških delavcev. Na seji bodo prav tako spregovorili o začetku delovanja centra za izredni študij v Sevnici.

KRŠKI PIONIRJI PELI NA ZBORU V AJDOVŠČINI

Na sobotnem zborovanju pionirjev Jugoslavije v Ajdovščini, kjer je govoril podpredsednik republiške skupščine Beno Zupančič, Franc Leskošek-Luka pa sprjel kurirsko pošto, so podpisali listino o sodelovanju med jugoslovanskimi in italijanskimi pionirji. V kulturnem programu so nastopili tudi mladi Krčani, ki so na koncu zborovanja zapeli pesem „Pozdrav Titu“.

kultura in izobraževanje

podčrtano

Kulturne prireditve v počastitev tridesetletnice osvoboditve se na Dolenjskem vrstijo z naglico, ki ji komaj sledimo. Vsak teden in malone v vseh občinah so likovne razstave, koncerti, gledališke predstave, srečanja pevskih zborov, literarni večeri.

Luč jubileja

Likovno življenje je v Kostanjevici že doseglo zenit (Slanova razstava), v Trebnjem ga bo te dni s taborskim srečanjem (nočoj je otvoritev), v Novem mestu pa šele v visokem poletju, ko bo spet tradicionalna Dolenjska slikarska kolonija. Vključilo se je tudi Krško, ki je vrata galerije odprlo Doliku.

Posebno kaže podčrtati, da je Trebnje pripravilo v počastitev tridesetletnice osvoboditve celo in na več kot pol meseca raztegnjeno ogledno prireditev pod skupnim naslovom „Dnevi kulture in umetnosti“. Vzpredeno bodo kulturni pogovori, na katerih bodo udeleženci poskusili označiti najprej navo kot stil in gibanje, zatem pa ob razstavi partizanskega plakata spregovoriti o kulturni ustvarjalnosti v NOB ter njenem pomenu danes.

Jubilejnemu letu osvoboditve so bile posvečene tudi vse dosedanje kulturne akcije v Solah, ki so vse izdale po eno ali več številsk s spomini udeležencev revolucije in sestavki o povojnem napredu. Novomeške šole so najzanimivejše sestavke izdale še v samostojni knjigi, ki bo kasnejšim rodovom lahko rabila kot učni pripomoček pri učenju narodne zgodovine.

J. JUST

Moška grla

Kočevska ZKPO je priredila 13. junija v Šeškovem domu prvi samostojen koncert domačega pevskega zbora. Pod vodstvom pevovodje Iveta Staniča je zbor zapel več narodnih in partizanskih pesmi. Zbor in solisti (Ivan Marolt, Stane Trdan, Franci Dovč) so navdušili poslušalce, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička.

Pevski zbor je dopolnila vokalna skupina Doremi. Pevke pojo v tej sestavi že pet let in imajo za seboj več kot sto nastopov. Gostovale so v Metliki, Črnomlju, Kočevski Reki, Cateških Toplicah, Slovenskih Konjicah, Velenju, Ljubljani in Dolini pri Trstu. Spoznale so več glasbenikov, skladateljev in pesnikov, ki pišejo in prirejajo pesmi prav zanje. V Črnomlju je to Silvester Mihelič, v Slovenjgradcu Jože Leskovar, v Mariboru prof. Branko Rajster, Novem mestu Toni Vovko, v Ljubljani Doro Hvalica, Litiji Janko Slimšek in v Kočevju prof. Miloš Humek.

V. I.

JESENIŠKI DOLIK V KRŠKEM

Na prvi letošnji razstavi v krški galeriji, odprti 20. junija, se predstavlja osem članov likovne sekcije Dolik v Jesenic: Janez Ambrožič (C del), France Dolinšek (4), Nika Hafner (4), Janko Korošec (4), Franca Kreutzer (3), Pavel Lužnik (4), Rudi Reichman (2) in Tone Tomazin (6). Ustvarjalci slikajo pretežno v olju, akvarelu, gvašu. Značilno za vse je, da se zatekajo po navdih in motiv v okolje, ki ga civilizacija še ni spremenila v sivo puščobo: na senožeti, k izvirom rek, goram, na polje. Kot je ob otvoritvi povedal Janez Ambrožič, so člani Dolika pretežno kovinarji. Jeseniška sekcija likovnikov goji tesne stike s krškim klubom likovnih amaterjev, plod takega sodelovanja pa so izmenjavne razstave. Ženski pevski zbor Lisea s Senovega je pod vodstvom Adolfa Moškona predstavil jeseniških likovnikov v krški galeriji pospremil s krajšim koncertom.

I. Z.

DANES OTVORITEV TABORA

Nebojša Tomašević, direktor in glavni urednik „Jugoslovanske revije“ iz Beograda, bo danes ob 19.30 odprl v Trebnjem tradicionalni VIII. tabor likovnih samorastnikov Jugoslavije. Na slavnosti v domu kulture se bodo predstavili tudi literarni samorastniki iz trebnjske občine, tega dne pa bo izšla tudi publikacija, v kateri objavljajo svoja dela. Za glasbeni del večera bo poskrbel Silvester Mihelič, ki bo igral na elektronsko harmoniko.

V sedmih minutah

Zgledna enota v črnomaljski kasarni

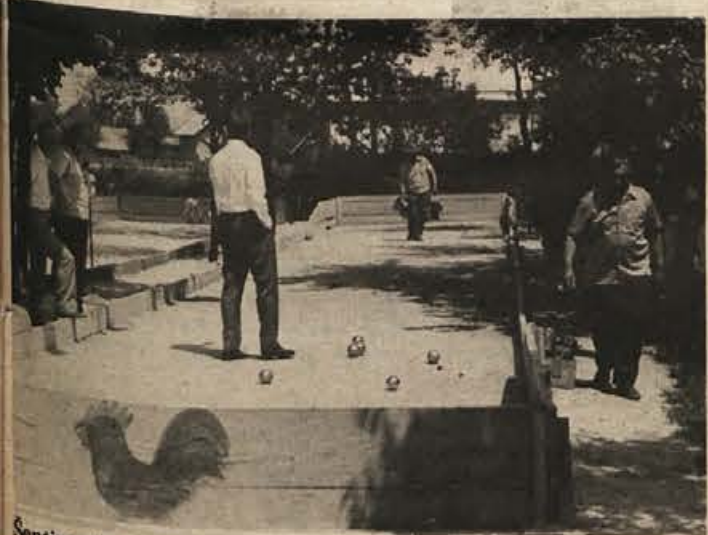
Enota tovariša Radovana Bajunovića iz vojašnice Bela krajina v Črnomlju je bila sedem minut po znaku za preplah popolnoma pripravljena. Povedati je treba še, da je njena poprečna ocena iz streljanja odlično.

„Uspeh je zagotovljen, če vsako nalogo rešuješ postopno, skupaj z vojniki in starešinami. Naše delo je tako, da moramo vse delati skupno, in to še krepki tovariške odnose,“ pravi Bajunović.

„Vojaški kolektiv predstavlja veliko moč, če se pravilno usmeri in angažira. V enoti smo ustanovili mladinsko organizacijo, ki bo v marsičem pripomogla, da se bo povečala aktivnost vojakov in se izboljšala njihova borbena pripravljenost.“

Poudariti moramo, da je v tej enoti precej vojakov, ki so nagradi, pohvaljeni, so dobili značko „Zgledni vojak“ ali so kandidati zanjo. Najboljši pa so: vojak Igor Toplak, razvodnika Ante Vasić in Miloš Božinović, deseter Radoslav Krusodolac in starešini Stipan Suturović ter Islijam Alijević.

L. DRAŽIČ

Šentjermejski upokoјenci so dobili balinišče. Seveda niso pozabili na krajevni simbol – petelina. (Foto: Polde Miklič)

Zadovoljni upokoјenci

Šentjerneji: upokoјenci imajo dom in balinišče

Dojga leta so bili šentjermejski upokoјenci brez prostorov, v katerih bi se lahko sestajali. 1971 so kupili novo stavbo in v njej z marljivim delom uredili lepe in prijetne prostore: imajo seino sobo, bife, majhno kuhinjo, klet in sanitarije.

Denar za nakup hiše je prispevalo tudi Društvo upokoјencev Slovenije, obnovitvena dela pa je vodil šentjermejski rojak Franc Prhne. Upokoјenci so uredili tudi vrt, denar za dokončno ureditev modernega dvo-steznega balinišča pa jim je letos dala šentjermejska Iskra. Uradna

otvoritev balinišča je bila 15. junija; ob tej priliki so se pomerili z upokoјenci iz Cerknice. Rezultat je bil 1:1.

POLDE MIKLIČ

ZAMAN NA TEKMOVANJE

Sevniški astronautični in raketni klub „Vega“ je konec aprila dobil vabilo, naj se udeleži odprtega tekmovanja Jugoslavije 14. in 15. junija v Beogradu. Zgradili smo več raket, kar je zahtevalo veliko truda, denarja in priprav.

V Beograd smo poslali šest tekmovalcev. Vendar tekmovanja sploh ni bilo. Krivo je, Jugoslovansko astronautično in raketno društvo JARD, ki kljub vabilom tekmovanja ni izvedlo. Številni klubi, ki smo svoje tekmovalce poslali v Beograd, obsojamo skrajno neodgovorno ravnanje in bomo zahtevali povrnitev vseh stroškov.

MARIJAN ZIDARIČ
predsednik astronautičnega in raketnega kluba Vega, Sevnica

»Dolenjski list« v vsako družino

NOVINARSKI KROŽEK
OŠ Mirana Jarca
Črnomelj

PROSTA UČNA MESTA

DES - podjetje za distribucijo električne energije Slovenije, Ljubljana, Hajdrihova 2, n.sub.o., TOZLO ELEKTRO KRŠKO, p. KRŠKO 68270, 4. julij 32.

objavlja prosta učna mesta:

1. elekromonterjev za omrežja in instalacije, in sicer:
 - 3 UČNA MESTA V BREŽICAH
 - 3 UČNA MESTA V KRŠKEM
 - 1 UČNO MESTO V MOKRONOGU
 - 3 UČNA MESTA V SEVNICI

Pogoji za sprejem so: uspešno končana osemletka, starost do 18 let in zdravstvena sposobnost.

2. monterjev za električna omrežja, in sicer:

- 2 UČNI MESTI V BREŽICAH
- 2 UČNI MESTI V KRŠKEM
- 2 UČNI MESTI V SEVNICI

Pogoji za sprejem so: uspešno končani vsi 6 razredov osnovne šole, starost do do 18 let in zdravstvena sposobnost.

ŠTIPENDIJE

Hkrati razpisuje štipendije za šolsko leto 1975/76:

- 1 štipendijo na fakulteti za elektrotehniko, smer: elektroenergetika
- 1 štipendijo na pravni fakulteti
- 1 štipendijo na tehniški srednji šoli-jaki tok s predhodno končanim prvim letnikom
- 1 štipendijo na ekonomski srednji šoli
- 1 štipendijo na srednji geodetski šoli

Višina temeljnega dela štipendije je odvisna od osebnih dohodkov staršev in se giblje nad 500 in 850 din. Gibljivi del štipendije je odvisen od učnega uspeha.

Pogoj za štipendijo sta tudi uspešno končana osemletka in vsaj dober uspeh v zaključnem spričevalu.

Prošnje sprejema splošni oddelek do 31. 7. 1974.

LICITACIJA!

AVTO-MOTO DRUŠTVO BRESTANICA

razpisuje javno licitacijo

za prodajo 2 osebnih avtomobilov ZASTAVA 750, ki bo 29. VI. 1975 ob 9. uri pri društvenih garažah.

SCHIEDEL — YU —
Kamin, dimnik št. 1
v Evropi
proizvaja in dobavlja

GRADNJA
ŽALEC

VPIS V ŠOLO!

Za sodobnega človeka je izobraževanje ob delu nujnost. Oddaljenost od študijskega središča ni več ovira.

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

vas vabi, da izpopolnite svoje znanje v naših šolah ali tečajih, ki jih organiziramo po daljinski metodi.

Vpisujemo v:

- osnovno šolo
- 4-letno ekonomsko šolo
- poklicno administrativno šolo (dvorazredno)
- 4-letno tehniško šolo za strojništvo, elektrotehniko, lesarstvo in kemijo
- 3-letno tehniško šolo za absolvente poklicnih šol ustrezne stroke za strojništvo, elektrotehniko in lesarstvo
- 2-letno šolo za kemijskega laboranta
- 2-letno šolo za procesnega kemija
- 2-letno delovodsko šolo za strojništvo
- 3-letno poklicno kovinarsko šolo

in v tečaje:

- družbeno-političnega izobraževanja
- skladiščnega poslovanja
- poslovne korespondence
- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- strojepisni tečaj
- za stavce na IBM strojih
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki

Obiščite nas, da vas seznanimo s sistemom dopisnega izobraževanja! Na vašo zahtevo vam pošljemo prospekt, v katerem so informacije o posameznih šolah in pogoji za vpis.

Svoj naslov napišite s tiskanimi črkami!

Dopisna delavska univerza, 61000 Ljubljana, Parmova 39, poštni predal 106, telefon 312-133

ŠTIPENDIJE

KOPITARNA SEVNICA
Odbor za medsebojna razmerja

razpisuje v šolskem letu 1975/76 naslednje štipendije:

- 2 NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI
- 1 NA TEHNIŠKI ŠOLI ZA LESARSTVO
- 1 NA ADMINISTRATIVNI ŠOLI
- 1 NA VIŠJI KADROVSKI ŠOLI.

Interesenti naj pošljejo pismene prošnje na naslov delovne organizacije v 10 dneh po objavi tega oglasa. Prošnji naj priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala. Prednost imajo dijaki višjih razredov.

PROSTA UČNA MESTA!

Prav tako sprejmemo v uk 3 učence za poklic modelni mizar (modelar kopit). Učenci obiskujejo poklicno šolo v Škofji Loki. Internatsko oskrbo v času šolanja plača delovna organizacija. Poleg tega prejemo ti učenci vsa tri leta šolanja 20 % višje nagrade.

Pogoj: uspešno končana osemletka in zdravstvena sposobnost za izbrani poklic. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z boljšim učnim uspehom.

Pismene prošnje s prepisom spričevala o končani osemletki naj pošljejo kandidati na naslov delovne organizacije v 10 dneh po objavi tega oglasa.

GOSTINSKI DELAVCI!

Komisija za medsebojna razmerja
TOZD GOSTINSKI OBRATI LJUBELJ
turističnega in gostinskega podjetja Kompas Jugoslavija na Ljubelju

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

2 KUHARJEV

Pogoji: končana gostinska šola, izpit za KV kuharja in nekaj prakse, 2-mesečno poskusno delo.

2 NATAKARJEV

Pogoji: končana gostinska šola za poklic natakarja, 1 leto prakse v strežbi, pasivno znanje nemščine in enomesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh na naslov: Kompas Jugoslavija, Ljubljana, Pražakova 4, Kadrovsko-socialna služba.

Ljubljanska banka

Na letni oddih ob morju

s hranilno knjižico Ljubljanske banke

S hranilno knjižico Ljubljanske banke lahko odslej dvigate do 3.000 dinarjev dnevno in nemejeno vlagate tudi pri vseh poštah v navedenih krajih od Savudrije do Metkoviča in pri vseh poslovnih enotah Investicijno komercialne banke Split.

POŠTE V KRAJIH:

1. Babindub	39. Drniš	79. Krapanj	119. Nedeščina	159. Prezid	198. Sapjane	238. Zlobin
2. Baderna	40. Djevske	80. Krasica	120. Nerezine	160. Pridraga	199. Sepurine	239. Zdrelec
3. Bakar	41. Ervenik	81. Krasno Polje	121. Nevidjane	161. Primošten	200. Šibenik	240. Zegar
4. Bakarac	42. Fažana	82. Krivi Put	122. Nin	162. Privlaka (Dalmac.)	201. Silo	241. Zirje
5. Bale	43. Filip Jakov	83. Križišče	123. Njivice	163. Prvič Luka	202. Široke	242. Zman
6. Barban	44. Fužine	84. Krk	124. Novalja	164. Pula	203. Skrljevo	243. Zminj
7. Bašćanska Draga	45. Galijana	85. Krnica	125. Nova Vas	165. Punat	204. Smrika	
8. Baška	46. Gerovo	86. Kršan	126. Novigrad (Dalmac.)	166. Rab	205. Sušnjeвица	IKB SPLIT
9. Belej	47. Goli otok	87. Kukljica	127. Novigrad (Istra)	167. Rabac	206. Tar	v krajih:
10. Beli	48. Golubić	88. Kupjak	128. Novi Vinodolski	168. Radučić	207. Tjesno	1. Biograd
11. Benkovac	49. Gračišće	89. Kuželj	129. Obrovac	169. Raša	208. Tinjan	2. Blato
12. Betina	50. Grižane	90. Labin	130. Oklaj	170. Rava	209. Tkon	3. Cista Provo
13. Bibinje	51. Groznjan	91. Lanišće	131. Olib	171. Ravna Gora	210. Tribalj	4. Drniš
14. Biograd	52. Hreljin	92. Ledence	132. Omišalj	172. Ražanac	211. Tribalj Kruščica	5. Drevno
15. Bjelina (Dalmacija)	53. Ičići	93. Lič	133. Opatija	173. Rijeka	221. Tribunj	6. Građac
16. Boljun	54. Ilovik	94. Ljvade	134. Oprtalj	174. Roč	213. Trget	7. Hvar
17. Boraja	55. Ist	95. Lokve	135. Podjene	175. Rogoznica	214. Tršće	8. Imotski
18. Božava	56. Jablanac	96. Lopar	136. Pag	176. Rovinj	215. Ugljan	9. Jelsa
19. Brbinj	57. Jadranovo	97. Lovran	137. Pakoštane	177. Ružić	216. Umag	10. Kaštel Novi
20. Bribir	58. Jelenje	98. Lovreč	138. Pašman	178. Sali	217. Unešić	11. Knin
21. Bribirske Mostine	59. Jezera	99. Lozovac	139. Pazin	179. Savudrija	218. Uniše	12. Korčula
22. Brioni	60. Jurđani	100. Lukoran	140. Perković	180. Selce	219. Veli B	13. Livno
23. Brod Moravice	61. Jurjevo	101. Lukovo	141. Petrcane	181. Senj	220. Veli Lošinj	14. Ljubuški
24. Brod na Kupu	62. Kali	102. Lukovo Šugarje	142. Plćan	182. Senjska Draga	221. Veli Rat	15. Makarska
25. Brseč	63. Kanfanar	103. Lun	143. Pirovac	183. Sestrunj	222. Vinjerac	16. Metković
26. Brtonigla	64. Kaprije	104. Lupoglav	144. Plavno	184. Silba	223. Vir (Dalmacija)	17. Mostar
27. Buje	65. Karin	105. Mali Lošinj	145. Plešće	185. Siverić	224. Viškovo	18. Omiš
28. Buzet	66. Karlobag	106. Malinska	146. Plomin	186. Skrad	225. Višnjan	19. Posušje
29. Cerovlje	67. Karojba	107. Marčana	147. Podpićan	187. Skradin	226. Vištin ada	20. Sinj
30. Cres	68. Kastav	108. Martinšćica	148. Polača	188. Slum	227. Vodice	21. Solin
31. Crikvenica	69. Kaštelir	109. Matulji	149. Polača kod Knina	189. Smilčić	228. Vodnjan	22. Split
32. Crni Lug	70. Kistanje	110. Medulin	150. Poličnik	190. Stankovci	229. Vrata	23. Stari Grad
33. Čabar	71. Klana	111. Medveja	151. Poreč	191. Starigrad	230. Vratnik Melnice	24. Sućuraj
34. Čavle	72. Klenova Žrnovica	112. Molat	152. Porozine	192. Starigrad	231. Vrbnik	25. Supetar
35. Delnice	73. Knin	113. Momjan	153. Posedarje	193. Paklenica	232. Vrsar	26. Trilj
36. Bobrinj	74. Kolan	114. Mošćeniška Draga	154. Poveljana	194. Sukošan	233. Vrsi	27. Trogir
37. Dramalj	75. Koromačno	115. Motovun	155. Praputnjak	195. Susak	234. Zadar	28. Vela Luka
38. Drivenik	76. Kosovo	116. Mrkopalj	156. Preko	196. Sveti Petar u Sumi	235. Zaton	29. Vrgorac
	77. Kostrena	117. Mune	157. Premantura	197. Svetvinčenat	236. Zemunik	30. Vis
	78. Kraljevica	118. Murter	158. Premuda		237. Zlarin	31. Zadar

Radovedneži so za zgago

Kjerkoli se zgodi karambol, takoj je na kraju nesreče gruča radovednežev, če je le nesreča blizu naseljenega kraja. Pa tudi v mestu je tako. Toliko ljudi se včasih nabere, da miličnike ovirajo pri delu, in pred kratkim se je v bližini Mirne celo zgodilo, da so morali enega takih gledalcev prijavit sodniku za prekrške.

Zakaj radovedneži niso zaželeni? Komentirajo dogodek, rinejo v bližino, gledajo truplo. Tudi otroci v spremstvu staršev... Gotovo ponesrečenec ni primeren objekt, nad katerim naj bi se pasla ljudska radovednost. Radovedneži razen tega uničijo pomembne sledove, ki bi preiskovalcem lahko služili za ugotavljanje krivde.

Zijala so pri nesrečah navadno vrh vsega zelo zgovorna, če pa

jih pokličejo na sodišče za pričevanje, se dostikrat izkaže, da očitno niso. In radovedneži delajo zgago tudi zato, ker prisluškujejo pogovoru med miličniki in preiskovalci, ki razpravljajo o raznih možnostih za vzrok nesreče. Gre za pogovor, ki sicer nikakor še nima uradne veljave, ampak ljudje pravijo potem: „Ta in ta je rekel. Sam sem slišal.“ S tem ustvarjajo napačno javno mnenje, ki se potem kajpak naglo širi.

Konec koncev pa še to: organom, ki pridejo na kraj dogodka, se mudi, radi pa bi bili še natančni. Gotovo ni prijetno delati, če jim množica ljudi gleda pod prste in daje raznovrstne pripombe.

RIA BAČER

Dežurni poročajo

IZGINIL Z DVORIŠČA - V noči na 16. junij je nekdo odpeljal pony ekspres, last Milana Mervarja. Kolo je stalo na dvorišču hiše v Butni vasi. Isto noč pa je bil ob kolu tudi Franc Kalan z Malega Slatnika. Ta je pustil kolo pred osnovno šolo.

LOTIL SE JE PRODAJALCA BUREKA - 18. junija popoldne so novomeški miličniki pridržali do izteknitve Ahmeda Merdanovića iz Črnomlja. Ahmed je prišel v Novo mesto, se opil in razgrajal na Novem trgu. Brez vzroka se je spravil nad prodajalca bureka Bajramija in ga začel tepsti. Moral bo pred sodnika za prekrške.

KOZARCE JE RAZBIJAL - 19. junija zvečer so iz bifeja na železniki postaji v Novem mestu odpeljali Jožeta Smrekarja, starega 28 let, doma iz Bršlina. Popival je v bifeju, in ko ga je imel preveč, mu niso bili všeč steklenina in gostje. Kozarce je razbijal, goste pa začel polivati s pivom in jih zmerjati. Alkohol mu je nato izhlapel v prostorih za pridržanje, zadnje besedo pa bo rekel sodnik za prekrške.

S kombibusom čez človeka

Če bi bil Simončič previdnejši, bi lahko Mirt še hodil v vinograd

Trdna noč je bila, ko je na ovinkasti lokalni cesti pri Prešni Loki kombibus povozil na cesti ležečega človeka. Bil je 68-letni Alojz Mirt, ki je kmalu zatem umrl. Človek za volanom, Izidor Simončič iz Sevnice, je te dni za nesrečo odgovarjal.

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval Janez Smolej, je imel na voljo obširno gradivo o nesreči, predmet pa so na kraju samem rekonstruirali dogodek. Ugotovili so, da je letos 30. aprila okrog 22. ure z avtom celjske registracije vozil iz Konjske glave proti Sevnici Izidor Simončič, kme-

tijski tehnik, ki se je vračal iz vinograda. Avto je imel slabe zavore in slabe luči pa še izrabljene platiče na kolesih. V desnem ovinku med potjo je zapeljal čez ležečega Mirta. Tudi ta se je vračal iz vinograda, je pa pod vplivom alkohola obležal na cesti, kar je bilo zanj usodno.

Ko je Simončič že zapeljal čez, je ustavil in poklical ljudi, toda Mirtu ni bilo več pomoči. Sodišče je smatralo, da je bil obtoženec pri vožnji malomaren. Menilo je, da je bil v tako slabih prometnih pogojih premalo previden, in ga spoznalo za krivega. Del krivde pa je seveda tudi na ponesrečenca, ki je ležal na cesti. Simončič še nikdar ni bil kaznovan; sodišče mu je prisodilo 10 mesecev zapora, pogojno za dve leti.

Sodba še ni pravomočna.

KRONIKA NESREČ

ŠTEFAN: NAZAJ V JAREK - Novomešan Jože Kocjan je 17. junija vozil osebni avto iz ljubljanske smeri proti domu, pri vasi Štefan pa je avto na mokri cesti nenadoma začelo zanašati. Vzvrtno je zdrsel in levo in po nasipu v jarek, potem pa se je prevrnil na streho. Gmotne škode je za 10.000 dinarjev.

DOL: PO TRČENJU NA TRAVNIK - Mirko Zore iz Trebnjega je 17. junija dopoldne vozil tovornjak od Trebnjega proti Mirni, med potjo pa mu je v ovinku pri Dolu naproti pripeljal z osebnim avtom ljubljancan Uroš Žitnik. Med srečanjem je osebni avto zaneslo v tovornjak, potem pa ga je odbilo še na travnik. Žitnik se je poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

NOVO MESTO: PRIPELJAL BREZ DOVOLJENJA - 18. junija dopoldne je Stanislav Kirm iz Migolice vozil kombi po Trdinovi cesti, z dvorišča pa je vzvratno pripeljal na cesto osebni avto Novomešan Branimir Golob. Vozili sta trčili, lastnika pa imata za 1.200 din škode.

POŽAR V PROSVETNEM DOMU

19. junija zvečer je začelo goreti v prosvetnem domu v Gor. Straži. Občani in gasilci so takoj pritekli na pomoč in ogenj udušili. Požar je zanel žarnica v reflektorju. Zaradi okvare na stikalu se je žarnica sama prižgala, svetlobo, ki je padala na smrekovo desko, pa je povzročila ogenj, katerega ogorki so padali na zavese. Škode je za najmanj 4.000 din, kajti zgorele so zavese, uničenih pa je tudi nekaj lesenih delov odra.

MALI SLATNIK: TRČIL V JABLANO - Jože Srebrnjak s Potovrha je 18. junija popoldne vozil osebni avto proti Ratežu in v Malem Slatniku zavil na stransko cesto. Tedaj ga je zaneslo, da se je zaletel v jablano. Škoda čenijo na 10.000 dinarjev.

NOVO MESTO: USODEN KLEPET - 20. junija dopoldne se je Marija Nada Nadu iz Vel. Bučne vasi peljala na kolesu s pomožnim motorjem po Ljubljanski cesti. Pri zgradbi Čestnega podjetja je ustavila ob pločniku in se pogovarjala, za njo pa je pripeljal avto Karlo Tomič iz Ljubljane in z desno lučjo zadel Nadujevo. Vrglo jo je 10 metrov daleč, kjer je obležala hudo poškodovana. Ko je voznik to videl, je izgubil zavest.

NOVO MESTO: NOVO-MEŠČANKA V BOLNIŠNICI - Novomeščanka Vera Papež je 20. junija popoldne prečkala prehod za pešce pri mostu na Glavnem trgu, po mostu pa se je pripeljala z osebnim avtom Milena Kerin iz Novega mesta. Kljub temu da je avtomobilistka zavirala, je Papežovo podrla. Poškodovanko so odpeljali v bolnišnico, ker ima zlomljenih več reber.

MAHAROVEC: TRČIL V HIŠNI VOGAL - Novomešan Milan Počrvina je 22. junija zvečer vozil osebni avto od Sentjerneja proti Novemu mestu. Pri Maharovcu mu je naproti pripeljal po levi strani ceste fičko, zato se je Počrvina umikal. Počrvina je z avtom zdrknil s cestišča in trčil v vogal hiše Antona Turka. Neznani voznik fička je odpeljal dalje, gmotne škode pa je za 5.000 dinarjev.

STRUGA: VOZIL BREZ IZPITA - 20. junija popoldne je Janez Smrekar iz Struge vozil osebni avto od Rateža proti Otočcu, v križišču proti Strugi pa je naproti pripeljal avtomobilist Anfon Trpin iz Sentjerneja. Smrekarja je pri zaviranju zaneslo v Trpinov avto. Ugotovljeno pa je, da je Smrekar vozil brez dovoljenja; naredil je za 7.000 din škode.

NOVI ŠPORTNI OBJEKT - Prejšnjo sredo je Novo mesto, pravzaprav Bršlin, dobilo novo športno igrišče za odbojko, rokomet, košarko in mali nogomet. S prostovoljnim delom so ga zgradili delavci SGP Pionir, največ zaslug zanj pa gre Pionirjevemu sindikalnemu športnemu društvu. Novo igrišče je odprl evropski prvak v teku na 800 metrov, Rečan Luciano Sušan. Takoj nato sta odigrali prvo odbojgarsko tekmo mostvi domačega Pionirja in slovenskega drugoligaša iz Žužemberka. Po zanimivi tekmi so zmagali gostje s 3:1 in osvojili lep pokal, ki ga je prispevalo SGP Pionir. (Foto: Pezelj)

Novoteks ugnal tudi Triglav

V 10. kolu SKL 1 A zmagala tudi Beti - 11. kolo SKL bo že v sredo

Dolenjska predstavnik v slovenski košarkarski ligi sta v predzadnjem kolu letošnjega prvega dela prvenstva zmagala in sta z deseti-mi točkami v sredini lestvice. Novomeščani so še enkrat prijetno presenetili, tokrat v gosteh v Kranju, Metličani pa so v Ljubljani brez težav premagali slabo ekipo Trnovega. Zadnje kolo prvega dela SKL 1 A bodo ekipe odigrale že v sredo. V dolenjski košarkarski ligi ni nič novega. Vsi favoriti so zmagali, z visoko zmago pa so presenetili v Metliki Žužemberčani.

TRNOVO - BETI 88:97

Metličani so deseto prvenstveno srečanje odigrali v Ljubljani in ga dobili brez težav. Z igrjo, ki se je odlikovala s hitrimi protinapadi, so pričeli takoj v začetku tekme in k odmoru odšli z 22 zadetki prednosti. V nadaljevanju so Metličani nekoliko popustili, vendar domačim košarkarjem kaj več kot ublažiti katastrofalni poraz ni uspelo.

Beti: A. Vergot 4, Jankovič 4, Z. Vergot 4, Sajovic 9, Lalič 30, Svinger 12, Jezerinac 4, Medek 30.

TRIGLAV - NOVOTEKS 67:69

Novomeški košarkarji so po slabem startu od tekme do tekme bolj-ši. Razveseljiva je bila njihova visoka

Vodi Črnomelj

V dolenjski rokometni ligi so ekipe odigrale 25. kolo, v katerem so vsi favoriti zmagali. Kljub temu da je do konca prvenstva ostalo samo še kolo, je znano, kateri ekipe bosta prihodnje leto nastopili v ljubljanski conski rokometni ligi. To sta Črnomelj in Smarje-Sap. Kočevrji bodo morali za uvrstitve v višjo ligo odigrati še tekmo s prvakom iz zasavske rokometne lige.

Rezultati 25. kola: Krka - Črnomelj 0:10 b. b., Višnja gora - Dobropole 32:31, Ponikve - Ribnica 31:40, Cerklje - Smarje-Sap 28:21, Gradšče - Sodražica 23:33, Tabela: Črnomelj 44, Smarje-Sap 40, Kočevje 36, Ribnica 34, Sodražica 32, Višnja gora 30, Semič 27, Gradšče 22, Cerklje 21, Grosuplje 18, Sentjerne 17, Dobropole 11, Krka 9 in Ponikve 5.

M. GLAVONJČ

NOVO MESTO - OTK 2:3

Novomeški igralci tenisa so v prvenstveni tekmi slovenske B lige tesno izgubili z Obalnim teniškim klubom iz Portoroža. Vse do zadnjih udarcev v igri parov se je tehnična nagibala zdaj v prid enih, zdaj v korist drugih - na koncu so zmagali gostje, ki vodijo na lestvici, s 3:2.

Rezultati: Uhl - Nikolič 0:2, Turk - Hrvat 2:1, Zorko - Murko 1:2, Splichal - Hirsman 2:1, Turk, Splichal - Nikolič, Murko 1:2.

ŠPORTNI KOMENTAR

Vojaške tekme dobra šola

V soboto so v Novem mestu sodelovali diplom, medalj, pokalov in velikega kristalnega pokala svečano zaključili 30. jubilejne športne igre vojakov iz ljubljanskega armadnega področja. Letošnje tekme niso samo potrdile moč, enotnost in disciplino vseh vojakov športnikov, temveč tudi dokazale, da armada zavestno skrbi za telesno kulturo, ki je v armadi množična. Prava škoda je, da so si novomeški športniki in ljubitelji športa ogledali nastope vojakov v tako majhnem številu.

Tako eni kot drugi so zamudili marsikaj, kar bi lahko s pridom uporabili v ligaških tekmah. Vojaki so se namreč v vseh srečanjih izkazali z borbenostjo, tovarštvom in ni bilo ekipe, ki bi zaradi svoje premoči nasprotnika podcenjevala. Zato bi bilo prav, ko bi si odbojgarske tekme

ŠPORTNE IGRE OBRTNIKOV SLOVENIJE

V soboto, 28. junija, se bodo na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu pomerili na športnih igrah slovenski obrtniki. Organizatorja letošnjih obrtniških iger sta Združenje samostojnih obrtnikov Novo mesto in Zveza združenj samostojnih obrtnikov Ljubljana, tekme pa se bodo začele v soboto ob 9. uri. Slavnostni zaključek in razglasitev rezultatov bo naslednj dan ob 14. uri v Dolenjskih Toplicah.

MIJAJLOVIČ JE BIL DRUGI

10. mednarodne jubilejne kolesarske dirke „Nagrada veteranov“ so se v mladinski konkurenci udeležili tudi Novomeščani. Na 90 kilometrov dolgi progi Ljubljana - Ribnica - Ljubljana je bil Mijajlovič drugi, Zrimšek tretji (obemem najboljši mlajši mladinec) in Turk osmi.

ZMAGALA HREN IN VOVKO

Na Dobu se je prejšnji teden končalo balinarsko prvenstvo Dolenjske za posameznike in pare. V parih sta bila najboljša Pionirjeva tekmovalca Hren in Vovko, ki sta v odločilnem srečanju v izenačeni tekmi premagala domačina Ponikvarja in Jalovca. Med posameznike je prvo mesto zasluzeno osvojil najboljši balinar na turnirju, Hren (Pionir), drugi je bil Ponikvar (Dob), tretji Hrovat (Pionir) in četrti Zakrajšek (Dob).

V pokalnem finalu rekord

Novomeška štafeta 4X400 m dosegla nov rekord

Na XI. finalu za atletski pokal Jugoslavije so nastopili tudi novomeški atleti, najboljši rezultat, nov novomeški rekord pa je dosegla štafeta v teku na 4 X 400 metrov. Še enkrat se je izkazal mladinec Vane Keržan,

ki je bil v teku na 200 metrov četrti.

Novomeščani, ki so se po številnih predtekmovalnih uvrstili na zaključne tekme v Beogradu, so se s svojimi nastopi izkazali. Tako je Šimunič v troškoju preskočil 14,42, Keržan je v teku na 200 m dosegel 22,2 štafeta v teku na 4 x 400 m v postavi Štupar, Križman, Bajer in Keržan pa je z rezultatom 3:26,6 dosegla nov novomeški rekord. Dobro je tekla tudi štafeta 4 x 100 m, vendar je bila zaradi prestopa izločena.

Kot kaže, so novomeški atleti na prihodnja tekmovanja odlično pripravljeno, to pa bodo lahko dokazali predvsem mladinci in mladinke, ki se bodo v soboto udeležili državnega prvenstva v Kranju, Križevcih in Beogradu.

NOVO MESTO - TRIMO 3:1

S področja Dolenjske se je v nadaljnje boje za odbojgarski pokal SFJR uvrstila ekipa Novega mesta. Novomeščani so najprej odpravili ekipo Kočevja (kljub zmagi so Kočevrji izpadli, ker so kršili materialna pravila) in Trimo, v naslednji tekmi pa se bodo pomerili s prvakom ljubljanskega območja.

KAMNA GORICA - PARTIZAN (ZBK) 3:2

V prvenstveni tekmi 17. kola II. SOL so Žužemberčani igrali v Kamni Gorici in po izenačeni tekmi spet tesno izgubili.

J. SPLICAL: POT DO ZLATA

PO SVETU OKOLI

„POZABILA BO“ – Kraljica Elizabeta Angleška je zahtevala odbojstvo, da se bo prihodnje leto udeležila proslave ob dvestoletnici vstaje ameriškega ljudstva za osvoboditev iz okov kolonializma. O tej vstaji zgodovina ne molči, zato bo moralo kraljičino blagorodje na proslavi „pozabiti“, da so se Američani, ki dandanes veljajo za najbolj nesramne kolonialiste, takrat borili proti njenemu praprapradedu, angleškemu kralju Juriju III.

POSEBNA NAGRADA – Nekdaj precej čislani pevec Paul Anka je po dolgem sušnem obdobju spet zablestel s popevko „Nosiš mojega otroka“. Priljubljenosti pri poslušalcih je sledila tudi posebna nagrada, ki jo je pevcu podelilo „Kalifornijsko društvo zavednih očetov“. Nagrada ni nič drugega kot – bôn za brezplačno sterilizacijo pri kirurgu, ki si ga lahko izbere pevec sam!

ZA GOLAZ JE POSKRBLJENO – Mednarodna družba za spalne vagončke – ki ima sedež v Parizu in že od konca prejšnjega stoletja oskrbuje mednarodne vlake s spalnimi in gostinskimi vagoni, si je izmislila novo turistično potegavščino: v posebnem vagonu vlaka, ki vozi iz Pariza preko Dunaja v Budimpešto, postrežejo potnikom ob igranju cigarskega orkestra s pravcatim madžarskim golažem, takim, ki se sicer dobi samo v Budimpešti. Dober tek!

MILU ZA DRAGO – Pred tremi meseci so neznani vlomili v milanski Muzej moderne umetnosti in ukradli 36 slik francoskih impresionistov, ki so jih ocenili na okoli dve milijardi lir. Slike so našli čez dva tedna v zapuščenem stanovanju, vlomilcev pa niso prijeli, zato so se razširili glasovi, da je muzej plačal odkupnino. Pred nekaj dnevi so neznanci spet vlomili v isti muzej in ukradli – iste slike! Kaže, da pred meseci le niso dobili nobene odkupnine.

PRIZNANJA PA TAKA! – Ameriški študentski list „Harvard Lampoon“, ki vsako leto podeljuje nagrado za najslabšega filmskega igralca in najslabšo filmsko igralko, je tokrat v sodelovanju s študenti „Ameriške antiakademije za film“ podelil nagrado za najslabšega igralca Burtu Reynoldsu (za vlogo v filmu „Najdaljša zgodba“) in za najslabšo igralko Juliji Andrews (nastopa v filmu „Steblo tamariske“). Ali sta igralca res tako zanič, ne moremo trditi, ker filmov še nismo videli, kaže pa, da le nista tako idiotška, kajti nagrade ne more dobiti igralec, „ki je pošteno za denar igral idiotsko glavno vlogo v kakšnem idiotškem filmu“. Tako so določila za podelitev nagrade.

ZAPOŠTAVLJENI DOMAČINI – Ekonomist Baturin je poslal moskovskemu listu „Sovjetska kultura“ protestno pismo, v katerem toži, da je domala vsa proizvodnja balalajk, najpopularnejšega ruskega glasila, namenjena zgolj trgovinam s spominki za tujce. Za domačine jih ne ostane nič, v trgovinah z glasbili je mogoče dobiti le – električne kitare. Na pismo je odgovoril direktor državne tovarne glasil iz Leningrada in pojasnil, da so samo lani naredili 100.000 balalajk in da ni mogoče, da bi vse pokupili tujci. Polemika še ni končana, balalajk pa tudi še ni v trgovinah.

Kaj je dopust?

Počitniške poti se že križajo po vsem svetu

Osvoboditi se vsakdanjega pritiska, izmuzniti se neusmiljenemu delovnemu ritmu – to je veliko hrepenenje, ki ga vsak uresničuje na svoj način. Zategadelj se že spet na vseh straneh sveta križajo počitniške poti; počitniška psihoza je postala epidemija, vse je prevzela, vsi hitijo k svojemu počitniškemu cilju. Ta leti tisoč kilometrov, da bi prišel v počitniški raj, drugi ga najde že po nekaj deset kilometrih vožnje z avtomobilom. To, kar pomeni nekemu uresničitev sanj, je za drugega „vas, bogu za hrbtom“. Pravijo, da ni nič bolj osebnega kot predstava o počitniškem kraju.

To velja tudi za zahodne Nemce; kar trideset milijonov jih bo letošnje poletje letovalo v tujini (več kot milijon tudi pri nas), zato mnenja, ki jih imajo poznavalci o počitniškem „kaosu“, v dokajšnji meri odražajo različnost hotenj in okusov ljudi.

Gotovo je odločilno, kaj posamezniku predstavlja dopust: odpočitek ali doživetje. Kdor si je že ob načrtovanju počitnic s tem na jasnem, ta bo imel več od dopusta. Kljub temu je malo dopustnikov, ki se povsod znajdejo in zmeraj dobijo, kar so pričakovali. Velikokrat je to odvisno od značaja in temperamenta posameznika. Tisti, kdor prepušča tisoče kilometrov, da bi si ogledal tuje dežele, se ne bi smel dati zmotiti s tujo, za njegov okus slabo hrano. Tudi na počitek ne sme misliti. Razburljiva doživetja, tuje dežele, ljudje in običaji, to je njegov počitek, njegov dopust, ki ga bo poletje razkazal prijateljem z metri posnetih filmov. Zagorelost je zanj postranska stvar; le-ta pa je lahko merilo dopusta pri njegovem prijatelju, ki se je sončil na trati domačega vrta ali na prepolni morskobali.

Izkušene in natančne roke preverjajo, kako je delo opravljeno.

Kovinski orli neba

Naše novo nadzvočno letalo že leti

Minili so meseci in meseci napornega dela, tisočere risbe, skice, načrte je pozrl plamen ali pa so varno shranjeni, poskusni piloti nič več ne sedajo na sedeže in letijo, da bi preskusili neznan, delo stoterih strokovnjakov je zaključeno – jugoslovansko letalo, ki bo preletava naše najnovije domače bojno letalo „Orel“, ki je plod tega res junškega napora naših strokovnjakov.

Ko se je novo letalo predstavilo z neznansko hitrostjo tudi na nedavni vojaški paradi v Beogradu, so morda samo pravi strokovnjaki vedeli, kaj to pomeni. Za nas bo gotovo najbolj prepričljivo dejstvo, da bi nas en sam kilogram nadzvočnega letala, uvoženega iz tujine, stal toliko kot kilogram zlata. Toda najvažnejša pridobitev, ki je morda tuje opazovalce najbolj začudila, je ta, da je naša industrija zmožna zgraditi nadzvočno letalo.

Vseh težav in postopka, ki je potreben, da se zgrade posamezni deli takih bojnih letal, tako in tako ne moremo razumeti – vemo le, da zahteva vrhunsko tehnologijo in največjo mero natančnosti. In prav to so dosegli naši strokovnjaki, tehniki in delavci v domačih tovarnah. Že dosedanja domača reaktivna letala so presenečala tuji, razviti svet in kupce nam ne zmanjka. „Orel“ pa bo sloves naših letalskih tovarn samo še povečal.

Načrtovalci novega letala, ki bo morebitnemu napadalcu trd oreh, pravijo, da z „Ordni“ nismo rekli zadnje besede.

Milijoni črnih ptic

Z detergenti in deževjem nad milijone kosov

Južni predel ameriške države Kentucky in severni Tennesseeja je zadela nevarna, nesreča – desetine milijonov kosov zbralo na poljih v bližini najbližjih vojaških skladišč neposredni bližini mesta. Amerikance je ta nenavadna vazija črnih ptic bila še bolj nevarna, ker so strokovnjaki ugotovili, da množica ptic vih odpadkov lahko povzroči epidemijo histoplazmoze, varne pljučne bolezni. Še pri ugotavljanju škodljivosti milijonskega zbora kosov so zablili na njihove požrešne ne, ki so pridno pospravljale lijske rastline in pridelke.

Državljanji obeh držav so znašli v hudih skripicah, kako naj iztrebi črna ptica? In v skladu z raznimi organizacijami in društvi za čiščenje človekovega okolja so dali najti na posebi opravi vojske se je nenavadne borbe prav temeljito, z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Crknjene kose so pomagale birati tudi farmarji. Na balah jih na palice in metali v ene vreče.

Na dan pred deževjem so tala in helikopteri po ogroženih kosov razpršili poseben detergent, ki je uničil plašč črtnega olja na perju ptic. Ko je potem deževalo, je ponoči temperatura padla, ptice brez varovalnega olja pa tplega in nepremotnega perja zmrznile. Toda uspeh bil popoln: poginilo je samo odstotkov vseh ptic.

Posebne ekipe so potegnile vrnjaki na poljih in pobirale pomirila trupelka. Samo v gozdu ob Campbellu so nabrali 5000 crknjenih ptic. Končni rezultat te nemilostne vojne: kljub vsemu je v kakih štiri milijone in pol milijonih zdravih kosov.

Riše in piše: Marjeto

18. Do smrti bi se žele priložnost. Zgrabila je torej v levi pa je držala zaprt časovni mousunski deževnik zverino po butici. Zavil je zelene oči tigor, telo je telebnilo na gozdno njem Paradižnik z nožem v doviti progasti „suknjič“ Ponošno sta nosila trofejka in odpustila sta vsem.

Dolenjski list pred 20 leti

Mnogo so zamudili

PRIJAZEN IN LEP je bil trg Mokronog pred vojno. Prav tak ali še lepši bi bil sedaj, ko bi ga ne kazili sledovi minule vojne. Da, Mokronog je kraj, ki ima po desetih letih osvoboditve še največ sledov vojne na Dolenjskem. Politična zavest občanov mokronoške občine je danes prav takšna, kot je bila med NOB. Resnica in še zalostna povrh pa je tudi, da so v Mokronogu na gospodarsko plat pozabili. Dejstvo je, da v Mokronogu ni socialističnih podjetij, ki bi kaj pomenila v gospodarstvu sedanje in bodoče občine in ki bi dajala kraju gospodarsko perspektivo. V tem so Mokronožani mnogo zamudili in bo težko to nadoknaditi.

V SOBOTO, 11. junija, je divjalo v obkoljskih predelih Bele krajine hudo neurje s točo. V občinah Predgrad, Vinica in Adlešiči je toča naredila ponekod občutno škodo. Adlešički in viniški vinogradniki so hudo udarjeni; saj je ponekod nad 50 odstotkov trte uničene. Okrajni ljudski odbor je takoj po nesreči poslal h kmetom posebno komisijo, ki je ocenila nastalo škodo. ČEPRAV BODO ČESNJE dozorele kake tri tedne pozneje kot druga leta, bo letina v brusniški občini prav dobra. Sadjarško-vinogradniški odsek kmetijske zadruge pripravlja razstavo češenj. Najboljši sadjarji bodo nagrajeni.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 24. junija 1955)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Sovražniki našega naroda

(Mej vsemi) narodi ima naš slovenski narod največ sovražnikov in ti so: brezversko slovstvo, brezverska filozofija, brezversko časopisje, domači in tuji liberalci. Poprej smo delali skupno za blagor naroda. Liberalizem nas je razdvojil in sploh uničil vse, ker je narodom vzel vero. Liberalizem širi se tudi v časopisju in slovstvu, zato je to dvojno narodu nevarno. Imamo pa tudi osebne tuje sovražnike, ki so: liberalni Nemci in Lahi. Ti nas hočejo raznaroditi s šolami. Da rešimo narod najhujše nesreče, pokopati bomo morali vse sovražnike naroda.

(Potres) precej močan v dveh sunkih se je čutil zopet v Novem mestu ob eni uri popoldne. Spremljalo ga je votlo podzemeljsko bobnenje.

(Pri nas) na Maverlu pri Črnomlju imamo šulvereinsko šolo. Res je, da se naši otroci nauče nemškega jezika, a mi ne smemo pozabiti, da smo Slovenci, da moramo znati najprej slovenski jezik in potem se zraven lahko nemški. Otrok slovenskih staršev naj se prej uči v slovenskem, maternem jeziku, zakaj ko pride v šolo, zna samo slovenski, potem se lahko nauči tudi nemškega. Zahtevajmo, da se bodo naši otroci naučili najprej slovensko brati, pisati!

(Na Laškem) se Crispiju slaba godi. Nedavno so se nekateri poslanci v zbornici med seboj sprli in potem stegli. Bil je tak krik in pretep, kakor ga vidimo včasih med hudimi ženskami ali med poredno mladino na cesti.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 29. junija 1895)

Ženitne ponudbe

Naj človek se tako obrača, se marsikaj obrne ravno narobe. Takisto je z vremenom. Pozimi smo si želeli snega, zdaj pa sonca, ko ni niti toliko vremena, da bi kmetje susili seno, akoravno imajo vse priprave. Tudi kosilnice, traktorji in druge reči, ki jim ne vem imena, jim ne pomagajo. Vsi drugi, ki se lahko umikamo dežju pod streho ali pa se v vročini zavalimo v senco, imamo druge skrbi. Dokler je človeka gnalo naprej delo, je še slo, a takrat, ko je v letih in sam, pa si zaželi družbe.

Namesto da bi osedlal kobilico za na pot in pogledal za vremenom, sem občepel na mrzlem zapečku in prebiram ženitne ponudbe. Le kdo jih ne? Naj bo star ali mlad, samski, vdovec ali poročen, vsak rad lista po časopisu in bere zanimive reči.

Prva ženska piše: Želim plemenitega, naravno inteligentnega in izobraženega

gospoda dobrosrčne in nežne narave...

Kaj nam ji odgovorim? Plemenite krvi nisem, ker bi moral biti najmanj grof, pa tudi šol nimam dovolj, akoravno znam pisati in sukati jezik, kot je treba.

Druga si želi simpatičnega moškega visoke in vitke postave. Pri tej odpadem, ker nisem tak kot glista, pa tudi trebuh se mi je že lepo zaokrožil.

Skoraj vsaka se brani avanturista in pijanca. No, ja, tukaj bi se dalo laže izmazati. Za nekaj dni ali tednov bi se dalo že potrpeti, potlej bi se pa videlo kako in kaj. Taki bi prav lepo napisal: ne pijem, ne pušim in ženski nimam rad. Nak, zadnjega pa res ne bi smel napraviti.

Vidite, tako je. Naj se še tako napenjam, ne najdem sebi primerne družice, zato bo najbolje, da še naprej prenašam vdovstvo in mislim na svojo rajnko ženo Marjeto.

MARTIN KRAPAN

brigadirski ho-ruk v suhi krajini

Deset let bodo pele lopate v Suhi krajini: brigadirski ho-ruk odmeva po kraškem kamenju, kjer se skozi skopo zemljo in trdo skalo prebija jo mladinske delovne brigade v boju za vodo suhokrajinskih kmetov in delavcev.

Prva izmena je pred kratkim končala delo. Zanimalo nas je, kaj menijo o brigadirskem živ-

ljenju, kaj o Suhokrajincih, kakšno je življenje v brigadi. Zato sta bila naša novinarja en dan med brigadirji iz Dolenjske in Zasavja, ki so sestavljali prvo brigado mladinske delovne akcije „Suha krajina 75“.

O tem, kaj sta slišala, lahko preberete reportažo na sredini današnje Priloge.

TRDINOVI
NOTESI

KAJ JE NOVEGA

GRADOVI IN
USODE
ČATEŽ

OTROK, KI SE JE DVAKRAT RODIL

„Sreča je, kadar gremo na morje. Sreča je, če nagajam, pa me očka vseeno ne natepe. Sreča je, kadar sije sonce. Sreča je, kadar dobim novo igračo.“ Tako so odgovarjali otroci na vprašanje o tem, kaj je sreča.

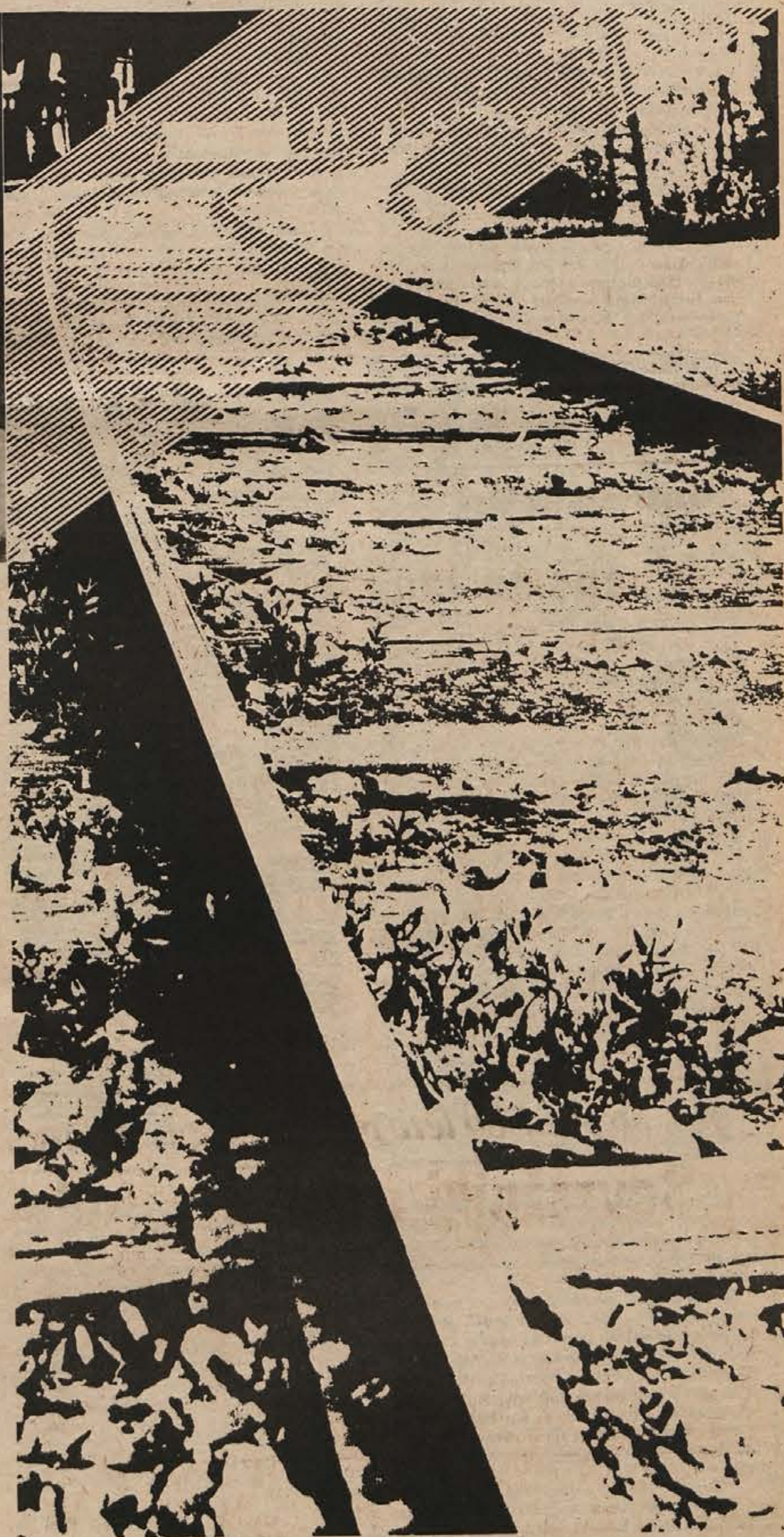
In če bo moral Silvester Rifelj, dveinpolletni fantek iz Sel pri Otovcu v Beli krajini, kdaj pisati o tem, kaj je sreča, bo bržkone napisal: „Sreča je, kadar padeš pod vlak in se ti nič ne zgodi.“

Zares, veliko neverjetnih stvari se vsak dan dogaja. Mrzlo je streslo po hrbtu strojevodjo motornega vlaka, ko je običajnega junijskega popoldneva peljal iz Se miča proti Črnomlju in med tiri nenadoma zagledal otroka. Čeprav je Anton Zajc zaviral, kolikor je mogel, je fantka zadel. Ko se je vlak cvileč ustavil, so planili ljud-

je iz vagonov in ded Ivan Rifelj, ki je sedel še minuto predtem na motorki in čakal, da bo prišel domov v Sela, je zaslišal pod kolesi drugega vagona jok svojega vnučka!

„Okrog 4.15 je bilo, ko je vlak ustavil. Skočim dol in slišim jok našega malega. Samo kožo si je presekal, ko ga je udarilo, da je padel na obraz. Dva ali tri šive je dobil v bolnišnici v Novem mestu, nič drugega se mu ni zgodilo... To je bila sreča! Če bi bil pes Piko, ki je dve leti star, zdrav, ne bi bil Silvo nikoli na tračnici. Tako je pa pes poležaval, otrok pa je šel sam na progo. S psom bi šla gotovo na travnik...“

Čeprav je obležal pod drugim vagonom, živi otrok naprej in se pravzaprav sploh ne zaveda, da se je prvega junija letos drugič rodil...

V KAPITELJSKIH GROBNICAH

Malo Novomeščanov ve, da leži pod ladjo kapiteljske cerkve več grobnic, v katerih so pokopani prošti, kanoniki, nekdanji odlični meščani obojega spola in nekateri okoliški graščaki in plemiči. Te grobnice so danes nedostopne. Pred dobrimi 35 leti pa smo po čudnem naključju stopili vanje.

V letu 1940 je ljubljanski Spomeniški urad izdal nalog, naj se izvedejo nujno potrebna drenažna dela v kripti kapiteljske cerkve. Ko so potrebna dela pod vodstvom umetnostnega zgodovinarja, zdaj že pokojnega Jožeta Gregoriča dokončali, so nameravali v zahodno steno kripe vzklopiti baročni oltar iz nekdanje pokopališke kapele starega pokopališča. Pri izklesavanju lukenj za železne nosilce se je del zidu zrušil v prazno. Gregorič je pričel nastalo luknjo preiskovati in kmalu je ugotovil, da stena meji na grobnice pod cerkveno ladjo.

O najdbi je obvestil strokovnjake in pristojne organe, tako da smo se že naslednji dan lahko po lestvi spustili v prvo grobnico.

Ko je električna svetilka razsvetlila stoletno temo, smo zagledali srhljiv prizor: v polkrogu je ležalo šest odprtih krst z okostji. Pokrovi krst so bili naslonjeni na zid. Krste niso bile barvane, medtem ko so bili pokrovi okrašeni z risbami ter monogrami. Prva grobnica je bila visoka nad dva metra, trdno obokana in zidana v obliki četverkotnika. Manjše stopnice so vodile do

stropa, oziroma do cerkvenega tlaka ladje, ki je nekdanj verjetno bil tudi pravi vhod v grobnico, zaprt s težkim kamnom. Skozenj so nekdanj spuščali krste.

Mrlič, moški in ženske, so v grobnici strohnili v bel prašek, ki je ob najmanjšem dotiku dobesedno izginil. Ostale so le lobanje s košatimi lasmi. Opogumil sem se in potipal lase obeh žensk. Lasje so bili še močni in mehki, kot da še rastejo na glavah živih lepotic.

Obiskali smo tudi drugi prostor. V njem smo našli samo prah strohnelih trupel. Prah je na debelo pokrival tla grobnice.

V prahu smo našli majhen bakren križec. Kasneje je Gregorič ugotovil, da so bili v tem prostoru shranjeni prvi novomeški proštje.

Ob tej priložnosti smo obiskali tudi tretjo grobnico, ki leži ob južni steni cerkvene ladje. Vanjo smo prišli zvrha. Pod prižnico smo odkrili dve leseni stopnici (danes to ni več možno). Med strohnelim trupli smo opazili nekaj kosov dobro ohranjene obleke. Po njih smo sodili, da so bili v tej grobnici pokopani odlični meščani ali plemiči.

Močno pretreseni nad tem, kar smo videli, smo izstopili. Šele ko smo prišli na sončno svetlobo, smo se zavedeli, da smo bili v kraljestvu smrti...

POLDE CIGLER

SNELJ
NASKO

Življenje v soju žarometov — to so sanje mnogih mladih, ki jim nastopi njihovih idolov, izdelani do potankosti v „pojoči industriji“, prilivajo olja na plamen želja. Oboževanje, priljubljenost, slava, razsipno življenje, denar, ekstravagantno oblačenje, vse to so zunanji znaki, ki spremljajo velike zvezde popevkarskega neba na zahodu. Mladi vidijo predvsem to.

In vendar je za vso to navlako, potrebno ali nepotrebno, skrit živ človek, človek, ki čuti tako kot drugi, ki je lahko vesel, razočaran, srečen ali nesrečen.

Mike Brant, pevec, ki je že nekaj let živel in delal v Franciji, je bil po mnenju vseh, ki so ga poznali, srečen človek. Osem milijonov njegovih plošč so prodali, vsak dan je prejel okoli 400 pism svojih oboževalcev, denarja mu ni manjkalo. In vendar je za fasado uspeha, užitek in priljubljenosti živela samotna osebnost brez pravih prijateljev, brez resnične ljubezni.

Po uspehih nastopih v koncertnih dvoranah, na televiziji ali na radiu se je zapiral v svoje

razkošno stanovanje v Parizu, pisaril dolgo pisma svoji materi in pil samo mineralno vodo. V njem je glodal močan strah, da ga bo občinstvo nekega dne zavrglo, da bo pozabljen, da bodo dnevi slave prevrgli v samoto. Tega dušnega pritiska ni zdržal. Pred nekaj dnevi se vrnil s terase svojega stanovanja v šestem nadstropju. Umril je pred vrati bolnišnice.

Francoski tisk je zdaj poln ugibanj, namigovanj in podrobnosti o življenju slavnega pevca. Na dan so privlekli njegove prejšnje poskuse pomora, njegovo tavanje in iskanje ljubezenskega užitka po pariških bulvarjih, njegovo osamljenost.

Očitno pa pozabljajo na glavno stvar: Mike Branta je v globino pahnila industrija zabavne glasbe, svet, v katerem se interesi križajo z ostrino, svet, v katerem ni prijateljev, ampak huda borba za naklonjenost poslušalcev in kupcev gramofonskih plošč. Brant tega pritiska ni zdržal...

Ker so hoteli tako dragi, se vse več ljudi odloča za dopust pod šotorom ali v prikolicah, ki jih je že veliko kolektivov kupilo namesto počitniških hišic. Predvsem pa je tak dopust tudi zdravju koristen.

Na tak dopust, najsi traja teden dni ali pa ves mesec, vzamemo lahko le nekaj kosov garderobe, pa bomo ves dan primerno oblečeni. V dopustniško torbo za kamp spada predvsem troje kopalnih oblek. Četudi je katera že stara, bo še prišla prav. Potrebujete tudi ene stare in ene boljše hlače, dolgo rožasto krilo, obleko z golim hrbtom ali navadno srajčno obleko, ki se sprejda z zapenja, 2 ali tri majice ter jopo za morebiten naval hladnega vremena.

Nositi s seboj več oblek nima smisla, ker v kampu tako ves dan preživite v kopalnih ali pa

v dolgih hlačah. Za večerne sprehode po mestu ali po lokalih ne potrebujete drugega kot čiste hlače in bluzo ali dolgo rožasto krilo z majico. Za deklice je potrebna približno enaka garderoba, fantje in moške pa v kampu izhajajo s kavbojkami, enimi boljšimi hlačami in trenirkami.

Za štiričlansko družino lahko vsa oblačila s perilom vred spravite v dva kovčka, preostali prostor v avtu pa imate na razpolago za vrsto drobnih predmetov, ki jih pa utegnete zelo pogrešati v takem „za silo“ gospodinjstvu v naravi. Pomislite na dobre blazine, na udoben stol ali priljubljeno posodo za kuhanje, da ne boste tam sitnaričili in kvarili razpoloženja še ostalim.

RIA BAČER

DOMAČA LEKARNA: OVES

Oves je zelo zdravilna rastlina, če ga piješ kot čaj ali ga uporabljaš kot zvarek za kopel. Oboje pomaga proti revmi, vodeniki, astmi, krčem, trebušnim bolečinam, bolečinam v očeh, oslabilnosti, vročičnim blodnjam v glavi. Prega pa tudi žalost in utrujenost pa celo srbečico, garje in pljučni katar.

Zdravilna moč ovsca se kaže tudi pri zobobolu. Dve do tri pesti ovsca zavri v kisu in imej še vroč odcedek tega čaja najmanj 10 minut v ustih. Najbolje je zraven mohljati in postopek večkrat ponoviti. Zobobol bo po nekaj izplakah minil.

Oves lahko uporabljamo še za obkladke, na primer pri izpahuhu kolka. Če z vrečko, v kateri je oves, obložimo bolno mesto in obkladek menjamo vsaki dve uri, bo bolečina ponehala.

Koristnost ovsca spoznamo lahko tudi pri kravah. Več bodo dajale mleka in več maščob bo v mleku, če jih krmiš z 1 kilogramom ovsca na dan.

In kako pripravimo ovseni čaj? V liter vrele vode damo prgišče čistega ovsca in pustimo pokritega, da se ohladi. Precej nega pijemo trikrat na dan. Čaj naj bo mlačen. Za kopel pa ravnamo tako: v večji posodi ali

kotlu kuhamo ovseno slamo. Vreti mora dlje časa, najmanj pa 10 do 15 minut. Ko se ohladi, vodo precedimo in vlijemo v kopalno kad. Bolnik počaka, da postane voda mlačna, potem naj v njej ostane pol ure. Ko je kopel končana, bolnika zdrgnemo z brisačo, ga položimo v posteljo in mu damo skodelico vročega ovsenega čaja, da se preznoji. Čez eno uro lahko vstane in gre na sprehod. Dolgotrajnejši boleznij je potrebno kopel ponavljati vsak dan najmanj 14 dni, včasih celo tedne.

IVAN MASTINŠEK

POSTRV

V Kronovem, približno 10 kilometrov iz Novega mesta in prav blizu Šmarjeških Toplic, je zasebna Prešernova gostilna, znana po okusno pripravljenih postrevih, ki jih imajo vselej na zalogi v domačem bazenčku. Gospodinja Pepca Prešeren pripravlja postrevi na naslednji način:

„Tako ko postrev prinesemo iz bazenčka, jo dobro očistim,

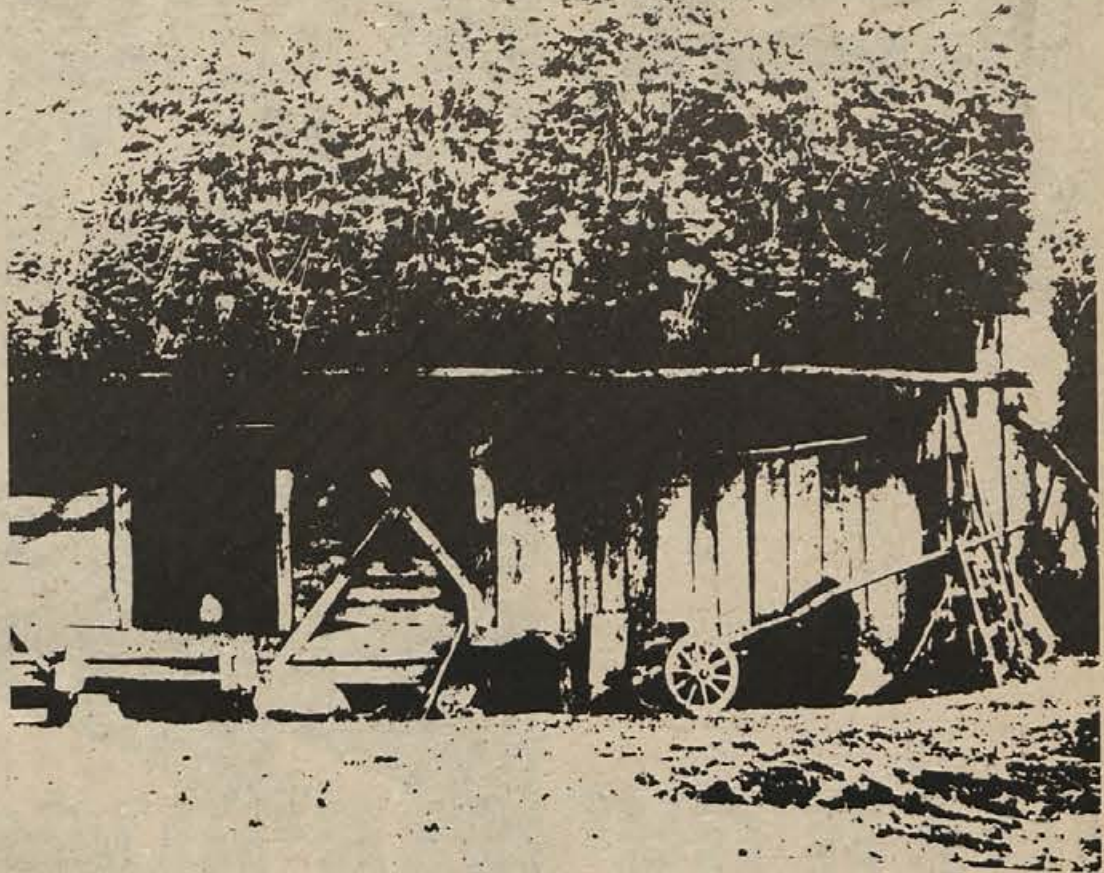
nasolim in rahlo povaljam v moki. Medtem pripravim v kozici polovico olja in pol domače masti in pustim, da se do vročega segreje. Ko se iz maščobe že začena kaditi, dam postrev vanjo; pečem jo na manj vročem štedilniku. Po desetih minutah postrev obrnem in jo zapečem tudi na spodnji strani. Pečeno dam na segret krožnik, povrhu pa jo posipam z drobno sese-

kljanim česnom in peteršiljem. Na koncu pa vse to prelijem z nekaj žlicami maščobe, v kateri se je riba cvrla. Na krožnik k ribi sodi še košček limone. Gostje si navadno žele zraven še solate in domačega kruha, ki ga imamo tudi vsak dan na razpolago.“

Precejšnja postrev, ki tako rekoč visi čez krožnik, stane okrog 30 dlnarjev.

VSA LEŠI V VARNOSTE

LUŽARJEV SKEDENJ

Lužarjev skedenj (pod) v JURNI VASI je častitljiva starina še iz prejšnjega stoletja. Na sebi nosi znamenja letnih časov, vetrov in snežnih metežev. Desetletja je bil izpostavljen sončnim pripekam, tako da je do danes, ko je na pragu starosti in ga je gospodar JANEZ BARBORIČ odpisal — postavil bo novo, moderno zidano stavbo — poln izsekov, napelov, že preperelih tramov, od črvov preluknjanih plohov in zaznamovan še s tisoč drugimi skrivnostmi.

Pred „podom“, kakor pravijo tej stavbi tukajšnji kmetje, še zmerom stojijo: že tudi odslužena preša, okrašena s posebno lepimi ornamentami, voz z lesenim ojesom, brane, napol leseni plug, kose in grablje in zarjavele verige ali po domače ketne, čebri in rejta in prazen osovnik. — Zdaj si je Ivan kot že toliko kmetov kupil motorno kosilnico.

Skedenj pa še zmerom traja kot nema pričr neznanih graditeljev in s svojo monumentalnostjo spominja na arhitekta, brezimnega človeškega genija, na znanje in sporočilo tega znanja, ki je pre-

hajalo iz roda v rod; vsak novi mojster je kaj novega izumil, dodal ali odvrigel. Tako nosi Lužarjev skedenj še hrastov vrhni prečnik, ki tišči grušt k tlom, celotno ostrešje pa je zbito z lesenimi klini, kar pomeni, da je resnično očanec vasi in da bi lahko povedal na stotine zgodb.

Gospodar, zdrav štiridesetletnik z veliko družino, pripoveduje takole:

„Odkar se zavedam in odkar so pomnili moji predniki do starega očeta, je bil „pod“ tak, kakršen je zdaj. No, res je, da je bil nekajkrat na novo s slamo prekrit, to je pa tudi vse. Vse drugo izhaja še iz tistih časov. Smo srednje močni kmetje in skedenj je najpomembnejši gospodarski objekt. To je stara zasnovna gospodarskega poslopja, ki je običajno združevala več komponent. V našem primeru imamo pod podom kevder; to je shramba za ozimnico in pijačo. Brez soda ni prave kleti in brez vina ni pravega gospodarja. Skedenj sam pa je kot vsi drugi kmečki skednji sestavljen iz senice, kamor se spravlja slama ob mlatvi, in pa glavnega dela — podna; to je iz debelih bukovih

ali hrastovih plohov sestavljeno dno, kjer smo mlatili pšenico, rž in ječmen, meli — menciali proso in otepali ajdo.

Časi, ko smo mlatili s cepmi, so bili pravi obred. Po deset dni nepretrgoma od prvega svita, ko je Gorjance ožarjala jutranja svetloba, pa do trde teme so peli cepci v štiri: pika poka, pika poka, ven iz stroka, da bo moka. Pri hiši je bilo slovesno. Mama so kar naprej kuhali in pekli, ata pa so rožljali s ključi, vozili pšenico s kozolca in tehtali klasje.

Ko pa je bil likof, se je veselilo in pilo kot na ohceti. Tisti večer smo se prvič po toliko dneh zares umili, pražnje oblekli in iz hiše se je slišala pesem do ranega jutra.

Drugi dan so dali mama vsakemu mlatiču velik štrukelj, ata pa so odprli možnjo in naštel denar.

Za otroke pa je bil raj v senici. Skakali so z najvišjih tramov in se kosali, kdo bo napravil več saltov v zraku. Na začetku mlatve, ko še ni bilo veliko slame, je bila to prava višina in nemalokrat

se je zaslíšal jok. Posebno hrabri pa so nabrali kopriv, jih zvezali v metlo in se pritihtapili do mlatičev. Moral si vreči metlo čim globlje med mlatiče, kar je pomenilo, da si velik junak. Če pa so te slučajno ujeli, so te po goli riti naflikali s koprivami, odvlekli na pod in te privezali na tram.

Bilo je še mnogo drugih norčij in navad, ki so bile povezane s kmečkimi deli.

Zdaj ga bomo pa podrlí. Za čas mlatilnic, kombajnov in kosilnic je nekako prestar. Saj, če pošteno povem, mi je hudo za njim! Kolikokrat sem spal na senu ali slami, ko je deževalo. Slamnata streha ima neko posebno, nežno melodijo in komaj sliši, ko teče voda v leseni žleb.“

In ko sem gledal ta srečni grad otroštva, kjer sem tudi sam za špriklami in tramovi iskal vrabčja jajca in jih metal v prijatelje, sem se zavedel, da je čas neizprosna potegavščina in da je tudi takim nesmrtnim velikanom usojeno umreti.

LADISLAV LESAR

a. bartelj DOBER DAN! DOLENJCI

MIRKO JAKŠE

„Vse stare meščane poznam; kar vprašajte me za katerega koli, pa vam bom povedal,“ pravi Mirko Jakše, ki je danes v Ljubljani pomočnik glavnega direktorja „Krke“ za zunanjo trgovino, obenem pa v Gospodarski zbornici izvoljeni, ne poklicni podpredsednik za zunanjo trgovino. In res: za tega pove, da je včasih za Kandijo igral nogomet, za onega, da je že od mladih nog pri glasbi, s tretjim sta bila skupaj pri partizanih... Naslednje leto bo njegova gimnazijska generacija praznovala že 40-letnico mature, Jakše pa gladko in po vrsti našteje svoje sošolce. Še danes, po toliko letih, ko ne živi več v Novem mestu, govori v mehkem, pojočem, pravem novomeškem narčju.

„To se ne da izbrisati, pa tudi nočem zatajiti svojega porekla. Za Slovence, posebno pa še za Dolenjce, ne velja stari latinski rek: Kjer mi je dobro, tam je moja domovina. Za nas bi lahko rekli kvečjemu obratno: bolj ko je revna domovina, močnejše so vezi, ki nas vežejo nanjo!“ In predvojno Novo mesto je bilo res revno, življenje prebivalcev pa zelo skromno. „Kar zamislite si danes Novo mesto brez „Krke“, IMV, „Novoteksa“, „Novolesa“. Brez industrije ni nobenih možnosti za zaposlitev. Tako je bilo pred vojno; zaposlil si se lahko le v obrti, birokraciji ali trgovini. Mladi smo takrat že zelo zgodaj začeli razmišljati, kje

bomo dobili službo; to je bil res velik problem in zato se toliko mladih po končanem šolanju ni več vrnilo domov,“ razmišlja Mirko Jakše, ki po maturi 1936 tudi ni več stalno živel v domačem kraju in je bil po vojni skoraj 20 let v diplomatski službi.

„Kljub temu pa je bilo življenje v Novem mestu takrat po svoje bolj bogato: vsi smo se poznali in smo bili bolj povezani in navezani drug na drugega. Takrat je bilo vse skupno: zabave so bile namenjene vsem, skupaj smo hodili na kopanje na Loko, k nogometu. Danes se samo še z avtomobili vozijo na izlete v okolico; mi smo hodili samo peš. Kolikokrat sem šel s prijatelji na Gorjance! Če je bila baraka pri Gospodični zasedena, smo si iz vej naredili bivake in tako preživeli po več dni. S sabo smo imeli kotliček in smo si kuhali, kar smo pač prinesli od doma in kar smo dobili v gozdu,“ se veseli spominja mladosti.

Skok, ki ga je moral narediti Mirko Jakše iz te podeželske idile do diplomatske službe, je res ogromen. Doma v Perovi gostilni so imeli še gnoj na dvorišču in mladi Mirko ni, dokler ni šel študirat prava v Ljubljano, nikoli govoril po telefonu niti se peljal z dvigalom. Potem pa je služboval kot diplomat v Belgiji, Etiopiji, Franciji in nazadnje kot veleposlanik v Siriji in Jordaniji. Lani je na lastno željo zapustil diplomacijo in se zaposlil v „Krki“.

„Veste, to je naporno delo in je predvsem za mlade. Ko imaš družino, so težave s šolanjem otrok. Iz Beograda, kjer smo po vojni živeli, je hčerka pisala moji mami pismo v slovenščini, vendar v cirilici; kasneje sta obe hčerki hodili v glavnem v francoske šole. Prepričan sem, da danes ne bi znale slovenski, če jih ne bi tako pogosto pošiljal v Novo mesto. Otroci mora imeti občutek pripadnosti in povezanosti z domovino, tam si mora tudi dobiti mladostne prijatelje.“

Tudi sam je vedno zelo rad prihajal nazaj v Novo mesto. „Zelo sem navezan na sam kraj, na ljudi, sorodnike, prijatelje, na ozračje, iz katerega sem zrastel. Vedno, kadar sem po treh, štirih letih prišel iz tujine v Novo mesto, je bilo zame to posebno doživetje. Vsakič sem vesel opazil, kako se mesto skokovito razvija, vsak obisk je bil novo odkritje. In danes je Novo mesto eno močnejših slovenskih regionalnih središč. Morda so moje ocene lokalpatriotistično obarvane, vendar je to tudi uradno potrjeno in priznано,“ ponosno pove. „Mi, ki nismo živeli doma, smo razvoj in napredek kraja še bolj opazili. Res prinaša vse to tudi nekatere slabe stvari: posledica ogromne zaposlitve je, da se ljudje ne poznajo več med seboj, manj časa imajo za družabno življenje in zabavo. Vedno znova se čudim, da je v mestu toliko avtomobilov. Mar ljudje sploh ne hodijo več peš? Z Grma do občine je deset minut prijetne hoje in se

res ne bi bilo treba peljati! Danes mesto in vsa okolica ne moreta skriti ogromne potrošnje. Včasih je bilo vprašanje, kako se preživeti, danes pa, kaj narediti, da bodo ljudje ostali na zemlji,“ razmišlja. „Seveda pa so to obrobne, manjše težave. Zelo pomembno je, da je ta veliki gospodarski razvoj kraja povečal samozavest ljudi, daje jim občutek trdnosti, ljudje ostajajo doma in z veseljem delajo. Žal, gredo včasih nekatere take stvari prehitro mimo nas, tako da ne znamo ceniti njihove prave vrednosti in velikega pomena. Spominjam se otvoritve prekrasne šole v Dolenjskih Toplicah. To je bil zame veličasten dogodek. V mislih sem se povrnil v svoja šolska leta, ko sem hodil v šolo tja, kjer je danes zdravstveni dom. Ta šola je bila v takem stanju, da so nas učitelji posebej učili, kaj moramo narediti, če bo potres...“

Študij prava v Ljubljani mu je prekinila vojna in ga je končal po vojni. Med italijansko okupacijo ni mogel delati izpitolov, ker se ni hotel vpisati v fašistično organizacijo. V Perovi gostilni so se med vojno sestajali ilegalci, aktivisti, člani partije, španski borci. Večkrat so prišli tudi Dušan Kveder, Miha Marinko, Marko Primožič in drugi. Imeli so nič koliko preiskav, v partizane pa so odšli vsi trije bratje; Cveto in France sta padla, pri hiši pa ni nikogar, ki ne bi čutil posledic vojnih grozot in preganjanja.

V tujini, kjer je preživel precejšen del svojega življenja, se je srečeval tudi s svojimi rojaki Dolenjci: z Nikom Belopavlovičem, nekdanjim direktorjem Novolesa inž. Leganom, Jurijem Levičnikom in drugimi vodilnimi možmi dolenjske industrije je vzdrževal delovne stike. „Kako prijetno je daleč od doma srečati rojaka! Vsakega sem najprej „zaslišal“, kaj je novega na Dolenjskem, v Novem mestu...“

Najlepše spomine ima na službovanje v Etiopiji, kjer je bil ekonomski svetnik na jugoslovanski ambasadi. To je bilo od 1954 do 1958 in takrat se je začelo sodelovanje Jugoslavije z deželami v razvoju. „Jugoslovani smo bili povsod zelo lepo sprejeti in Etiopci so sodelovali z nami z velikim zaupanjem. Intelektualci so poznali našo politiko, vsi ljudje pa Tita,“ pove. V Siriji, kjer je živel nazadnje, je bilo vojno stanje. „Vojna otežuje delo vsakega diplomatskega predstavnika, tam pa je bilo še težje, ker živi v tej deželi tudi izgnani narod, Palestinci. Ravno takrat so se odločili, da bodo svoje pravice uveljavljali tudi z oboroženimi akcijami. Danes se je pokazalo, da so prav postopali, saj jim ves svet priznava pravice, ki gredo vsakemu narodu.“

Sirija je zelo lepa dežela, polna kulturnih in zgodovinskih spomenikov, vendar je moj najgloblji vtis od tam vojna, ki jo čutiš na vsakem koraku,“ se spominja diplomat, ki sedaj s svojim velikim znanjem in bogatimi izkušnjami pomaga „Krki“, ki je nastala in se tako razvila v njegovem rojstnem mestu.

krampji za vodo v suhi krajini

krampji za vodo v suhi krajini

V zakajeni gostilni poje vaški harmonikar. Kmetje in delavci sedijo za mizami in se naslanjajo na šank; trda noč je zunaj in mraz se spušča nad vas. Ura je že skoraj deseta — ljudje pestujejo žuljave dlani in vrtajo v dvomu: bo letos prišla brigada ali ne? „Naši želji je ime tovarnica!“ govorijo njihove oči, njihove besede pa so odsekane: „Če letos ne bo prišla brigada, potem bo pot našega napredka vržena v pajčevinast kot in zlepa se ne bomo izkopal iz zaostalosti!“

Tako so govorili pred meseci na našem uredništvu, ki je šlo v goste v Hinje. Vsi po vrsti — od postarnega kmečkega očanca do mladince, ki dela v Ljubljani, pa se le ob koncu tedna vrača domov — so vse svoje sanje v lepšo prihodnost Suhe krajine polagali v naročje mladinskih delovnih brigad.

Želje in upanja so postali resničnost 18. maja: 91 brigadirjev iz prve izmene od petih, kolikor jih bo letos prišlo delat v Suho krajino, je imelo prve dni obilo dela, da so si uredili tabor. Kogar danes naključje zanese k prevolski osnovni šoli, se začuden sprašuje: „Mar se je že začela turistična sezona?“ In domačini, veseli, ker so brigadirji med njimi, odgovarjajo: „Ne, to so naši brigadirji, ki živijo v prikolicah novomeške Industrije motornih vozil!“

deset let brigad

Začetek desetletnega brigadirskega dela v suhi Suhi krajini je namenjen vodi. Letošnje središče je brzkone najbolj zaostalo območje Suhe krajine — krajevna skupnost Hinje. Brigade bodo v naslednjem desetletju prinesle napredek približno 12.000 prebivalcem, ki živijo v več kot 60 naseljih na 400 km² med Sotesko, Toplo rebrijo, Smuko, Polomom, Lipo, Tisovcem, Korinjem, Globokim, Seli pri Šumberku, Dobrnjem, Globodolom in Sotesko.

V teh letih so si začrtali obsežen program: obnoviti 20 km vodovoda, zgraditi novih 80 kilometrov vodovodnega omrežja z zbiralniki in prečrpališči, razširiti in posodobiti ceste (60 km cest, ki povezujejo občine, in 60 km, ki povezujejo naselja), pogozdovati nerodovitne košenice in pašnike ter očistiti slabo negovane gozdove na površini 600 ha, graditi športne in druge objekte skupnega pomena in še marsikaj drugega!

Krajevna skupnost Hinje je med skupnostmi s toliko problemi verjetno tista, ki jih ima največ. Poglejmo: od enajstih vasi jih ima kar devet kapnico za pitno vodo; imajo komaj 11 kilometrov cest tretjega reda — vse druge so slabše; devet desetih ljudi, ki še živijo tu, se preživlja s kmetijstvom — pa je znano, kako kolonejo vsako jesen, ker jim divjad uniči pridelek; zdravstvo, kultura, prometne zveze, telefon — to so stvari, ki še niso urejene; ljudje se ne morejo zaposliti doma...

In v teh krajih bo letos delalo 600 brigadirjev. Prvi dve brigadi iz prve izmene — Partizanski Rog z novomeškega območja in Rdeči revirji iz Zasavja — sta vili ljudem upanje, da bo napredek zares prišel v te kraje: s počasnimi in kratkimi koraki sicer, a zanesljivo. Ta prijeten občutek je za zdaj največ vreden...

Letos bodo razen dolenjske in zasavske brigade prišli kopat za vodovod in za napredek še brigadirji obljubljenih občin in Koroške, Ljubljane in Murske Sobotice, Nove Gorice in Posavja ter Ljubljane in iz obalnih občin. Ko bodo zadnjega avgusta utihnili krampji in ko bodo v brigadnem

štabu naredili obračun ter seštevali žulje in prehlade, udarnike in nova znanstva, bodo prebivalci krajev okrog Prevol ponosno povedali, da so s pomočjo brigadirjev prišli do vodovoda.

V to prvo izmeno sva se nekaj dni pred koncem tritedenskega dela napotila, da bi zapisala prve vtise brigadirjev in domačinov, da bi videla, kaj danes mlade privlači, da gredo v brigade. Za brigado Partizanski Rog, ki jo sestavljajo dolenjski mladinci, je bila delovna akcija na Karteljevem priprava in hkrati spoznavanje: spoznali so se med seboj in z delom, ki jih je čakalo.

Mladina sama je zapisala: „Ne pozabimo, kaj privlači mlade v akcijah: TOVARIŠTVO, SOLIDARNOST, BRATSTVO IN ENOTNOST, NAČIN DELA IN ŽIVLJENJA V BRIGADI, SPOZNAVANJE NOVIH KRAJEV...“

V kraški svet Suhe krajine, na skopo zemljo, kjer si je potrebno vsak centimeter globine dobesedno prigarati z golimi rokami na trdih skalah — tja sva šla in spoznala, da to niso zgolj fraze, ki jih je mogoče udobno prebrati na zapečku, pač pa da v takih akcijah, kakršna je mladinska delovna akcija Suha krajina, zares postajajo resnične, tople, prijazne, domače...

Marjan Kaliman, delavec domžalskega „Heliosa“, je komandant letošnje akcije „Suha krajina '75“. „Vsak brigadir izkoplje vsak dan več kot kubični meter trdega suhokrajinskega kamenja“, pripoveduje Marjan. „Normo presegamo za 20 do 30 odstotkov, dekleta niso nič slabši delavci kot fantje. Prepričan sem, da bomo izpolnili dano besedo in da bo v suhi Suhi krajini že letos iz pip pritekla voda.“

Delo je težko. Pod skopo plastjo zemlje je kamen. Ko ga minerji razstrelijo (razstreliti bo treba vsak meter 3800 metrov dolgega in 110 centimetrov globokega jarka, v katerega bodo položili cevi), so na vrsti gole roke. Kamen za kamnom se koplje ob robu. Najboljša mehanizacija ne bi bila kos suhokrajinskemu krasu, žuljave dlani mladih brigadirjev pa so mu.

„Povedati moram,“ je povzel besedo Julij Novak, pomočnik komandanta, sicer pa avtoklepar v črnomaljskem „Viatorju“, „da naši rudarji, člani „MDB Rdeči revirji“, zvrstajo s kompresorjem trikrat več lukenj kot kvalificirani delavci, ki so nam jih dodelili. Seveda ne morem trditi, da delajo delavci slabo, rudarske roke pa so le rudarske roke. Če nam ne bi nagajalo vreme, bi naredili še več, čeprav tudi zdaj nismo v zaostanku.“

endan po brigadirsko

Kakšen je dan v mladinski delovni brigadi? Za primer smo izbrali dan najinega obiska. Vstajanje ob 4,30, telovadba in umivanje, ob petih zbor in dviganje zastave (ta čast je tokrat doletela, oziroma sta si jo zaslužila z delom Danijel Ravbar in Miljenko Urana), nato zajtrk, ob 5,30 izdaja orodja, od šestih do štirinajstih delo na trasi, ob 15. uri kosilo, počitek do 17. ure, ko je na vrsti predavanje o skupščinskem sistemu, ob sedmih zvečer je zbor, na katerem preberejo povelje za naslednji dan (zastavo sta spustila Nikola Car in Alojz Kodra), po večerji je prosto do 22. ure. Brigadirke in brigadirji gledajo televizijo, igrajo šah, nogomet itd., ob desetih je treba v posteljo.

Iz dnevnega reda dela brigade je torej lahko sprevideti, da brigadirke in brigadirji, ki so prišli na pomoč Suhi krajini, niso na počitnicah, v ospredju je delo, ki gradi novo podobo teh krajev. Hkrati gradi delo tudi mladino.

V brigadi odloča o vsem brigadna konferenca. Kdo bo dvignil ali spustil zastavo, ki je poleg udarniških značk, ki jih bodo podelili ob koncu izmene, najvišje brigadirsko priznanje, kako dolgo bodo delali, če bo nagajalo vreme, kateri suhokrajinski vasi bodo pomagali popoldne z udarniškim delom, skratka: samoupravljanje v najčistjšem pomenu besede.

Ivan Žunk iz Trbovelj, delavec v Strojni tovarni, je lani pomagal obnavljati Kozjansko, letos pa se je spoprijel s suhokrajinskim krasom. Njegov komandant Lado Holc trdi, da je Ivan eden najboljših brigadirjev, čeprav je samo drobec razlike med dobrim in manj dobrim.

Dobrodušni Ivan dela „v navezi“ z Janezom Vahterjem, Božo Gostej, Mirom Drnovškom, Fanči Molnar, Ivanom Salamunom in Ivanom Delfinom. „Z rudarji res ni težko delati,“ pravi Ivan, „vendar tudi dekleta niso od muh. Prav tako trdno zgrabijo za kramp ali lopato kot fantje.“

Krhki in nežni Marjani Rajevc iz Trbovelj, delavki v Peku, človek nikoli ne bi prisodil, da zna ravnati s čim težjim od žlice, vendar videz vara. Marjana sprti pobere in zmehča na rob jarka vse kamenje, ki ga izkoplje širokopleči spol.

Darinko Gardinc, delavko v novomeškem Rogu, smo srečali v kuhinji, kjer je pomagala pripravljati kosilo. „Še bom šla v brigado, starši mi niso delali težav, razumejo, da mladega človeka ne gradi samo učenje, ampak tudi delo.“

Skupno je v tej izmeni 16 deklet, nobene nisva srečala, ki bi mislila drugače.

dolenjski 'partizanski rog'

Ob Zasavcih „grizejo“ v trdi kras Dolenjci. Prvo četo brigade „Partizanski Rog“ vodi Boris Petančič iz Novega mesta. „Naši izmeni,“ pripoveduje Boris, „je bilo najtežje. Prišli smo tako rekoč na ledino, postaviti in urediti smo morali naselje, popoldne skorajda nismo imeli svobodnega trenutka. Drugim brigadam bo lažje, prišle bodo na „postlano“.“

Nada Mačecević, ekonomski tehnik iz Metlike, je dopoldne brigadirka, popoldne pa tehnična urednica biltena „Norma“, glasila brigade „Partizanski Rog“. Nada je doma iz Karlovca, slovensko ne govori, lažume pa prav vse, zato se je lahko od srca nasmejala šali, ki je izšla v Normi:

Bojan sedi na kamnu. Pride komandant in ga vpraša: „Kaj pa ti tukaj?“

„Počivam,“ mu kratko odgovori Bojan. Komandant zagleda na drugi strani še Toneta. „Pa ti, Tone?“

„Bojanu pomagam!“

Ko Bojana Purebra, komandanta brigade „Partizanski Rog“, vprašava, kaj je v brigadi najtežje, odgovori: „Najtežjega ni, ker smo prišli delat. Seveda je precej časa tudi za zabavo, šli smo na izlet v Novo mesto in na Bazó 20, prirejamo ples in taborne ognje, vrste se športna tekmovanja, kljub vsemu pa prevladuje delo. Ne samo dopoldansko, ampak tudi popoldansko, udarniško. Tako smo skupaj z domačini iz Ratja mimo delovnega časa izkopal 800 metrov jarka za krajevni vodovod, v Žvivčah pa smo prav tako v sodelovanju z domačini uredili cesto. Brigadirji se skušamo čim bolj

približati domačinom, večinoma nam to uspe, pa tudi primeri, ko ostanejo srca zaprta.

Seveda pa smo ohranili tudi stike z domačini in tičnih organizacij občin Metlika in Novo mesto. Najprej smo jim dali za tri ure krampe in lopate roke. Priznati moram, da so se občinski očalci sicer dobro oznojili, vendar so tudi precej naravnoli. Se takoj vidi, da imajo staro brigadirsko šolo. Potem smo se pogovarjali o občinski politiki, marsikatero zvedavo smo zastavili, eden od občinskih mož je celo rekel, da mu je bilo na pogovor bolj vroče kot med krampanjem.“

Ko sva brskala po beležnicah, polnih vtisov enem dnevu dela mladinskih delovnih brigad „Rdeči revirji“ in „Partizanski Rog“ (takih dni bilo 21, midva sva torej videla, doživela in občutila le drobec), je bilo nekje napisano in podčrtano tudi častni brigadir.

To redko priznanje je dobil Milorad Jovič, nekdanji novomeški Vodovoda. Doma je iz Pristave in ni brigadir, ampak strokovnjak, vendar se tako zlii z brigadnim življenjem, da so ga vzel za svojega, dali so mu uniformo in tisti zveneči živ. Častni brigadir je tudi Milan Habjan, ravatelj prevolske osemletke. Skrbi za stike z domačini, je torej nekakšen minister za zveze, brez njega bi bila marsikatera pot daljša in marsikateri problem težje rešljiv.

domov po liter slivovke

Govorila sva tudi z Julijem Bobnom, gospodarjem iz Žvirč, kjer so brigadirji skupaj z domačini udarniško popravili cesto.

„Prav je, da so prišle brigade tudi v naše kraje. Lahko rečem, da so fantje in dekleta res delavci. Tako je teklo od njih, da sem skočil domov po liter slivovke in jo razdelil ‚soferjem‘ — tistim, ki so vozili samokolnice. Res so se izkazali. V prvem stvom brigade smo se dogovorili tudi, naj naša brigada naredi seznam nujnih opravil. Veste, komandant je rekel, da so med brigadirji strokovnjaki za skrajraj prav vsako reč, celo elektriko da znajo napravljati.“

O brigadirjih so povedali vse najlepše tudi Mirko Kovač, Jožefa Papež in Stanislav Papež iz Žvirč. Toplino v brigadirskih srcih pa malce zagrene tu in tam zaprta okna in vrata v vaseh, ki bodo dobile vodo. Zavese za okni se premikajo, vendar živa duša ne stopi na prag, da bi recimo rekla „dober dan“. Kaj hočemo, trideset let življenja na robu sveta je naredilo svoje, v nekaj dneh se ne da spreminiti miselnost ene generacije!

In tudi zato bodo v Suho krajino še prihajali brigadirji. Letos še štirikrat po dve brigadi, v naslednjih desetih letih vsako leto petkrat po dve. Na jamboru pred brigadirskim naseljem bo torej deset let plapolala trobojnica z zvezdo, znaniško in simbol napredka Suhe krajine in njenih ljudi. Vse bolj trdna zveza in sodelovanje med domačini in brigadirji bosta tej pokrajini zbrisala pečat zaostalosti, revščine in včasih tudi obupa. To lahko zagotovo trdimo že po prvi izmeni mladinskih delovnih brigad.

BEOGRAJSKO ZLATO

Mogoče se je strinjati z najbolj atraktivnim igralcem zadnjega evropskega prvenstva v košarki Zoranom Slavničem: „Najboljši smo in Sovjeti so lahko srečni, da je v finalu kanadski sodnik sodil tako, da so namesto s 15 koši razlike izgubili le z majhno razliko!“ toda tudi brez omembe sodnikov so Jugoslovani dokazali, da so resnično najboljša evropska ekipa.

Zlata medalja v Barceloni je sicer bila zlata, toda ni bila osvojena v neposrednem dvoboju s Sovjeti. Zdaj smo dokazali, da imamo najboljšo košarkarje na stari celini, in iz nekdanjega „ruskega kompleksa“ bodo kmalu Sovjeti dobili „jugoslovanski kompleks“. Na treh zadnjih velikih tekmovanjih smo namreč trikrat zmagali!

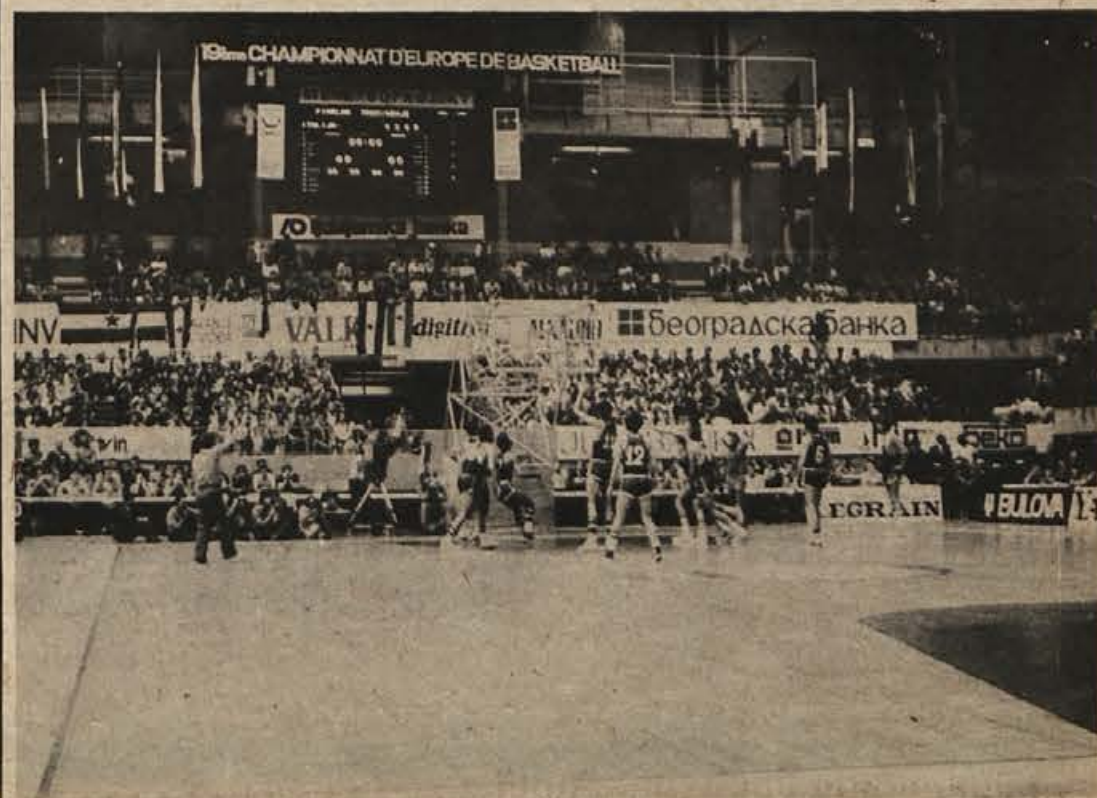
Beograd je verjetno celo potrdil mnenja nekaterih strokovnjakov, da sta trenutno le dve košarkarski šoli v svetu: ameriška in jugoslovanska. Sovjeti se preveč zanašajo na moč in na trdo igro v obrambi, v napadu pa igrajo šablonsko in so močno odvisni od razpoloženja trojice najboljših:

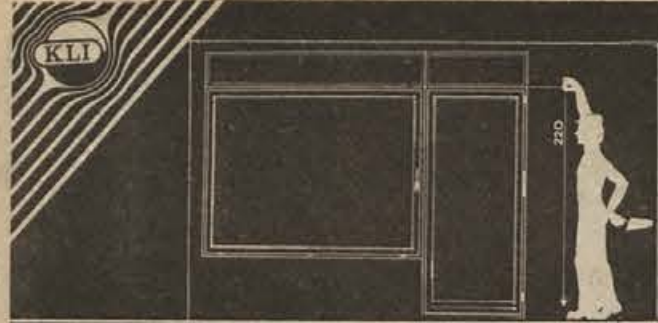
izvrstnih strelcev S. Belova (ki se je v Beogradu bržkone poslovil od reprezentančnega dresa, saj ima že čez 30 let), Saljnikova in neprekosljivega skakalca pod košem A. Belova (ki pa ga je v beograjskem finalu naš Jelovac povsem onemogočil).

Drugače je z našimi, ki imajo sorazmerno mlado reprezentanco, ki igrajo v obrambi vse trše, v napadu pa trener Mirko Novosel z velikim posluhom dopušča igralcem, da igrajo tudi po navdihu, in ne zgolj po vnaprej začrtanih variantah.

Zato ostaja slej ko prej za nas nadvse ugodno upanje, da bo tako stanje moči v evropski košarki ohranjeno še naprej. Jugoslovani in Sovjeti tvorijo poseben razred, ki mu sledita reprezentanci Italije in Španije, vsi drugi pa so precej slabši. In kar vliva še poseben optimizem: naši mladinci in mlajši mladinci so tudi najboljši v Evropi, Sovjeti pa tudi tu zaostajajo.

Po Beogradu so vse oči uprte v olimpijski Montreal 1976..

KLI

OKNA IN BALKONSKA VRATA Z ROLETAMI „KLI“ LOGATEC LAHKO KUPITE Z 10% POPUSTOM OD 15. VI. DO 15. VII. 75

Obiščite prodajalno v podjetju od 6. do 18. ure in v soboto od 8. do 12. ure ter trgovine:

»SOCA« — KOPER
»KURIVO« — REKA
»KURIVO« — NOVA GORICA
»ABC-TABOR« — GROSUPLJE
»ABC« — IVANČNA GORICA
»METALKA« — LJUBLJANA
»METALKA« — KAMNIK
»KLADIVAR« — LJUBLJANA
»MERCATOR« — IDRJA
»MERCATOR« — CERKNO
»MERKUR« — KRANJ

»ZELEZNINA« — RADOVLJICA
»PLEVNA« — SKOFJA LOKA
»DOLENJKA« — NOVO MESTO — BRSLIN
»DOLENJKA« — CRNOMELJ
»DOLENJKA« — SENTJERNEJ
»DOLENJKA« — SEMIC
»DOLENJKA« — MOKRONOG
NAŠE IZDELKE TUDI MONTIRAMO V PREJ PRIPRAVLJENE ZIDNE ODPRTINE. — NA MONTIRANE IZDELKE DAJEMO 2-LETNO JAMSTVO.

ŠTIPENDIJE

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI NOVO MESTO RAZPISUJE

ŠTIPENDIJE
za šolsko leto 1975/76

- Vzgojiteljska šola (v 1. razred vpisuje pedagoška gimnazija Novo mesto) 8 štip.
- Pedagoška gimnazija Novo mesto 5 štip.
- Pedagoška akademija, oddelek za razredni pouk, Novo mesto 8 štip.
- Pedagoška akademija, predmetna področja:
 - matematika — fizika 4 štip.
 - fizika — tehnična vzgoja 2 štip.
 - glasbeni pouk 4 štip.
 - slovenski jezik — angleški jezik 2 štip.
 - slovenski jezik — nemški jezik 2 štip.
 - slovenski jezik — knjižničarstvo 3 štip.
 - zgodovina — zemljepis 2 štip.
 - oddelek za vzgojitelje v domovih učencev srednjih šol 2 štip.
- Visoka šola za telesno kulturo (I. stopnja) in pedagoška akademija, oddelek za telesno kulturo 4 štip.
- Visoka šola za telesno kulturo 2 štip.
- Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
 - matematika 1 štip.
- Filozofska fakulteta
 - zgodovina — zemljepis 2 štip.
 - slovenski jezik — angleški jezik 1 štip.
- Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo
 - samoupravljanje in temelji marksizma 1 štip.
 - obramba in zaščita 1 štip.

Štipendije bodo podeljene v skladu z določili samoupravnega sporazuma o štipendiranju.

- Prošnji za štipendijo na obrazcu DZS 1,65 je treba priložiti:
- prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpitih
 - potrdilo o premoženjskem stanju
 - potrdila o osebnih dohodkih staršev in o višini otroškega dodatka v letu 1974
 - življenjepis z opisom aktivnega sodelovanja v organizacijah in društvih.

Prednost pri podelitvi štipendij imajo kandidati iz občine Novo mesto in z boljšim učnim uspehom.

Prošnje je treba predložiti do 10. julija 1975 na naslov: Občinska izobraževalna skupnost, Novo mesto, Kidričev trg 2. Prosilci bodo o rezultatih obveščeni do konca meseca julija 1975.

LICITACIJA!

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

objavlja javno licitacijo

a) PRODAJA NEPREMIČNIN:

- parc. št. 287, stavbišče v velikosti 1,51 a, in
- parc. št. 305, stavbišče v velikosti 0,76 a, pripisani pri vlož. št. 305 k.o. Bušinja vas,
- parc. št. 2025/2, njiva v velikosti 2,09 a,
- parc. št. 4295, njiva v velikosti 0,40 a,
- parc. št. 558/2, njiva v velikosti 7,62 a,
- parc. št. 558/1, njiva v velikosti 3,24 a,
- parc. št. 2164, njiva v velikosti 19,67 a,
- parc. št. 2120, njiva v velikosti 10,07 a,
- parc. št. 1645, njiva v velikosti 6,04 a, v
- parc. št. 17, travnik v velikosti 16,36 a, vse pripisane pri vlož. št. 58 k.o. Lokvica,
- parc. št. 387, vinograd v velikosti 8,42 a, pripisana pri vlož. št. 651 k.o. Lokvica,
- parc. št. 82, vinograd v velikosti 16,17 a,
- parc. št. 18, vinograd v velikosti 27,40 a, obe parceli sta v obnovljenem kompleksu Plešivice v k.o. Lokvici.

b) PRODAJA PREMIČNIN:

- traktor FE 65 v voznem stanju,
- kombi IMV Kurir 1600 v nevoznem stanju,
- več lesenih hrastovih kadi po 8000 litrov.

Izključna cena za nepremičnine in premičnine je interesentom na razpolago v upravi zadruga.

Vsi interesenti morajo položiti 10-odstotno varščino 1 uro pred pričetkom licitacije na blagajni zadruga.

Licitacija za pod a) navedene nepremičnine bo v soboto, 26. 7. 1975, ob 8. uri na upravi zadruga in ob 10. uri za pod b) navedene premičnine v Mestnem logu v Metliki.

Vse informacije daje komisija za prodajo nepremičnin in premičnin pri Kmetijski zadrugi Metlika.

LICITACIJA!

OZD INKOP KOČEVJE

razpisuje javno dražbo za odpridajo naslednjih osnovnih sredstev:

- TOVORNI AVTOMOBIL TAM 2000
- 2 BRUSILNA STROJA — MOTOR 4,5 KW
- VZVODNE ŠKARJE — DOLŽINA NOŽEV 1000 mm
- RAZNO (PISALNE MIZE, OMARA ZA AKTE, SOBNA PEČ, KOVINSKO OGRODJE).

Prodaja navedenih osnovnih sredstev bo v ponedeljek, 30. 6. 1975, ob 10. uri na sedežu podjetja. Prednost na licitaciji imajo delovne organizacije.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Kadrovska komisija pri
DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI NOVO MESTO

objavlja za nedoločen čas, s polnim delovnim časom naslednja prosta delovna mesta:

ZA OSREDNJO ENOTO NOVO MESTO

- REFERENTA STROJEPISCA
- REFERENTOV BLAGAJNIKOV
- REFERENTOV ZA HRANILNE VLOGE
- 3 PRIPRAVNIKOV

ZA EKSPOZITURO METLIKA

- REFERENTA ZA DEVIZNO VALUTNE POSLE

ZA EKSPOZITURO NOVO MESTO

- SNAŽILKE S POLOVIČNIM DELOVNIM ČASOM

Pogoji za zasedbo delovnih mest:

pod številko 1: dveletna administrativna šola, 2 leti delovnih izkušenj,

pod številko 2 in 5: srednješolska izobrazba (ESS ali gimnazija), 2 leti delovnih izkušenj,

pod številko 3: srednješolska izobrazba (ESS ali gimnazija), 4 leta delovnih izkušenj,

pod številko 6: nepopolna osnovna šola.

Kandidati za objavljena delovna mesta naj prijavijo s kratkim življenjepisom in navedbami o dosedanjih zaposlitvah priložijo dokazila o šolski izobrazbi.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Prijave sprejema kadrovska komisija Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto.

ŠTIPENDIJE!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO, kadrovska komisija

razpisuje za študijsko leto 1975/76:

2 ŠTIPENDIJI ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI

Prednost imajo kandidati višjih letnikov.

Prošnje za štipendije naj kandidati predložijo na obrazcih DZS 1,65 ter priložijo overjen prepis zadnjega šolskega spričevala in kratek življenjepis.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Prijave sprejema kadrovska komisija pri Dolenjski banki in hranilnici.

16

ljubljska banka

Od 7.6.1975
obresti
od deviznih vlog
samo v devizah

7,5% 9%

10%

za vloge na vpogled

za vloge, vezane
nad eno leto

za vloge, vezane
nad dve leti

Obresti pripisujemo v tisti valuti, ki je naložena na deviznem računu ali devizni hranilni knjižici

KAJ JE

PREDSTAVJAMO VAM

FILM

joe in margherito

glasbe ter zelo kvalitetna izvedba dajejo plošči poseben čar.

Na tržišču je že velika stereo plošča, katere bodo najbolj veselili ljubitelji domače pop glasbe. Z njo se širši javnosti predstavlja do sedaj manj znana skupina jugoslovanskih glasbenikov, ki so si izbrali dokaj nenavadno ime – Drugi načih. Na plošči so posnetki šestih skladb: Opet, Carstvo samoće, Na mom dlanu, Lile su kiše, Žuti list, Stari grad. Drugi način je s svojo prvo veliko ploščo pripravil prijetno presenečenje, in to brez velikega rompa in pompa.

concerti grossi

Concerto grosso je bil priljubljena oblika glasbenega izražanja v obdobju baroka. Del njegove posebnosti je v tem, da skupina solističnih instrumentov zamenjuje cel orkester. Gotovo velja za enega največjih mojstrov te glasbene oblike angleški skladatelj Georg Friedrich Haendel, ki je sicer nemškega rodu. Napisal je več koncertov grosso, med temi posebej slovi tako imenovani „Alexanderfest“, koncert v C-duru. Posnetke tega koncerta najdemo na dvojnem albumu „Concerti Grossi“, ki ga je moč kupiti v prodajalnah Mladinske knjige. Poleg omenjenega prinaša album še 5 ostalih. Izrazit ritem in instrumentalna barvitost Haendlovih stvaritev bosta gotovo našla dovolj ljubiteljev.

KNJIGE

SPOZNAVANJE MARKSIZMA

Težnjo, da bi vzgoja mladega rodu dobila bolj marksistično obeležje, spremlja tudi ustrezna izdajateljska politika. Na trži-

šču je že nekaj prav primernih knjig, ki bodo v precejšnji korist tako učiteljem kot vsem tistim, ki se sami lotevajo spoznavanja marksistične misli. Zavod za šolstvo SR Slovenije je v svoji zbirki „Novi vidiki“ izdal tri priročnike: „Osnove dialektičnega materializma“ z izbranimi poglavji iz predavanj Borisa Majerja, prav tako izbrana poglavja iz del Marijana Britovška pod skupnim naslovom „Delavsko gibanje in oblikovanje znanstvenega socializma“ ter „Ekonomska teorija socializma“ Viljema Merharja. Vsi trije priročniki so napisani v res poljudnem jeziku in bodo tudi povprečnemu bralcu lahko razumljivi – v tem pa je tudi njihova vrednost in prednost.

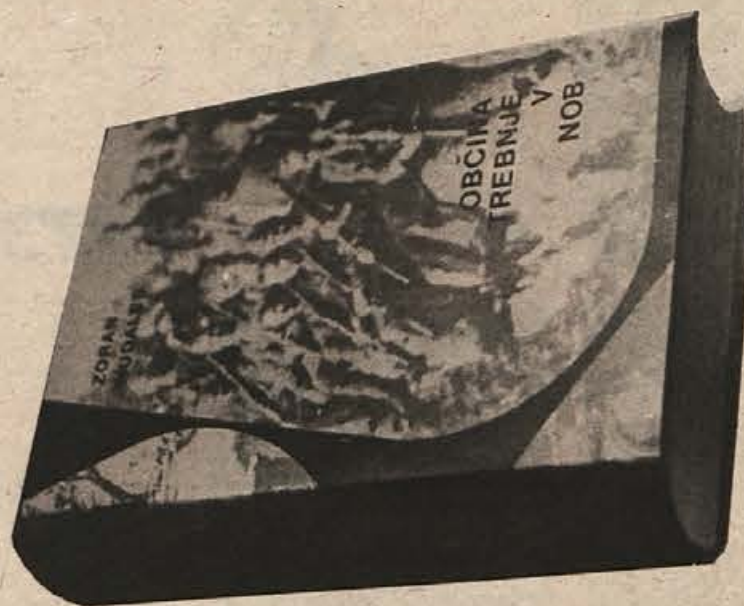

Kdo ne pozna Kukavičje Mihca, tistega malega fantka, ki hoče biti ob potepuhu Ferencu svoboden? Domala vsi tisti, ki spremljajo oddaje na malih zaslonih, pa tudi bralci, kajti „Kukavičji Mihca“ Pavla Zidarja je že pred leti izšel v knjižni izdaji, ki je kmalu pošla, zato jo je ponovno izdala Partizanska knjiga. Pripoved o malem Mihcu in njegovem velikem prijatelju potepuhu Ferencu, ki fantku odkrije lepote svobode ter ga, žal, vpelje tudi na razbojniška pota, se odlikuje po nazornem prikazovanju otroške duševnosti. Po tem se Zidar nekoliko približa Cankarjevemu junakom; njegovo delo ni zgolj otroška literatura, ampak daje misliti tudi odraslim ljudem.

PER OLOF EKSTRÖM

Nemara ni malo takih, ki so si želeli ponovnega izida romana „Plesala je eno poletje“ švedskega pisatelja Pera Olofa Ekstroema. Zdaj jim je ugodila Pomurska založba, ki je delo izdala v prevodu Janka Modra. Roman, po katerem so posneli tudi uspeh film, velja za veliko umetnino, katere glavna odlika je poetični jezik in globoko hu-

Pri Partizanski knjigi je v knjižnici „OF“, ki dopolnjuje obsežno zbirko „NOV in POS“, izšla knjiga „Občina Trebnje v NOB“, ki jo je napisal Zoran Hudales. Gradivo za 891 strani prikaz partizanskega in revolucionarnega gibanja na Trebanjskem med zadnjo vojno so v občini zbirali skoraj dvajset let, sam avtor pa je knjigo, za katero je bilo treba zbrati ogromno podatkov iz arhivov in knjižnic ter dobiti izjave še živečih udeležencev NOB s trebanjskega območja, pisal celih deset let. Knjiga popisuje sistematično vojaške, politične, upravne in kulturne dogodke od začetka do konca druge svetovne vojne na območju današnje občine Trebnje. Resda je samo kronološki zapis, kljub temu pa neprecenljiv dokument, mimo katerega ne bo mogel nihče, ki se bo v prihodnjih časih ukvarjal s prikazom zgodovine NOB na Slovenskem.

NOVEGA

manistično občutenje sveta, v katerem se mladina, bori zoper puritanske malomeščanske nazore, ki so se z vso ostrino zazrli tudi v idilično vaško življenje. Pripoved o veliki ljubezni med Kerstino in Goeranom, ljubezni, ki se sicer tragično konča, pa kljub temu zmaga nad omejenim puritanstvom, gotovo ne bo ostala brez bralcev.

Godinijeve izdala koprška založba „Lipa“. Dogajanje romana je postavljeno v polpreteklo dobo in gre za prikaz življenja in mišljenja, kot se je ohranilo na robu furlanske ravnine blizu alpskih gor. Svet rezbarske obrti, lova in pristične navezanosti na naravo je predstavljen kot svet, ki je sicer še odmaknjen od mestnega vrveža, toda vanj že prodira sodobni utrip življenja.

njo. V zbirki „Moj mali svet“ pa je izšel 2. del knjige „Moj vrt – moje veselje“. Knjiga si je že našla bralce, saj ljubiteljev vrta pri nas res ne manjka.

svetloba mladih let

V izdaje, ki imajo namen proslaviti jubilej osvoboditve naše domovine, sodi tudi leposlovno delo Vide Vlaisić „Svetloba mladih let“. Gre za pripoved o mladi študentki Heli, ki sodeluje pri ilegalnem radijskem oddajniku. Tema pripovedi je torej zanimiva, saj prav tega načina partizanske dejavnosti ne najdemo pogosto opisane v leposlovnih delih, ki brez dvoma bralce bolj privlačijo kot zgodovinsko pisanje. Napeto in zanimivo branje je oskrbela Partizanska knjiga.

POPRAVEK

V zadnji številki Priloge nam je ponagajal tiskarski škrat, ki je spremenil ime avtorja knjige „Vojski spomini“ iz Stojana Cirka v Ocvirka. Avtorju se zaradi neljubega pripetljaja opravičujemo.

IZDAJE

'KMEČKEGA GLASU'

Časopisno založniško podjetje „Kmečki glas“ je lani razpisalo natečaj za najboljše izvirne romane, povesti, daljše novele in zbrane črtice. Prvo nagrado je dobila Joži Munih–Petrič za delo „Ptice pojo nad Olševkom“. Te dni je delo zagledalo dan tudi v knjižni obliki. ČZP „Kmečki glas“ je prav tako te dni izdalo strokovno knjigo inž. Rabula Jenčiča „Kmetijski stroji“, ki bo prišla prav predvsem tistim kmetovalcem, ki modernizirajo svojo proizvod-

Italijanski pisatelj Carlo Scgorlon je na Slovenskem še docela neznano literarno ime, zato bo marsikdo zgolj iz radovednosti, za kaj gre, posegel po njegovem romanu „Leseni prestol“, ki ga je v prevodu Neve

življenja ali je to vzpostavljane posebnega stika z občinstvom. Res ne vem. Toda čudim se vsakomur, ki je kdaj nastopil, a je igralstvo zapustil.“

Cigler je podal množico komičnih likov, bodisi v igrah, kratkih prizorih ali na veseljih večerih. Toda tudi resnejših vlog se ni bal, čeprav je sprva sam z nezaupanjem gledal nanje. Prepričan je bil, da mu leže samo komične vloge. Na prigravarjanje pokojnega Zamljena se je ojunacil in podal svojo prvo resno vlogo, župnika v Cankarjevem „Kralju na Betajnovi“.

Zanimivo je, da se je Cigler študija posameznih vlog lotil na svojevrsten način. Opazoval je ljudi okoli sebe, si vtisnil v spomin njihove kretnje, gibe, izraze, hoje ter jih potem poskušal ponoviti doma pred ogledalom. Ko je tako opazoval lastno preobrazbo, je obenem že zagledal v duhu celotno sceno, masko, obleko. In ker je živel z družino v majhnem stanovanju, je moral

dostikrat poiskati potrebni mir v okolici Novega mesta. Prav rad je zahajal v Ragov log in tam vztrajno izpopolnjeval posamezne igralske like. Spominja se smešnega prizorca iz časa svojih „gozdnih“ vaj. Sredi navdušenega igranja pod krošnjami dreves so ga zapazili ljudje. Prestrašeni so zbežali, ker so pač mislili, da se mu je „zvrtele“.

Danes si težko predstavljamo, koliko truda so povojni gledališčniki vložili v svojo ljubiteljsko dejavnost. Sredstva so bila skromna, toda prav uspešno so pomanjkanje zapolnili z gorečnostjo in zavzetostjo. Cigler se spominja, da so mnogokrat tudi v največjem mrazu na odprtih kamionih obiskovali podeželske odre in našim ljudem prinašali iskricke kulture, zabave in razvedrila.

Razumljivo je, da je Ciglerja ob podajanju posameznih vlog zamikalo, da bi tudi sam zastavil pero in napisal kakšen dramski prizor. Začel je s skeči, kraj-

šimi dramskimi prizori za otroke in mladino, napisal pa je tudi tri večja dramska dela: Sneguljčico, Povodnega moža in Plačilo ljubezni.

„Še vedno imam polno glavo motivov in tem, ki bi jih rad napisal, vendar sem telesno precej opešal. Radi bi pisal, a ne zmorem več tega posla; prenaporno je in preveč dela zahteva,“ pove z obžalovanjem.

Bogatega in plodnega dela v amaterskem gledališču številke ne morejo zajeti, a vendar jih nekaj naštejmo: Cigler je podal preko 500 raznih večjih in manjših vlog, zrežiral okoli 40 iger v Novem mestu in na podeželju, 15 let delal kot tajnik društva.

Nič čudnega ni torej, če mu je žena Slavica v šali večkrat dejala, da se ni poročil z njo, ampak z gledališčem.

Mi lahko temu dodamo samo še to, da boginja gledališča Talija zlepa ne bo spet dobila tako zvestega in delavnega „ženina“.

M. MARKELJ

PLOŠČE

Tovarna gramofonskih plošč in založba Obzorja sta izdali veliko ploščo partizanskih samospelov pod naslovom „Težak je bil čas“. Ob klavirski spremljavi Pavla Šivica pojo naši priznani solisti Nada Vidmar, Bogdana Stritar in Marcel Ostashevski. Plošča ima poleg umetniške zrelosti tudi dokumentarni značaj, saj na svojski način ilustrira podobo težkega časa, osvobodilne borbe in je dokaz žive umetniške ustvarjalnosti naših borcev. Prefinjeno zlivanje poezije in

oder – drugi dom

Samo 69 Slovencev se lahko pohvali, da so prejeli Linhartovo plaketo, odličje, ki ga za prizadevano delovanje na področju gledališkega amaterizma podeljuje Združenje gledaliških skupin Slovenije pri predsedstvu Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Med njimi je tudi Novomeščan Polde Cigler, zdaj 75-letni upokojenec.

Njegovo življenje je neizbrisno povezano z amaterskim gledališčem. Že kot sedemleten deček je sledil svojemu očetu na odrske deske takratnega Rokodelskega doma. Z dvanajstimi leti, ko je nastopil v prvi večji vlogi, pa se je do konca zapisal med spremljevalce boginje Talije. Ostal ji je zvest do svojega enainšesdesetega leta.

„Gledališče je bilo moj drugi dom,“ je povedal Polde Cigler, ko sva se pogovarjala o pestrem mozaiku vlog, ki jih je oživel na odrskih deskah. „Pravzaprav ne bi mogel povedati, kaj je tako čarobnega v ukvarjanju z gledališčem; ali je to podoživljanje

IZ TRDINOVEGA NOTESA

zapravljivci

ZAPRAVLJIVCI

„Kontrast med šuštarjem in dolenskimi zapravljivci. Tomič šuštar izvrsten gospodar. Oče mu ni zapustil bogastva, bil nemaren. On postavil krasno hišo, prikupil travnikov, gozdov več ko za potrebo, in naj boljih njiv, ki leže blizu njegovih prejšnjih. Vino prodaja na debelo, boje se, da ne bi se krčmarilo v več žepov, kajti mu je fant že odrasel. Ob enem pa je prav dobrega srca, pomaga rad kjer more z živino in denarjem, uno daje n.pr. zastoj, da si pripelje kak znanec rkelj etc. domu. Denar da poštnjaku brez obresti, da ga le obvaruje zgube, da mu n.pr. ni treba prodati v stiski prepoceni žita ali kaj drugega. Originalni so tod zapravljivost. A. napajal druge, prodaje imetek kos za kosom preceno, dal za monštranco 300 f., ravno to-

liko za križev pot, sedel v krčmah z bratci po več tednov, on sam pridržal nazadnje le toliko, da more živeti. Pije mnogo manje od pred, ali je zmirom dobre volje, kajti čuti se zdaj znebiti se preobilnosti mnogo zdravejega. B. dobil doto, ni hotel nič vzeti, odločil vse krčmarju. Ta vsmiljen da mu v roko na zadnje še 20 f. — te zatolče v drugi krčmi — tako pretečeta 2 meseca in čez — med tem se je silno zredil, kakor bi ga bile čebele opikale, jedel le kruh, meso, pečenko — te porcijo za porcijo. Ko nima več krajcarja, zapusti brez kesanja in žalosti pečenke in krčme pa hajd na Frato v gozd. Tu dela ko črna živina, vina ni, pečenke ni, ali dobre volje mu ne manjka; ta način življenja zdi se mu ravno tako prijeten ko oni prvi.

C. dobi tudi dote 150 f. Sosed napravi radi tega krčmo. Onemu pridruži se še troje denarnih bratcev. Bratci zapravijo pri njem ves denar, krčmar pa pokaže, da ni manj zapravljiv od njih, kajti upa onemu, ki je pri njem pustil 150 f. še 50 f. in tako se pripravi ob ves dobiček. Takih pivcev in takih krčmarjev pa je tod v enakem primerljaji še dosti — so skoraj pravilo.“

Kar je zapisal Trdina pod A., B. in C., bi lahko rekli, velja še danes. Zmeraj so bili taki ljudje, kot jih je opisal on, in dokler bo živel človeško rod, bodo v njegovih vrsti zapravljivci in izvrstni gospodarji. Kontraste med njimi pa bodo bržkone opisovali še zdavnaj po tem, ko nas več ne bo...

VREME URABE SELE

26.VI.—9.VII.

V naslednjih štirinajstih dnevih bomo imeli dve lunini meni: 1. julija ob 17.37 bo zadnji krajec, 9. julija ob 5.10 pa mlaj. Kdor zaupa v Herschlov ključ, ta verjame, da bo ob zadnjem krajcu lepo vreme in da se bo okrog mlaja vreme pokvarilo v dež.

Prvega dne v mesecu bo sonce vzšlo ob 4.14 in zašlo ob 19.57 — dan bo meril 15,43 ure, pet dni pozneje pa bo za tri minute krajši.

Naj kar takoj zapišemo, da drugi dan v mesecu pomembno odloča o vremenu v naslednjih tednih: „Drugi dan malega srpana lepo, tudi še štirideset dni bo tako; drugi dan malega srpana grdo, tudi še štirideset dni bo grdo.“ Prav tako se nam obeta slabo vreme, če dežuje 27. junija: če dežuje na svetega Ladislava, dež še dolgo zemljo napaja.

V naslednjih dneh praznujejo številni svetniki svoje dneve. Sv. Janez in Pavel, ki godujeta 26. junija, sta zavetnika zoper hudo uro. Po starem izročilu naj bi se jima Belokranjci priporočali zoper točo. Ljudsko znanje je od starih časov poskušalo ugotoviti, kaj tiči v skrivnosti strele. Na Dolenskem so razlikovali dve streli, ki da sta v istem oblaku. Prva je „ognjena“: je okrogla in užge. Druga je „vodena“: ta je

podolgovata, na kraju koničasta in votla — ta strela vse podre in se zarije sedem klafter globoko v zemljo. Bolj kot strele so se ljudje bali toče, ker spravi kmeta ob kruh. Nekaj so verovali, da delajo točo dijaki iz črne šole, duhovniki in coprnice. V Beli krajini so verjeli, da prinese točo zmaj, ki se premika iz kraja v kraj, in da se velike toče pojavijo vsakih enainvajset let pol ure pred polnočjo.

28. junija praznujeta sv. Peter in Pavel. Po pratiki pride ta dan prav sredi zorenja žit. Na Dolenskem pravijo ponekod, da mora biti ta dan rž že zrela; na Krškem polju naj bi žanjice po tem dnevu čakale le še eno dopoldne, popoldne pa mora biti rž že zrela in jo gredo žet.

Prav tako velja, da se mora na Petrovo začeti vročina. (Pregovor: Sveti Peter polena priklada, sveti Jakob (25. julija) pa šture.)

2. julija je v pratiki Marijino obiskovanje: cerkev obhaja od 14. stoletja naprej na ta dan spomin Marijinega obiska pri Elizabeti, bodoči materi Janeza Krstnika. Dan je pomemben med vinogradniki, ki pravijo: „Na dan obiskovanja Marije Device gre grozdje k maši.“ Pregovor pravi, da bo manj grozdja, če ta dan dežuje.

Urh, svetnik, ki praznuje 4. julija, ima pregovor, ki mu ni prav posebno v čast. Svetega Urha klicati (ali drugače povedano bruhati) — je bržkone še spomin na nekdanja poganska kresna slavlja, kakršna imajo ponekod na Angleškem še dandanes v nedeljo po 4. juliju. Ta slavlja, razširjena med staroselci po vsej Evropi, so vsebovala veliko pijače, in ker je bil Urhogod najbližji tem praznovanjem, je moral Urh prevzeti še vlogo zavetnika in priprošnjaka tistim, ki so pregloboko pogledali v kozarec.

Sicer pa je verjetno naslednik kaknega poletnega božanstva, saj se je do današnjih dni ohranilo verovanje, da je na ta dan prepovedano opravljati nekatere stvari.

5. julija praznujeta god Ciril in Metod, ki nastopata tudi kot vremenjaka, saj pravi pregovor: Dež na Cirila in Metoda kostanj domala ogloda; tri dni pozneje pa slavi svoj praznik sv. Kilijan, za katerega velja rek: „Kdor hoče lepo repo imeti, naj jo, na Kilijanovo seje.“

Še nekaj pregovorov: Kukavica se glasi do sv. Urha. Mrzel in moker mali srpan trtnemu sodu močno je v bran. Tega meseca če je presuho, ostane grozdje prav drobno.

ČATEŽ

Tam, kjer se Krka izliva v Savo, je stal zadnji grad v tej dolini: imenovali so ga dvorec Čatež ali tudi Dragavaničev dvorec. Vzhodno od Čateža, na desnem bregu potoka Dvorca, je stal v Valvasorjevih časih in še pozneje, vendar pa je sodil med manjše, manj mogočne spomenike fevdalne moči. Takrat, ko je Valvasor opisoval vojvodino Kranjsko, je bil Dragavaničev dvorec v lasti kostanjeviškega samostana. Tudi župna cerkev sv. Jurija na Čatežu je bila okrog leta 1400 priključena kostanjeviškemu samostanu in še v krajevnem leksikonu Dravske banovine so pred drugo svetovno vojno pisali: „Kostanjeviški verski sklad izvršuje še danes patronatske pravice.“ To je bilo v času, ko dvorca Čatež že ni bilo nikjer več...

Napis je bil naslednji:

C. A. P. S. T. ABLI.
ADRIANI. ANTONINI. AUG. PII.
COS. FIL.
II. D. T. III.
ODUNI. M.
III.

Neki drug napis so s Čateža prenesli na Moskvo in se glasi:

I. O. M.
ET. GENIO. MUNICIPI.
ET. NEVIOD. SACRUM.
L. POMP. INGENUUS. CO. SU. S. L. M.

Kaj je zapisal o gradu Valvasor?

„Majhen hrvaški grad z imenom Dvoritzhof, ki ga Kranjec piše z Zatesch, Hrvat pa Csatesh, leži na Dolenskem ali v Slovenski marki, dve kratki milj od Krškega in dvanajst milj od Ljubljane. Gradič stoji ob reki Savi, v katero tik nad njim priteče reka Krka ter se izliva v njen puhajoči ali rohneči rilec. Okolica ima dobra in rodovitna tla in prav blizu gradu stoji velika vas z enakim imenom kakor grad, namreč Čatež, ki ima svojo farno cerkev. V Čatežu stoji tudi hrvaški dvor z imenom Dragavaničev dvor, imenovan po neki rodbini, ki se piše Dragavanič ter je bila njegov lastnik.“

Sele pred nekaj leti je grad kupil kostanjeviški opat od enega gospodov Dragavaničev in ga tako pridobil za samostan Kostanjevico, ki je še danes njegov lastnik. Tu je že vse hrvaško, kakor je tudi prvi del imena te velike vasi, namreč Dvoritzhof, hrvaški. Ime namreč izvira od hrvaške besede dvor, kar pomeni dvor, kakor pomeni dvorec majhen dvor, in tako pomeni Dvoritzhof dvorec — dvor.“

Valvasorjev zapis je nadaljeval Breckerfeld, ki je o Čatežu zapisal naslednje:

„Čatež, oddaljen dve milj od Krškega, čisto blizu Save, kjer se Krka izliva vanjo, leži ob trgovski poti od Novega mesta preko Kostanjevice do Jesenic ter v bližini farne vasi Čatež. V tem okolju je cesarsko-kraljevi krajiški inženir in gradbeni direktor Josef Schemerl zgradil preko Krke na njenem najozjem delu prelep most, s pomočjo katerega je omogočil trgovanje z Jesenicami in od tu tudi naprej, po toku reke Save pa ga je razširil celo do samega Konstantinopla. Verjetno je redko kateri kraj v tej deželi in celo v vsej notranji Avstriji tako pripraven za trgovsko poslovanje, kakor prav Jesenice, ki ležijo na sami konici dežele Kranjske, še tostran Save, ter mejijo na Štajersko in Hrvaško.“

Tu pri Čatežu ter na Krškem polju naj bi stal Noviodunum, ki je bil municipij, pripadajoč Tribus Flavia. Sele pred dvanajstimi leti, ko so kopali pesek za novo cesto do Jesenic, je prišlo na svetlo izpod zemlje staro zidovje, veliki gladko rezani kamni z nečitljivimi napismi. Lahko rečemo, da bi v primeru, ko bi se tu kopalo še dalje, našli važna odkritja: denar, urne, posodo, razne napise. Sicer je bilo precej teh stvari tudi že izkopanih, vendar so se te izkopanine nahajale v območju ene milje okrog prvotnega nahajališča. Kamnite napise so našli tudi v vasi Viher, ki je oddaljena od vasi Čatež pol milje.

Grad Čatež je odkupil 1683 podporni cistercijanec Johan Dragovanič od nekakega hrvaškega plemiča. Ko pa je pod cesarjem Leopoldom II. prišlo do razpusta samostanov in razpadel tudi cistercijanski red, je bil grad leta 1788 za 4000 fr. prodan premožnemu kmetu Andreju Račeviću.“

Kot za nekatere druge gradove v dolini Krke in sploh na Slovenskem tudi za Čatež dvorec velja, da je njegova zgodovina zavita meglo in da po Breckerfeldu kljub prijazni pismotvorji ravnatelja Študijske knjižnice v Novem mestu Boga Komelja nista našla nobenih poznejših podatkov o že propadlem gradu, katerega mestu so pozneje zgradili gostilno.

V bližini gradu Čatež na nadmorski višini 142 metrov so že leta 1797 odkrili tople vode. Da nes nihče več ne govori o tamkajšnji gostilni, zato pa je tudi po svetu znano ime topli. Kot-zanimivost naj omeniva le to, da so bile Čateške Toplice tretje v Evropi — Moskvo in Budimpešto — ki so zgradile prostem bazen, v katerem se je mogoče kopati tudi pozimi.

Kajpak večini ljudi ni znano, da je bila ustvarjena Čateška Toplica, ki je bila ustvarjena v Toplic hudo negotova. „V Vrbinah“, kjer stoji Čateške Toplice, je namreč leta 1854 vrelce ob veliki povodnji zalila voda. Potem ko na vrelce za tri desetletja pozabili, 1854 so jih na novo odkrili. Od začetka pa do druge svetovne vojne so bili lastniki brežiški grofje Attemsi. Ti so dovolili brežiškemu franciškemu Edvardu Zagorcu, da je tu postavil zasebno kopalnico. 1924 so toplice posodobili in pred vojno so bile tam tri zgradbe z bazeni in 110 posteljami. Od treh izvirov najtoplejši imel 54,4° C, voda pa je vsebovala kalcij, bikarbonat, radioaktivnost pa je bila Machejevih enotah dosegla stopnjo 6,48. Pred vojno so imeli stalnega zdravnika in lastno elektrarno.

Današnje Čateške Toplice so v turističnem pogledu kajpak izredno napredovale v primerjavi s tistim, kar je bilo tam pred vojno. Hotelske zmogljivosti so nekajkrat povečali, zgradile nove, večje in sodobnejše bazene in tudi druge gače poskrbeli za turiste. Podobno kot na Otočcu; kjer so v turistične namene preuredili sam grad, so v Čateških Toplicah iz turizma naredili celo industrijo.

Ob Otočcu so Čateške Toplice najpomembnejša turistična postojanka v dolini Krke, vse pogostejših tujih obiskovalcev pa so najbolj številni in najbolj pogosti gostje Zagorčani.

O gradu samem pa, ki je stal v neposredni bližini vasi, danes ni več nobenih sledov...

Od kod še denar za vodovode?

UO sklada za negospodarske investicije predlaga soudeležbo Stanovanjskega podjetja in računa z njo tudi pri zazidalnih načrtih

Na vodovodno omrežje bodo letos in prihodnje leto priključili 540 gospodinjstev z območja Artič, Globokega in Kapel. Predstavniki vodovodnih odborov in krajevnih skupnosti se obračajo za sofinanciranje na upravni odbor sklada za negospodarske investicije. Ta pomaga v primerih, ko stroški na posamezno gospodinjstvo presežejo vsoto 4 tisoč dinarjev.

Vloge za pomoč so naslovili na sklad vsi, ki si napeljujejo pitno vodo. Največ denarja jim je zmanjkalo v Kapelah. Tam bodo prebivalci zbrali 1,17 milijona dinarjev, manjka pa jim še 490 tisoč. Vodovod jim gradi Stanovanjsko in komunalno podjetje. Upravni odbor sklada je na seji 12. junija menil, da bi pri financiranju vodovodov mora-

lo sodelovati tudi Stanovanjsko podjetje. Tak je bil dogovor, zato ne bi smeli pozabljati nanj.

Sredstva za pomoč pri graditvi vodovodov bo upravni odbor razdelil na prihodnji seji, ko bo Stanovanjsko podjetje, ki gradi tudi vodovoda Kapel in Artiče - Globoko, postreglo z dodatnimi podatki in ko bodo finančno ter tehnično ocenjene še nekatere druge vodovodne akcije v občini.

Odbor je odobril 50 tisoč dinarjev za zazidalni načrt Cerkelj in 60

tisoč za zazidalni načrt območja Brežice - okolice. Ob tem je predsednik izvršnega sveta Ivan Živič opozoril, da ni samo sklad tisti, ki bo plačeval zazidalne načrte, da je tu še Stanovanjsko podjetje, ki bo v prihodnje moralo sodelovati pri financiranju.

J. T.

NAGRADE ZA CVETJE V BREŽICAH

V slavnostni dvorani brežiškega gradu so v nedeljo, 15. junija, izročili nagrade in priznanja razstavljalcem cvetja na letošnji prireditvi Cvetje in pesem 75. Za lončnice je prejelo prvo nagrado Hortikulturno društvo Bizeljsko, drugo Marija Petelin iz Sel in tretjo hortikulturna sekcija iz Dobove.

Za rezano cvetje so dobili nagrade Agraria Brežice, Marjan Božič iz Brežic in Zokalj iz Malenc. Prvo nagrado za kakteje so podelili Roziki Dernikovič iz Brežic, drugo Božu Joviču iz Zagreba in tretjo hortikulturni sekciji iz Dobove.

Za ikebano je osvojila prvo nagrado Andreja Murn iz Novega mesta, drugo Ivan Kramarič iz Brežic, tretjo Zokalj iz Malenc.

Posebna priznanja so prejeli GG Brežice - TOZD Hortikultura, osnovna šola Cerklje in Antonija Zalkar.

Dipl. pedagog Jože Bogovič (na sliki levi) je staršem pripravil predavanje o prednostih celodnevne šole. Kot je dejal, je sam naziv te šole neustrezen. Mnoge starše odvrča. V resnici otroci ostajajo v šoli ob vrsti najrazličnejših aktivnosti le za slab delavnik. Čeprav dvo-, v bližnji prihodnosti pa grozi celo še tri-izmenski pouk ne onemogoča uvedbo celodnevne šole, se nanjo resno pripravljajo. (Foto: Zeleznik)

Strah pred tretjo izmeno

Sevniška osnovna šola ima prva v pokrajini oblikovano popolno svetovalno službo - Ugodna strokovna zasedba učiteljev

V nedeljo je sevniška osnovna šola Savo Kladnik priredila zadnji roditeljski sestanek za starše v tem šolskem letu. Ker je na tej šoli v 34 oddelkih 1.011 učencev, so roditeljski sestanek pripravili v dvorani sevniškega Partizana, ki je bil ob tej priliki nabit poln.

le tako nadejajo enaknega starta v življenju!"

ALFRED ZELENIK

Sevniška osnovna šola je po učnem uspehu (97 odst.) v zlati sredini slovenskih osnovnih šol. Po kadrovskega zasedbi se lahko kosa celo z brežiško gimnazijo; premorejo namreč osem učiteljev z visoko izobrazbo. Ravnatelj France Pipan, dipl. politolog, pa je dejal, da še vrsta učiteljev ob delu uspešno izredno študira in bo izobrazbeni sestav učiteljskega zbora v bodoče lahko še boljši. Šola razpolaga tudi s popolno svetovalno službo, v kateri delajo diplomirani pedagog in psiholog ter socialni delavec.

Zal pa se lahko sevniška šola „zaduši“ zaradi prostorske stiske. Čeprav je novo šolsko poslopje staro šele desetletje, ga priliv otrok prera-

šča letno ponavadi za dva oddelka. Namesto, da bi se lahko veselili, jih je pravzaprav groza pred celoletno oddelke. Kot računajo, bo leta 1977 in 1978 treba odpreti še več oddelkov. Velik je pritisk staršev na oddelke takomenovanega podaljšanega bivanja ali šolske varstvo. Za usmerjeno izobraževanje sevniška šola v začetku lahko ugodni kadrovskega zahtevam, seveda pa nima prostorskih pogojev. Rešitev je edino v čimprejšnji gradnji nove šole, za kar bi bilo treba kar 35 milijonov dinarjev! Zaradi tega je bil na sestanku upravičen poziv ravnatelja šole občanom, naj si prizadevajo najti rešitev. Boleča je ugotovitev iz ravnateljeve razprave: „V sestavi podružničnih šol sevniške šole so še take iz časov Avstroogrske, medtem ko v nekaterih sosednjih občinah že premorejo šole z bazeni in drugimi napravami. Naša družba bi morala skrbeti za bolj enotno opremljenost osnovnih šol, saj se najmlajši lahko

Sevniški paberki

SPET VPIS - Zavod za kulturo in prosveto v Sevnici spet vpisuje v številne oblike izrednega in večernega izobraževanja (od večerne osemletke do višje kadrovske in komercialne šole) vsak delavnik. Solanje se bo pričelo v jeseni. Tisti, ki so se vpisali lani, so bili izredno zadovoljni, saj je zavod marsikateremu delavcu približal šolo.

DOPOLNILNI POUK OBVEZEN - Sevniška osnovna šola bo v kratkem razposlala obvestila staršem, da se mora njihov šolar udeleževati do polnilnega pouka. Za izostajanje se predvideni isti vzgojni ukrepi, ki veljajo za izmikanje rednemu pouku. Zanimivo je, da ob koncu takega pouka ni izpitov.

SEVNIŠKI VESTNIK

»Dolenjski list« v vsako družino

»Da ne bi ostalo le breme!«

Žene se uspešno uveljavljajo tudi v delegaciji krajevnih skupnosti - Šentlovrenc: kar štiri in pol odstotka dohodka dajejo za samoprispevek

Frančiška Grošelj in Milka Kotar sta članici delegacije v šentlovrenski krajevni skupnosti. Obe sta zaposleni v računovodstvu trebanjske Kmetijske zadruge.

Francka Grošelj se je potegnila za svojo krajevno skupnost na ločeni seji zbora krajevnih skupnosti trebanjske občinske skupščine, ki je bila zaradi delitve letošnje pomoči razširjena še s predsedniki svetov krajevnih skupnosti. Ker je zahtevkov krajevnih skupnosti veliko, sami pa so se poleg 1,5-odst. občinskega samoprispevka spomlad odločili še za 3-odst. krajevni samoprispevek za posodobljanje cest, je opozorila, da je visok delež občanov KS Šentlovrenc jemati kot soudeležbo.

jeve skupnosti je predvsem makadamska cesta. Francka Grošelj

Mirenčani pripravljani

Mirenska krajevna skupnost slavi krajevni praznik v spomin na akcijo novomeške in mokronoške partizanske skupine, ki je leta 1942 napadla fašistični vlak na Mirni.

Ko smo se o tem pogovarjali z Ludvikom Golobom, članom družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in aktivistom mnogih organizacij z Mirne, je lahko povedal že mnogo podrobnosti, čeprav je bilo takrat do prireditve še daleč. „Ob tej priliki se bodo zbrali borci 3. bataljona vojske državne varnosti, ki, čeprav imajo domicil v občini, vedno prihajajo na Mirno, ker se je v njegovem sestavu borilo mnogo Mirenčanov. Organizacije ZRVS se bodo pomerile v običajnih tekmovalnih disciplinah že 4. julija dopoldne. Glavna prireditev bo ob 15. uri

Hkrati je izrazila bojazn, da nazadnje ne bi bili ob pomoči, ostale pa bi jim le obveznosti od samoprispevkov. „Ne bi radi vedno ostali na repu med kraji, ki zaostajajo,“ je poudarila, nam pa sta skupaj z Milko povedali, kako delavni so ljudje iz njenih krajev. „Od Šentlovrence pa vse do Velikega Gabra je znano semensko področje. Ženske že rano odhajajo sleherni dan na trge v mesta z zavojci semen. Kmetijska zadruga je tod razvila pridelovanje semenskega krompirja,“ hvali svoje sovaščane Milka Kotar.

Poglavitna ovira v razvoju te kra-

A. ZELENIK

Iz kraja v kraj

SAMO RAČUN-BO „V REDU“ - Delavci trebanjskega komunalnega podjetja so se prav slabo odrezali pri izdelavi ploščadi na mokronoškem gradu. Namesto tega, da b imel človek pri hoji po njej občutek, da hodi po ravnem, so naredili nekaj takega kot pri mokronoški kanalizaciji. Voda namreč ostaja v lužah, tako da bi ob dežju bilo naj boljše nositi škornje. Ker pa je ploščad predvidena za krst na kresno noč na ploščo ne bo smel nihče brez škornjev, ker drugače ne bo ime kam dati praprotnega semena. Naj bolj resni lartarji že grozijo, da ko municipalcem ne bodo priznali celotne ga računa!

LUKOVK DOBIAVTO - Prosto voljno gasilsko društvo Lukovk bo nedeljo popoldne izročilo nameni nov gasilski kombi. Ob prizadevanosti gasilcev, razumevanju občevanja, bo tako število gasilskih avtomobilov v občini spet bogatejša. Vnema društve je vredna pohvale.

POČISTILI PAPIR - Ob zadnji akciji Rdečega križa za zbiranje papirja v človekoljubne namene so si izkazali vsi večji kraji v trebanjski občini. Avto v svoj kontejner ne b mogel spraviti več, kot so nanosil pridni podmladkarji. Vsega starega papirja se je nabralo za 6,5 tone.

TREBANJSKE NOVICE

Francka Grošelj (levo) in Milka Kotar (desno) sta sodelavki v računovodstvu trebanjske Kmetijske zadruge, po delu in obveznostih v gospodinjstvu sta delavni tudi v delegaciji KS. (Foto: Zeleznik)

Novo v Brežicah

50 TISOČ ZA SPOMENIK - Za izdelavo obletnice osvoboditve bodo v Pibeah do jeseni uredili spomeniški prostor ob novi trgovini. Za postavitev spomenika padlim in uredevanje okolja predvidevajo za 520.000 din stroškov. Polovico jih bodo nosili sami. Iz sklada za negospodarske investicije so jim odobrili pomoč 50.000 din.

JESENI V NOVI SOLI - Na Bizeljskem je Marles za ta teden napovedal začetek montiranja novega šolskega poslopja, ki bo septembra že sprejelo pod streho učence tamkajšnjega okoliša. Novi prostori bodo omogočili prehod na celodnevno šolanje.

V SAVUDRIJI LEPŠE - Počitniška skupnost občine Brežice bo pripravila 75.000 din za ureditev svoj počitniški dom in hišice. Bivanja v bolj urejenem okolju bo poslej prijetnejše, saj bo tudi morje manj oddaljeno.

NI STANOVANJ - Osnovna šola v Brežicah potrebuje najmanj osem stanovanj, ker so sicer zmanj vsi razpni za nove učne moči. Stanovanjsko podjetje, ki jo zahteva postopen prehod na celodnevni pouk.

BREŽIŠKE VESTI

Delavci PTT podjetja v Stari vasi odvijajo telefonski kabel, s katerim obnavljajo zvezo med Krškim in Brežicami. (Foto: Jožica Teppey)

Krške novice

PEŠEK KOT SE NIKOLI! - Prva protivoljna kvodajalska prireditev v krški občini po številu gledalcev dragocene življenjske pravzaprav presega vse prireditve v letih dnevnih je kri da skoraj 1000 občanov, od tega 500 v Kostanjevici, 133 in v Brestanici.

DRUGA IZMENA

„Kot v navadi“, ki so jo pripravili za prvi izmeni, ki se je vrnila v torko jutraj, zvrstilo v Poreču okoli 300 gledalcev. Druga izmena z učenci iz Kostanjevici, Rake in iz Brežic.

IZLET

Aktiv mladih zadruge „Kopernik“, pripravila za izlet na morje. Naj bi se v Savinjsko področje odpravili tudi nekaj mladih kmetovalcem pomagala občinska organizacija ZMS.

POTROŠITEV

Površine, ki so letos posadili s krompirjem, so dosegle že okoli 13 hektarjev. Vrednost vrenemu naj bi bila 270 ton pridelek, ki ga bodo predali v „Eti“ v Kamniku.

KRŠKI VESTNIK

19. junija 1975

Z novim šolskim letom bodo dijaki šolskega centra v Brežicah dobili novo telovadnico. (Foto: J. Teppey)

Štipendija veže ali pa ne

V krški občini premalo kadrovske štipendij

Štipendiranje se ne odraža potreb po kadrih, saj prejema veliko premalo študentov tako imenovano kadrovske štipendije. To velja zlasti za višje in visoke šole in delno tudi za srednje.

Na višjih šolah prejema kadrovske štipendije enajst študentov, socialno 32; na visokih kadrovske 31, socialno 67. Za ostale študente ni podatkov. Številke nas opozarjajo, da zelo majhen del študentov usmerjajo, druge pa izpuščajo iz rok, čeprav že trenutne potrebe zahtevajo drugačno ravnanje. Niti načrti za razvoj v prihodnjih letih niso več skrivnost, torej bi si morali postopoma zagotoviti zasedbo strokovnih delovnih mest z načrtnim štipendiranjem.

Za srednje šole so podatki bolj razveseljivi: kadrovske štipendije prejema 95 dijakov, socialno 221, šola pa se jih 510. Še boljše je poudarjeno za izobraževanje v poklicnih šolah: tam je usmerjenih 381 učencev, ki prejemajo vajensko nagrado. Socialno štipendijo dobiva 99 učencev. Vseh skupaj se šola 473.

Občinska organizacija ZK opozarja delovne organizacije, naj čimprej vežejo nase več študentov, ki ga bodo zdaj niso prejimali kadrovske štipendije. Zaposleni naj bi razen tega sprejeli načelo, da bodo izobraževali več strokovnjakov, kot jih trenutno potrebujejo, in da bodo z večjimi štipendijami usmerjali študente v poklice, za katere sicer ni zanimanja. Tudi dopolnilnemu strokov-

nemu in družbenemu izobraževanju delavcev bodo v kolektivih morali posvečati več pozornosti.

J. T.

ZA ŠOLO SE MUDI

V Leskovcu je letos predvidena gradnja prve faze nove šole. Tega dela ni več mogoče odlagati na kasnejše obdobje. Stiska v stari šoli je zelo velika. Na vrsti je tudi gradnja delavnic in igrišča za šolski center. Med letošnje investicije sodi še vzgojnovarstvena ustanova v Krškem ter nekaj manjših del, ki bodo omogočila postopen prehod na celodnevno šolanje.

PET IZMEN NA MORJE

Takoj po zaključku šolskega leta bodo odšli na letovanje otroci iz Krškega, Zdol in Dolenje vasi. Počitnice v Poreču bodo uživali od 26. junija do 10. julija. V drugi izmeni bodo letovali otroci iz območja Senovega, Gorenjega Leskovca in Koprivnice. V tretji izmeni bodo ob morju šolarji iz Leskovca, Velikega Podloga in Rake, v četrty izmeni iz Brestanice in v peti otroci iz Kostanjevici in Podbočja. V vsaki izmeni bo letovalo namanj 80 otrok, ki so potrebni okrepitve in ki bodo lahko izkoristili priložnost za pouk plavanja. Okoliške šole nimajo bazenov, zato večina otrok ne obvlada te prepotrebne veščine.

Ura zamujena ne vrne se več

Študentske z zamudo, še nič povišane, ker DO zanemarjajo izplačila

Zalostno je, da bo morala zdaj služba družbenega knjigovodstva nadzorovati delovne organizacije pri izpolnjevanju obveznosti do študentskega sklada, ker ponekod le preveč odlagajo plačilo teh stroškov. V brežiški občini so bile velike zamude. Nanje so opozorili študenti v odprtem pismu. To je pospešilo izplačilo in zdaj samo še štiri organizacije niso poravnale lanskih obveznosti.

Samoupravni sporazum o štipendiranju je večina delovnih kolektivov podpisala do konca minulega leta, edino Kooperativa Garešnica - TOZD Kovinska galanterija Bizeljsko in Podjetje za popravilna voz Dobova tega še nista napravila. Sporazum o štipendiranju je oblika, s katero zagotavljajo podpisniki možnosti za študij predvsem otrokom iz delavskih in kmečkih družin. Torej bi morali zaposleni bolj paziti na to, da ga delovne organizacije spoštujejo. Občinski sindikalni svet poziva organe delavske kontrole, naj posežejo vmes, saj gre tu predvsem za koristi delavcev. V družinah, kjer lahko šolajo otroke brez družbene

pomoči, ne občutijo posledic, če delovne organizacije zanemarjajo izplačilo študentskih stroškov. Toda tu ne gre za velike zneske, če pa je delovna organizacija v težavah, lahko napravi vlogo na skupno komisijo podpisnic, da ji odloži izplačevanje sprejetih obveznosti. Do tega je upravičena samo v primeru, ko ji blokirajo račun.

Miha Haler, sekretar komiteja občinske konference ZK v Brežicah: „Zveza komunistov odpira vrata mladim. Letos smo sprejeli vanjo 91 članov, od tega 49 v maju in juniju.“

Novo v Brežicah

POVABILO NA ŠREČANJE. V nedeljo, 29. junija, bo že navsezgodaj krenila na izlet na Polgovec pri Cakovcu kolona osebnih avtomobilov članov AMD Brežice. Ti se bodo najprej ustavili na Trakoščanu in se nato v Varaždinu pridružili hrvaškimi izletnikom. AMD Cakovec prijema na Polgovec srečanje sedmih društev, združeno s spretnostnim tekmovanjem, nastopom folklorne skupine in ribolovom v bližnjem jezeru.

PROMET NA REŠETU. Izvršni svet je na seji 24. junija razpravjal o razvoju prometa, prometne varnosti in vzgoje v cestnem prometu brežiške občine. Obravnaval je tudi izjemne lokacije ter poletno spremembo delovnega časa za upravne organe občinske skupščine.

NAJCENEJE DO HIŠE. Komunalno opremljena zemljišča za gradnjo zasebnih hiš se hitro dražijo, zato se bo po poslednjem marškirko raje odločil za graditev vrstne ali atrijske hiše, ker so stroški za komunalno opremo v tako strnjениh naseljih manjši.

BREŽIŠKE VESTI

Jagode zorijo v dežju

Za jagode iz Krškega dovolj odjemalcev

Muhasto vreme ne nagaja samo kmetom pri sušenju sena, ampak tudi pridelovalcem jagod. V nasadih Agrokombinata v Krškem obirale jagod nekajkrat na dan presenetni dež. Prav zaradi tega sadežev ne utegnejo potrgati sproti. Za pomoč so se

obrnili na šolsko mladino ter na delovni kolektiv Laboda TOZD Libna Krško. Povsod so naleteli na razumevanje in dober odziv, za kar se jim vodstvo posestva Stara vas zelo zahvaljuje.

Na posestvu gojijo jagode tretje leto. Z njimi imajo zasajenih šest hektarov površin. Vodja posestva Ivan Kozole je povedal, da pridelajo povprečno po vagon jagod na hektar. S prodajo nimajo težav, ker pošiljajo na trg kvalitetne sadeže, pakirane v ličnih belih košaricah. Prelaganje ni potrebno in kupec dobi jagode naravnost iz rok obiralca.

Največ jih prodajo v Zagreb, Ljubljano in Kranj. Obiralcem plačajo po 1,20 do 1,80 din od kilograma jagod. Prvo obiranje gre hitreje od rok, ker je več pridelka, drugo pa nekoliko bolj počasi, zato je tudi plačilo različno.

J. TEPPEY

Krške novice

BOHOR VABI - Planinska koča na tej najvišji gori v krški občini, je ponovno odprta, saj je PD Bohor s Senovega končno uspelo zanjo zagotoviti oskrbnika. Le-ta vsak dan, razen ob ponedeljkih, pripravlja tudi topla jedila. V koči je 40 do 50 ležišč.

TUDI KRČANI - Na zboru jugoslovanskih pionirjev, ki so ga minulo soboto v Ajdovščini posvetili 30-letnici osvoboditve, je bilo tudi okoli 200 pionirjev iz krške občine. Poleg delegatov vseh pionirskih odredov so bili tamkaj še pevski zbor krške osnovne šole in harmonikarski glasbene šole, ki sta nastopila v kulturnem programu.

ZNOVA USPEŠNO - Najbrž je vodstvo krške „Posebne šole“ storilo najbolj prav, ko je ob koncu pouka razstavilo ročna dela svojih učencev v izložbi one izmed trgovin na desnem savskem bregu. Le tako bo lahko uspeh njihovih prizadevanj spoznalo večje število občanov.

ŠE MATURA - V krškem „Šolskem centru“ je zaključilo pouk v štirih zadnjih oddelkih tehniške šole, dveh poklicne in enem delovodske okoli 160 maturantov. Na zaključnem izpitu jih bo le malo manj, saj ponjavljavec skorajda ni, manjše pa je tudi število dijakov s popravniimi izpiti.

DOBER ZACETEK - Okoli tristo otrok in odraslih se je udeležilo kolesarske trim akcije, ki jo je organizirala TTKS. Prevladovali so osnovnošolci, razveseljivo pa je to, da je bilo na startu v Krškem oziroma Kostanjevici tudi precej kolesarskih družin.

KRŠKI TEDNIK

18 DOLENJSKI LIST

V brežiški občini se nabere za študentske komaj 45 do 50 odst. potrebnih sredstev, več kot polovico se torej prelje iz solidarnostnih virov republike, vendar je pogoj zanje st odstotna izpolnitev obveznosti doma.

JOŽICA TEPPEY

Stavbne parcele naprodaj

V ponedeljek, 30. junija, bo na sedežu Stanovanjskega in komunalnega podjetja v Brežicah javna natečaj za oddajo 21 stavbnih parcel interesentom za gradnjo družinskih stanovanjskih hiš v soseski Črnc - kare stadion v Brežicah. Parcele so opremljene s cesto, kanalizacijo in vodovodom ter merijo od 526 do 1032 kvadratnih metrov. Po odložitvi sodišča znaša odškodnina za kvadratni meter zemljišča 28 din, za komunalno opremo pa 95 din od kvadratnega metra. V ceni za komunalno opremo niso všteti stroški za električno in telefonsko omrežje s prispevki, javna razsvetljava, asfaltiranje cestišč, priključki objektov na vodovod in kanalizacijo.

Rok za začetek gradnje je leto dni, rok za dokončanje do tretje gradbene faze pa pet let po podpisu pogodbe o oddaji zemljišča. Varščino 5000 din morajo zainteresirani predložiti s pismeno ponudbo do 8. ure zjutraj v ponedeljek, 30. junija. Javni natečaj bo isti dan ob 9. uri.

KOLIKO V SREDNJE IN POKLICNE ŠOLE?

Medobčinski svet SZDL Posavje in medobčinski svet Zveze sindikatov Slovenije bosta jutri na skupni seji v Krškem pretresala vključevanje šolske mladine v srednje in poklicne šole v novem šolskem letu. Udeleženci bodo zvedeli za izid ankete o poklicnih željah učencev osmih razredov osnovne šole in podatke o štipendiranju v posavskih občinah.

PIŠEČKI PRAZNIK

Prebivalci krajevne skupnosti v Pišecah bodo sedmega julija slavili svoj krajevni praznik. To je dan, ko se spominjajo uničenja okupatorjeve postojanke 1944. leta. Prvič so slavili 7. julij 1956. leta, ko so odkrili spomenik padlim borcem. Letos urejajo spominski prostor ob trgovini Slovina. Postavili bodo nov spomenik, za katerega bo krajevna skupnost prispevala 250 tisoč din.

Tudi znani foto- in kinoamater Franc Pavkovič je minuli teden daroval kri, tokrat že osemnajstič (na sliki na mizi). Med tridnevno akcijo v Krmelju in Sevnici je darovalo kri 668 občanov, kar je najvišje doslej. Kot kaže naša slika, so krvodajalci ves čas celo v vrsti čakali na odvzem. (Foto: Zeleznik)

Šentjanž premore ljudi za tovarno

Srednjeročni načrt KS predvideva akcije, vredne 18 milijonov dinarjev, za kar občani lahko sami zberejo le 1,75 milijona - Kako napredovati?

Osnutek srednjeročnega programa krajevne skupnosti Šentjanž obsega zajetno mapo besedila, zbirne številke pa še drugo. Najvažnejše za novo uveljavljanje ustavne vloge načrtovanja je, da so že v nastajanje osnutka pritegnili tudi občane. Osnutek so namreč sprejeli na zboru občanov 1. junija, pred tem pa se je zvrstilo mnogo sestankov delegatov in organizacij v tej krajevni skupnosti.

Šentjanžanom ni vseeno, kakšna bo usoda njihove krajevne skupnosti. Čeprav je v vrsti krajev dosti novega, je posebno Šentjanž bil v svojem zenitu že pred koncem 18. stoletja, ko je premoželi pomemben rudnik cinobarita in topilnico cinka. Pri tem je imelo kruh 200 delavcev. Tu ima izvor kasnejša revolucionarnost, ki je tod sprožila puške proti

okupatorjem že 1941. Ljudje so mnogo pretrpeli v izseljenstvu (meja med fašistično Italijo in nacistično Nemčijo!). Starostni sestav prebivalstva pa je tak: od 20 do 25 let starih so našli 192 ljudi, do 50 let pa kar 472.

Zasluge izven območja krajevne skupnosti si mora iskati 239 delavcev, od katerih jih ima kruh na območju sevniške občine 171, 99 pa se jih mora voziti dolge ure drugam. Na to so naravnane tudi avtobusne zveze s svetom: v Ljubljano po 2-krat na dan, v Zasavje 3-krat, v Sevnico šele zadnje čase 3-krat na dan, seveda le ob delavnikih! Za zaposlovanje bistvena ugotovitev je, da imajo med občani krajevne skupnosti še dosti takih, ki se doslej niso mogli zaposliti - predvsem zato, ker se ne morejo podati na oddaljene vožnje za kruhom v druge kraje, zato bi bil obrat doma toliko nujnejši.

Največja „delovna organizacija“ po številu zaposlenih je osnovna šola

z 20 zaposlenimi, TOZD sevniškega kmetijskega kombinata pa jih ima le 12. Devet gospodinjstev je še brez elektrike. Najbolj se zavzemajo za posodobljanje ceste po Mirenski dolini, za kar plačujejo tudi samopospevek.

A. ZELENIK

Sevniški paberki

NI VSE LISCA - Pred nedeljo sta se sestala Klub prijateljev Jureve kočice in upravni odbor Planinskega društva Lisca zaradi očitne namene ga društva Lisca oziroma reševanja re Konfektije Lisce oziroma re TOZD Tončkov dom, ki ne more biti nič več in nič manj kot naravno na vrhu Lisce pravo asfaltirano in kometo igrišče. Planinci so bili vedno za zaščito čim bolj nepokvarjenega videza edinstvenih travnatih površin na gori in torej proti vsakomur ter seveda tudi asfaltirani ploščadim. Na kraju so morali postaviti Lisce pristati na kometo nato igrišče in še to postaviti na ko, da bo čim manj izkopov.

SEVNIŠKI VESTI

Pri mokronoški kresni noči sodeluje staro in mlado, seveda tudi takrat, ko gre za delo ob pripravah. Na sliki: učenci mokronoške osnovne šole pod vodstvom prof. Videčnika pri urejanju okolice mesta. (Foto: Zeleznik)

Vojska vsa v rožah

Enota poročnika Svorcana za zgled v KS

„Krug“ enote poročnika Svorcana je ta čas ves v cvetju: barve vrtnic se prelivajo iz ene v drugo, vespovsod negovane livade, skratka pravo nasprotje tistega, kar si ponavadi predstavljamo, da je okrog in pod petami vojaških škornjev.

Svojih sposobnosti vojaki v Mokronogu ne zastirajo za vhodnimi vrati in stražo. Kadar se le da, če je zanimanje tudi na „civilni strani“, so vedno pripravljeni postoriti to in ono tudi zunaj ograje. Ko smo si pred pričetkom mokronoške kresne noči ogledali priprave, tajnik sveta krajevne skupnosti prof. Vilko Videčnik in vodja delegacije mokronoške KS Jože Jerič med zaslužnimi za priprave nista pozabila omeniti vojakov poročnika Svorcana, ki delajo z rano ob rami z domačini Mirkom Hrovatom in Polonco Pavšičevo. Videčnik in Jerič sta hvalila vojake, kako spretno so sukali kosce, ko so pokosili vso okolico gradu. Poročnik Mihajlo Svorcan je družno s predsednikom KS Tonetom Koščakom večer zidal stopnice.

Vojaki pa predvsem vzbujajo pozornost z lepoto urejenosti okolice svojih naprav in objektov. Kako je s tem, najbolje povedo besede prof. Videčnika, ko je prvič prestopil prag enote: „Tako vas moram predlagati svetu KS za najlepše urejeno okolico!“

Poročnik Svorcan je bil ob našem obisku redkobeseden. „Kaj bi vam rekel?“ je skušal odvrniti našo pozornost. „Zapišite tisto, kar bodo o nas povedali ljudje!“ Kot je pri delavnih ljudeh že navada, se je razgovoril ob vprašanih posameznih akcij. Ob tem je bil kritičen do mokronoške mladine, ki ne izkoristi vseh prednosti. „Glejte, za ureditev gradu bi jih bilo treba skotaj z lučjo iskati. Vojaki imajo radi aktivnosti: športna tekmovanja, kulturna srečanja, ples. Zato se vključujemo v sleherno pobudo kraja, pa naj bo to pustni karneval ali sedaj kresna noč.“

Vojaki iz te enote seveda niso zgrešili svoje prve obveznosti: med merjenji bojne pripravljenosti in drugih strokovnih vrtnic dosegajo na območju armijske oblasti najboljše mesta!

ALFRED ZELENIK

Iz kraja v kraj

KOMU DA VEČ? - Mokronoški ribiči so se pred nekako petimi leti stili, kakšen bi bil njihov naredil iz Kržičevega naselja, da bi nega kislega pašnika. „Ribe, ki so krave!“ so govorili in glasno spregovorili o ribniku, kjer se danes najdejo ribe. To pomlad so se ribiči spopeli na hitro posekati neko drevo, ki je bilo bodi menda že drugi dan pripravljeni buldozer. Vendar ga še do dan ni bilo. ...

LAHKO TEMU, KDOR TAMA Mokronoško osnovno šolo morajo re pomanjkanje učiteljev. Če bi de kaka nova moč in se ne bi nazaj zaradi podpre šole (to bodo gradili novo), ne bi bilo koli več na svidevanje z učitelji ker ni na voljo stanovanj za učitelje. Zadnje čase ni moglo večkrat biti tudi prazna stanovanja. Eno so imeli stanovanje, kjer je do preselitve noval veterinar Stin.

TREBANJSKE NOVICE

Sl. 26 (1353) * - 26. junija 1973

Suhokrajinski drobiž

AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV pri krajevni skupnosti Žužemberk je minuli petek obravnaval politično oceno delovanja in gospodarjenja v sami krajevni skupnosti s posebnim poudarkom na samoupravnih odnosih v sami KS ter v povezavi z delovnimi organizacijami in drugimi dejavniki. Aktiv ZK se je dotaknil tudi delovanja družbenopolitičnih organizacij in društev.

ŽUŽEMBERSKI MOST BO DOBIL ASFALTO OBLEKO. Dela bodo opravili še pred krajevnim praznikom. Izvajalec bo podjetje Slovenija ceste.

AKTIVI ZSMS v žužemberški krajevni skupnosti se bodo organizirali v osnovno organizacijo ZSMS Žužemberk. Sedež organizacije bo v Žužemberku. Ustanovna konferenca bo v kratkem.

M. S.

Ob razstavi „Racionalna poraba električne energije v gospodinjstvu“ od 18. do 25. junija v Domu JLA, kjer so bili razstavljeni domala vsi gospodinjstvi porabniki toka, so prireditelji pripravili tudi več seminarjev za predmetne učitelje gospodinjstva in prodajalce ter potrošnike gospodinjstev električnih aparatov. (Foto: D. Rustja)

Velik ugled Rdečega križa

V novomeški občini združuje ta humanitarna ustanova že več kot 10.000 ljudi - Posebno priznanje krvodajalcem in civilni zaščiti

21. junija je bila v sindikalnem domu v Novem mestu skupščina občinskega odbora Rdečega križa Novo mesto; skupščine so se kot gostje udeležili tudi Janez Ogorevc, podpredsednik republiškega odbora RK, predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič in drugi predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Po otvoritvi, izvolitvi delovnega predsedstva in organov skupščine je predsednik izvršnega odbora Boris Savnik prebral poročilo o delu v preteklem mandatskem obdobju, iz katerega je razvidno, da je RK dosegel pomembne rezultate v svoji humanitarni dejavnosti in si pridobil velik družbeni ugled. „Z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni, obenem pa nas obvezujejo za nadaljnje delo,“ je dejal Boris Savnik. Članstvo se je v tem času skoraj podvojilo in tako je danes v RK na

našem področju že nad 10.000 ljudi.

Jakob Berič je v svojem govoru dejal, da je novomeška organizacija RK med najbolj delavnimi v naši republiki; posebno priznanje je dal krvodajalcem in opozoril na poseben pomen civilne zaščite v splošnem ljudskem odporu. Inž. Ivo Zobeč je dejal, da je RK tudi vzgojna organizacija. „Imamo dolžnost do sebe, bližnjega in do celotne skupnosti.“

Za novo predsednico 15-članskega izvršnega odbora je bila soglasno

izvoljena Milica Šali, izvolili so tudi nov 3-članski nadzorni odbor in delegacijo za skupščino RKS. Skupščina je tudi sprejela predlog 4-letnega okvirnega delovnega programa.

Na koncu je 16 krvodajalcem, ki so že več kot 25-krat darovali svojo kri, predsednik občinske skupščine Berič izročil priznanja in odličja.

A. B.

KOMUNISTI BODO OCENILI DRUŽBENOPOLITIČNE RAZMERE

V petek bo seja Občinske konference ZK Novo mesto, na kateri bodo ocenili družbenopolitične razmere v občini, podali poročilo revizijske komisije o administrativnem in finančnem poslovanju OK ZKS za minulo leto, sprejeli finančni načrt za leto in potrdili zaključni račun za lani ter izvolili delegate za občinsko konferenco SZDL Novo mesto.

Novomeška kronika

TAKO REŽEJO KRUIH - Domača v vseh pekarijah na Slovenskem režejo štruče kruha počez, le v edini novomeški nekolikani drugače. Kliško štručo na pol še prerežejo počez, če pa želi občan imeti četrtinko, mu polovico štruče prerežejo po dolgem. Ker se iz tako odrezane četrtinke ne daje narezati večji kosi kruha, marsikdo prodajalko prosi, naj mu tudi četrtinko odreže počez. Tedaj pa je joj! Ne samo ena, vse prodajalke se spravijo nadenj, češ da je to brezobzirnost in da Novomeščani jedo take kose kruha, kot jim jih odrežejo one. Lepa prijaznost, ali ne?!

TRŽNICA - Ko da bi se „zgoraj“ zmenili, že nekaj tednov ob ponedeljkih in petkih, to je ob tržnih dnevih, v Novem mestu dežuje. Tako je bilo tudi zadnji petek, zato je bil obisk nekoliko slabši. Tudi cene živin se niso bistveno spremenile; kilogram krompirja je stal 9 do 10 din, solate 8 din, paradiznika 20 din, jaja pa so bila po 1,50 din. Tudi sadje se ni pocenilo. Za liter gozdnih jagod je bilo treba odšteti 20 din, za vrtno jagode 16 do 18 din, liter borovnic pa je stal 15 do 16 din.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE - Zadnji teden je prišlo darovat kri samo 35 občanov, med njimi po 8 delavcev iz Novolesa in Krke, 6 iz Novoteksa in 3 iz IMV.

ROJSTVA - Rodile so: Dragica Kraševc iz ulice Na lazu 13 - dečka, Smilja Reljič iz Jerebove 16 - deklico, Vida Znidar z Novega trga - Roka, Amalija Reba z Ragske 9 - Natalijo in Zdenka Deželan iz Lobotove 11 - Zenet.

SMRTI - Prejšnji teden je umrl Ivan Može, delavec iz Breške vasi 2, v 45. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da se ne bi posebno čudila, če bi novomeški urbanistični načrt po nekaterih čudnih dogodkih poslali tovarni „Sladkogorska“ in ga spremenili v papir znamke „Paloma“.

M. BAUER

ČETRTKOV INTERVJU

Kovačnica obrambe

izreden uspeh republiškega tekmovanja rezervnih častnikov v Dolenjskih Toplicah

Ni naključje, da je tokratni četrtkov sogovornik ravno Ivan Slapnik, predsednik Zveze rezervnih vojaških starešin novomeške občine in član predsedstva republiškega odbora ZRVS. V Dolenjskih Toplicah se je namreč v soboto končalo republiško orientacijsko-taktično tekmovanje rezervnih starešin. Enotna ocena je, da je z organi-

Republiško tekmovanje je bilo sinhronizacija znanja vseh vidikov obrambnih priprav Zvez rezervnih vojaških starešin. Letos so se udeleženci posebno izkazali v taktiki, streljanju, splošnega vredna pa je bila tudi njihova psihofizična pripravljenost.

Da so na republiški ravni res lahko tekmovali samo najboljši, pove tudi podatek, da se tekmovalci na ravni osnovnih ali občinskih organizacij ZRVS na tak ali drugačen način udeležujejo vsi rezervni častniki do 55. leta starosti in vsi nižji rezervni častniki do 50. leta.

Republiška preskušnja je imela tudi nekatere posebnosti, del pohoda je teklo ponoči, kar je dalo tekmovalnim ekipam dodatno prestižno spodbudo, strogim sodnikom pa zadovoljstvo, da so lahko ob koncu izjavili, kako je zahtevno taktično nalogo z oceno odlično ali prav dobro opravilo kar 42 ekip od 54 ekip.

„Bilo bi vredno razmisliti, koncept naših obrambnih priprav se nenehno razvija in dopolnjuje,“ je povedal Ivan Slapnik, „kako bi se v prihodnje republiškega tekmovanja ZRVS udeleževali tudi mladinske ekipe. Doslej se namreč udeleževali le tekmovalci osnovnih ali občinskih organizacij ZRVS.“

Predlog, o katerem razpravljajo tudi v republiki, je vreden razmisleka, vključuje se v koncepcijo naših obrambnih priprav, ki določajo ustrezno mesto od pionirja do očanca, hkrati pa bi bila udeležba mladincev na tekmovanjih rezervnih vojaških starešin dobra predpriprava za izbiro v šole rezervnih oficirjev.

Ivan Slapnik: „Večina odlična ali prav-dobra.“

zacijske kot tudi z uspešnostno plati odlično uspelo.

„Kaj drugega tudi ni bilo pričakovati,“ pravi Ivan Slapnik, „orientacijsko-taktična tekmovanja so sestavni del sistema izobraževanja osnovnih, občinskih in republiške organizacije ZRVS. Republiško tekmovanje je le krona prizadevanj in uspehov. Za ponazoritev služi podatek, da se je krajevnih in občinskih tekmovalcev, ki so bila pred republiškim prvenstvom, udeležilo 30.000 rezervnih starešin, tekmovanja v slovenskih okvirih pa 54 tričlanskih ekip. Skratka: množičnost in kakovost od najnižje do najvišje tekmovalne ravni.“

BRIGADE NARED

Mladinske delovne brigade v trebanjski občini želijo pomagati tudi krajem v svoji občini. V tednu okrog dneva borca so brigadirji iz te občine, ki se udeležujejo republiških akcij v Suhi Krajini, Halozah in Kozjanskem, pripravljene poprijeti za delo. Mladi želijo pomagati pri gradnji dobrniškega vodvoda, v Sentrupertu in tudi drugje. Razen Sentruperčanov, ki znajo brigadirjem najti delo, tega ne bi mogli trditi za dobrniški del Suhe krajine. Da je tako, niso krivi vaščani, temveč grosupeljsko podjetje, ki je izvajalec gradnje!

ZANIMANJE ZA LETOVANJE

Do minulega tedna se je občinskemu sindikalnemu svetu prijavilo 158 delavcev in njihovih svojcev, ki želijo letovati v Tašaleri pri Puli. Svoje člane je prijavilo 12 osnovnih sindikalnih organizacij. Razveseljivo je, da bo oddih preživelo na morju 71 članov sindikata, 50 njihovih svojcev in 37 otrok. Gre za tabor, kjer so sedaj že učenci 4. razredov osnovnih šol v občini. Cena letovanja na dan je le 50 dinarjev.

V okviru prireditve „Dnevi kulture in umetnosti v Trebnjem“ se je v prosvetnem domu v nastopu „Pojemo, igramo in plešemo za vas“ uspešno predstavil tudi trio Kovač iz Velikega Gabra. (Foto: Borštnar)

Ob lepem vremenu pogled na Kržičev hrib, kakršnega si zaželi marsikatero oko. (Foto: Železnik)

Povprečje tepe pridnega

Bivša pristava mokronoškega gradu v toku naprednega kmetijstva - Iz roda v rod

Kar je stalnega na pristavi nekdanjih mokronoških grofov nad Hrastovico, je morada le površina zemlje. Posstvo Antona Kržiča, kate-rega oče je to grofovsko posest kupil takrat, ko se je Anton rodil, meri še danes 43 hektarjev v enem kosu, kar je po mnenju nekaterih strokovnjakov idealno.

Anton Kržič seveda upravičeno trdi, da te domačije ne bi za nič na svetu zamenjal za tako sredi vasi. Kadar je količkaj lepo vreme, se na hribu nad cesto Pijavice-Pušcava mirno pase čreda 14 molznic. Zica sicer razmejuje čredinke, vendar v njih ni več električne napetosti, krave raje pustijo pašo za dober meter pred zico! Kar seže Antonov spomin nazaj, se spominja brez števila drugih, ki so se vrteli okrog polje nove „katrec“ stoji pod stueho vsak na svojem mestu traktorski priključki. Zanje skrbi pridna roka 24-letnega gospodarjevega sina Toneta, ki je, kot pravijo, za mlajšega le še neveste manjka!

Očeta Kržiča najbolj jezi mlekarna, ki sodi kmete mlekarje v glavnem vse po tistem kopitu. „Ce je mleko na zbiralnici zanič, naj bi bilo zanič tudi moje, čeprav mu mora pritrčiti, zakaj ob velikanskem hlevu je dozidal poseben prostor za pravcato mlekarico. V njej je vse kot v škatljice, mleko je vanjo speljano po cevah. Pri sedajšnji ceni mleka igra veliko vlogo tolišča v mleku. Nekoč sem v kmetijskim odkupovalnem Vovkom za kontrolo mlekarne nesla svoj vzorec v laboratorij. „Namerili so nama

3,8; zanimivo je, da je mle-karna v istem mleku namerila 3,2, plačali pa so tretje: 3,4! Vidite to človeka moti, ker se ne dela pošteno; Če že popravijo ceno, te udarijo pri tolišči, pa si spet pri star-em!“ se jezi Kržič.

Kržičeva mlekarna, hladilnik, molzni stroj in seveda tudi vsa skrb niso zastoj, na kraju pa v glavnem ni razlike med njim ali manj vestnim prinašalcem mleka v zbiralnici. „Biti pa bi moralo ravno obratno. Ljudje bi morali videti spodbudo, da bi bolje delali.“ Tone ni dlakocepec ali skopuh. Sedanja sestava cene je še kako odvisna od tolišče. Tu se vidi, kdo je pravi gospodar, kdo živini poklada slamo ali pravo krmlo!

Pri Kržičevih za nič ne bi opustili paše na prostem. „Krave so navajene. Po dveh urah so tako site, da se po paši v počiščenem hlevu takoj uležejo. To prednost takoj vidimo ob slabem vremenu, ko krave ostanejo v hlevu: krmiš in krmiš, kot bi metal v jamo brez dna!“ Tako se prepletajo izkušnje in znanje.

A. ŽELEZNIK

Si bodo v stiski le pomagali?

Novo sezono je šlo skozi seminarje in tečaje trebanjske delavske univerze 690 delavcev - Huda prostorska stiska jo ugonablja

strokovnjaki iz delovnih organizacij, pri novomeškem Zavodu za produktivnost dela ali v Ljubljani.

V prihodnjem šolskem letu (vpis je v teku) bodo na željo zaposlenih odprli oddelek dopisne administrativne šole in dopisne srednje tehniške šole za strojno stroko. Da bi strnili predavateljske vrste, predlaga delavska univerza pripojitev občinske knjižnice, iz česar naj bi se oblikoval občinski center za izobraževanje in kulturo.

S polnim delovnim časom bi morali zaposliti direktorja in organizatorja izobraževalnih oblik. Zal, neurejeno financiranje terja, da bi morali najverjetneje iskati koga, ki bi to delo opravljal z nepolnim delovnim časom. Motnjo v delu predstavlja tudi dejstvo, da delovne organizacije še vedno nimajo izdelanih izobraževalnih programov za svoje kadre. Za to marsikje nimajo niti primerno oblikovanih služb.

A. ŽELEZNIK

TREBANJSKE NOVICE

1353 * - 26. junija 1975

NAKAZOVANJE DENARJA - Služba družbenega knjigovodstva je izdala nove obrazce za nakazovanje denarja iz tekočih računov. Nikjer pa ni pojasnil za njihovo izpolnjevanje. Besedilo in razpored rubrik na novih položnicah je precej drugačen kot na dosedanjih, kar nakazovalce denarja precej moti.

OTROCI DOBIČEK, STARI IZGUBO - Otroci pridno zbirajo za Rdeči križ star papir, krpe, perilo, obleke in obutev. Tako smo brali v časopisu. To je pohvalno delo. Zal pa v istem časopisu bereš, kako so morali dva vagona čokolade, več vagonov koruze in drugega blaga zaradi okvare uničiti, ker tega na carini ni nihče prevzel. Carinsko skladišče je že nabito polno, da morajo nekatero robo voziti iz Ljubljane v Hamburg v skladišča. Kaj je vzrok? Sv. Birokracij, neustrezni predpisi, razne spletke ljudi, ki so strokovnjaki v iskanju luknji v naših predpisih? Kdo bo kupoval to robo, obremenjeno z ležarino za skladiščenje, cenno prometnega pinkponka iz Ljubljane v Hamburg ter obratno? Najbrž potrošniki. Kje so tukaj organi, ki bi pošteno poprijeli in tudi take trgovske in gospodarske strokovnjake seznanili z objekti, v katerih že sedijo ljudje, ki imajo na vesti precej manjše prekrške.

KONEC POUKA - Vrvež mladine po mestu kaže, da se izteka šolsko leto. Mature so se že pričele. Osmi razred osnovne šole je najprej dobil spričevala, ostali razredi pa so končali pouk včeraj. Zadnje dni so šole izkoristile za izlete po Sloveniji. V Kočevje pa so prihajali šolarji iz raznih krajev; ogledali so si Kočevje in Bazo 20 v Rogu.

Zakaj so prekinili delo v ITAS in Tekstilani? - Zato, ker imajo v svojih panogah nadpovprečne osebne dohodke, pa kaže, da bi radi manj zaslužili. To jim bo tudi uspelo, če bodo tako prakso nadaljevali.

KOČEVSKI NOVICE

Kljub težavam gospodarstvo ugodno zaključilo lansko poslovno leto - Kako do leta 1980

Lani so kočevske (T)OZD v primerjavi z letom prej ustvarile za 43,6 odstotka večji celotni dohodek, za 35,1 odstotka večji družbeni proizvod (dohodek in amortizacija), za 34,5 odstotka večji dohodek in za 45,1 odstotka večji ostanek dohodka pri za 5,7 odstotka več zaposlenih. Čistih osebnih dohodkov je bilo skupno izplačanih za 31,6 odstotka več, povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega pa je znašal 2.655 din in je bil za 24,5 odstotka večji.

Družbeni proizvod je nadpovprečno porasel v gradbeništvu, in sicer za 79,1 odstotka, v gozdarstvu za 67,8 odstotka in obrti za 45 odstotka; podpovprečno pa v prometu (33,8 odstotka), trgovini in gostinstvu (27 odstotkov), industriji (24,5

odstotka), stanovanjsko-komunalnem področju (24,4 odstotka) in kmetijstvu (16,7 odstotka). Doseženi rezultati niso zadovoljivi, predvsem ne v industriji, ki ustvarja skoraj polovico vsega družbenega proizvoda. Izmed industrijskih gospodarskih organizacij sta dosegli nadpovprečen porast družbenega proizvoda le Tiskarna Kočevski tisk in Elektro.

Lani so izkazale izgubo naslednje gospodarske organizacije: kmetijsko gospodarstvo ZKGP 4.390.000 din, Trikon 345.000 din in IDEK 21.000 din.

Medsebojna zadolženost se narašča. Tako so terjatve do kupcev porastle za 44,2 odstotka, obveznosti do dobaviteljev pa celo za 129,4 odstotka. Narašča tudi ne-likvidnost.

Večajo se zaloge. Tako so se zaloge končnih proizvodov povečale kar za 127,2 odstotka, vse zaloge pa za 61,7 odstotka. Tako zaloge večje obratna sredstva, to pa zmanjšuje likvidnost (plačilno zmožnost).

Kljub takim slabostim so uspehi gospodarstva razmeroma dobri. Zaradi tega je tudi predviden naslednji porast glavnih gospodarskih kazalcev za letos (oziroma do leta 1980), izračunanih po stvarni vrednosti iz leta 1974: celotni dohodek za 31 odstotkov (77 odstotkov), dohodek za 29 odstotkov (83 odst.) in zaposlenost za 7 odstotkov (17 odst.); od tega industrija celotni dohodek 51 odstotkov (103 odst.), dohodek 42 odstotkov (111 odst.) in zaposlenost 8 odstotkov (19 odst.).

KDAJ SPOMINSKA PLOŠČA?

Borci in drugi prebivalci Predgrada in okolice se že mnogo let prizadevajo, da bi postavili spominsko ploščo oziroma obeležje padlim borcem. Za pomoč so zaprosili tudi občinsko skupščino. Vendar je občinski proračun vedno v težavah, še posebno pa se mu obetajo letos, zato ne bo mogoč zagotoviti za spominsko ploščo zaprosenih 10.000 din.

POPRAVITI VODOVOD

Vodovod v Mozlju v kočevski občini je že star in izrabljen. Krajevna skupnost se prizadeva za njegovo obnovo in je pred kratkim vprašala občinsko skupščino, kje bi lahko dobili denar za popravilo starega vodovodnega zbiralnika. Odgovor je bil, naj krajevna skupnost Mozelj izdela predračun stroškov in navede, koliko bo prispevala krajevna skupnost, koliko vaščani in kolikšno družbeno pomoč pričakujejo.

KNJIGE NA VPOGLED

Davčna uprava občine vabi obrtnike, naj prinesejo k odmernemu referentu poslovne knjige z vso dokumentacijo dohodkov in izdatkov za lani.

SLAVJE ŠOFERJEV

Združenje šoferjev in avtomehaničev Kočevje se pripravlja na veliko slavo, ki bo 12. in 13. julija v počastitev 20-letnice obstoja te organizacije v Kočevju. V program prireditve so med drugim vključili tudi pionirsko kolesarsko tekmovanje, ki ga bodo organizirali s pomočjo učiteljev tehnične vzgoje na osnovni šoli Kočevje. Tekmovanje bo 12. julija ob 9. uri pri domu telesne kulture in bo obsegalo testiranje in sproti-odnosno vožnjo s pony kolesi. Najboljši tekmovalci bodo prejeli priznanje in praktične nagrade. Vsem udeležencem tekmovanja pa bodo podelili značke ZSAM Kočevje.

16. junija so učenci nižje glasbene šole iz Črnomlja v dvorani Prosvetnega doma priredili samostojen koncert. Na prireditvi so sodelovali tudi učenci glasbenih šol iz Brezic, Krškega in Novega mesta. Mlade umetnike je poslušalo veliko občanov. (Foto: Švrt)

Mladi glasbeniki presenetili

Glasbena šola Črnomelj praznuje deseto obletnico delovanja. V počastitev tega pomembnega jubileja so njeni učenci prejšnji ponedeljek priredili koncert, na katerem so domačinom pokazali, kaj vse so se že naučili. Na koncertu so poleg domačih glasbenikov so-

delovali učenci glasbenih šol iz Brezic, Krškega in Novega mesta.

V desetih letih se je na nižji glasbeni šoli v Črnomlju šolalo 347 učencev. Največ učencev se uči igranja harmonike, klavirja in kitare, manj pa je zanimanja za pihalne instrumente. Da bi zmanjšali osep učencev, so na šoli uvedli malo glasbeno šolo. Namen te šole, ki jo obiskujejo vsi učenci, je v tem, da glasbeni strokovnjaki ugotovijo, kateri učenci imajo sposobnosti za obiskovanje šole, in da jim svetujejo instrument, ki naj se ga učijo. V času, ko učenci obiskujejo malo glasbeno šolo, spoznajo osnove glasbene teorije, poslušajo plošče in sodelujejo v pevskem zboru. Svoje glasbeno znanje učenci vsako leto javno pokažejo na številnih prireditvah in koncertih. Učenci so do sedaj priredili že skoraj 300 nastopov. Sodelovali so tudi na revijah glasbenih šol v republiškem merilu.

ŠEPAVE KADROVSKE SLUŽBE

Vse temeljne organizacije združenega dela bodo morale v prihodnje boljše organizirati svoje kadrovske službe. Te bodo morale uspešno reševati vrsto nalog, ki jim jih narekuje družbeni dogovor o kadrovski politiki.

V Črnomaljski občini ugotavljajo, da kadrovske službe po večini še vedno niso organizirane v skladu z vsemi predpisi in zahtevami. Dejavnost kadrovskih služb je potrebno razširiti tudi z raziskovalno dejavnostjo, s planiranjem in usmerjanjem kadrov. Kadrovske službe bodo med ostalim skrbele tudi za pravočasno informiranost delavcev, ukvarjale pa se bodo tudi z usmerjanjem delavčevega prostega časa.

»Dolenjski list« v vsako družino

Delavska kontrola ni zaživila

Ponekod dlje od ustanovitve sploh niso prišli?!

Delovanje samoupravne delavske kontrole v občini še ni zažvelo. Povsod so sicer izvolili člane, ki predstavljajo organ za izvajanje delavske kontrole, dlje pa skoraj nikjer niso prišli. Člani so po večini neaktivni in se ne sestajajo. Sprejeli so pravilnik za delovanje delavske kontrole, predsedniki delavske kontrole so obiskovali posebne seminarje, na katerih so se lahko seznanili s svojim delom. Pa vendar so redke take organizacije, v katerih so izdelali plan dela delavske kontrole.

Delovanje delavske kontrole je bilo omejeno le na nekatera manj pomembna vprašanja. Tako so člani delavske kontrole preverjali izplačevanje dnevnice in nadur ter kilometrine, le redko pa so razpravljali o pomembnejših zadevah, kot so stanovanjska politika, zaključni račun, poslovanje v družbeni prehrani in realizaciji sklepov delavskega sveta. Za tako neaktivnost članov delavske kontrole je delno krivo tudi slabo kadrovanje ob volitvah, zato bodo delovne in druge organizacije v občini morale v prihodnje posvetiti večjo skrb kadrovanju. Ne sme se več zgoditi, da bi potekel mandat delavski kontroli, katere člani niso obravnavali drugega kot konstituiranje tega samoupravnega organa delavcev.

Črnomaljski drobci

SLABA CESTA: Od Črnomlja proti Dobilčam je cesta izredno slaba. Ob njej so nametani kupi gramozja, vendar ga nihče ne nasuje na cesto. Vozniki motornih vozil se zaradi slabo vzdrževane ceste. Sprajšujejo pa se tudi, zakaj je taista cesta na kočevski strani tako dobro vzdrževana.

Črnomaljski poročevalec

Ribniški zobotrebci

ZAKLJUČNI NASTOP - Nižja glasbena šola Ribnica je organizirala 20. junija zaključni javni nastop svojih učencev. V programu so sodelovali učenci vseh instrumentalnih oddelkov, in to s solističnimi in skupinskimi točkami. Tako je uspešno zaključeno še eno šolsko leto te šole, prizadevni učni kader pa je že pripravil razpored sprejemnih izpiztov za nove kandidate, ki je obsežen na oglasni deski glasbene šole.

USTANOVITEV GOBARSKE DRUŽINE - V okolici Ribnice raste veliko vrst gob. Če jih želimo poznati, potem sodelujemo pri osnovni gobarški družini. Tako se je asilo vabilo ljubiteljem gob na ustanovni občini zbor gobarske družine, ki je bil 15. junija v prostorih gozdarskega doma. Na njem so se pogovorili o delu družine, spoznavanju gob in vsem zanimivem, kar je v zvezi z gobami.

TESTIRANJE AVTOMOBILOV - Avto-moto društvo Ribnica je v sodelovanju z AMZ Slovenije organiziralo v dneih od 24. do 27. junija testiranje avtomobilov za člane AMZ. Bilo je v garaži za Cenetovo gostilno.

POKALI V GOSTILNI - Inlesovi rokometarji so dosegli letos največji uspeh, ne le svoj, ampak tudi v občini in celo na Dolenjskem. Doslej je ta ekipa sodelovala na mnogih tekmovanjih doma in v tujini. Na njih je osvojila več pokalov in priznanj. Zdaj so jih razstavili v gostilni »Pri Pildarju«.

DOM JLA RASTE - Gradnja doma JLA v Ribnici, kjer bodo tudi prostori za kulturno razvedrilo in rekreacijo, poteka po načrtu. Če bo šlo še naprej tako, bo otvoritev 22. decembra.

— Odobravaš, da so pokali Inlesovih rokometarjev razstavljeni v gostilni? — Seveda, saj jih tako vidi največ Ribničanov in tudi mladine!

REŠETO

Na območju Sušja je bil pevski zbor že pred prvo svetovno vojno. Danes ima »Štifter« 14 pevcev, med njimi je več mladih z dobrimi glasovi. (Foto: J. Primc)

»Štifter« je star zbor

Moški pevski zbor »Štifter« deluje na območju gasilskega društva Sušje, Vinice-Zapotok in Jurjevica ter KUD dr. Ivan Prijatelj Sušje. Vodi ga Ivan Košir. Zbor ima svoje korenine daleč nazaj v obdobju pred prvo svetovno vojno, obstajal je med vojnama in vse do danes. Starejši pevci tega zbora so peli že po prvi svetovni vojni. Nastopali so na raznih prireditvah v svojem domačem kraju in okolici. Po zadnji vojni so se zboru priključili še mlajši pevci z dobrimi glasovi. Danes šteje pevski zbor »Štifter« 14 članov.

V sedanjem sestavu je zbor nastopil na svečanosti ob otvoritvi gasilskega doma Vinice-Zapotok, ob koncu aprila na pevsko-modni reviji v Dolenji vasi, nazadnje pa na proslavi ob 30-letnici osvoboditve v Ribnici.

Preprečiti prelivanje

TOZD, ki imajo sedež OZD v drugih občinah, naj zahtevajo točne obračune svojega dela

Poročali smo že, kako so lani gospodarilce ribniške (T)OZD, zdaj pa pogledimo še, kako so v primerjavi z letom prej gospodarile TOZD, ki so vključene v OZD v drugih občinah. Te TOZD so Donit Sodražica, Sukno Jurjevica, ZKGP-Gozdarstvo, gozdna kooperacija in ZKGP-GG Jelenov žleb. Lani so ustvarile za 95,4 odstotka večji celotni dohodek in za 63,1 odstotka večji dohodek, kar pomeni, da je ekonomičnost slabša kot v ostalih (T)OZD. Družbenega proizvoda so ustvarile za 56,6 odstotka več, za 48,1 odstotka več, za sklade za 137,6 odstotka več, pogodbenih obveznosti so vplačale za 139,6 odstotka več, zakonskih obveznosti pa celo za 170,1 odstotka več.

in ker so bili pri njih osebni dohodki prej tako nizki, da so delavci bežali v druge TOZD (na primer iz Donita v ITPP), kjer so bili večji povprečni osebni dohodki. Nekateri izražajo sum, da so TOZD, ki imajo sedež OZD izven občine, namenoma prikazale slabše uspehe, predvsem sklade, da bi plačale manjše obveznosti, ki se plačujejo na osnovi tega, predvsem skladov. Tako izogibanje plačevanju obveznosti pa je treba preprečiti, saj zaradi tega zaposleni v TOZD v ribniški občini delajo oziroma plačujejo prispevke v korist drugih občin in občanov.

MANJ NESREČ

Lani so v ribniški občini zabeležili 96 prometnih nesreč ali 5 manj kot leto prej. Pri tel. nesrečah so bili 4 mrtvi in 35 hudo poškodovanih. Materialna škoda je znašala 567.400 din. Čeprav je bilo nesreč lani manj, pa ti podatki povedo, da ceste niso primerne za tolikšen promet.

Za delo je potrebno znanje

Kljub napredku šolstvo še ni usklajeno z novimi zahtevami

V metliški občini so v zadnjih letih vidno izboljšali osnovno šolstvo. Uspehi na tem področju so opazni zlasti v zmanjšanem osipu na osnovnih šolah in v večjem številu otrok, ki po osnovnem šolanju nadaljuje izobraževanje. Kljub uspehom v zadnjih letih pa osnovno šolstvo v občini še vedno ni usklajeno z novimi zahtevami. Temu pa botrujeta predvsem prostorska stiska in pomanjkanje kadrov.

ne delovne metode, to pa bo zahtevalo tudi nove učne pripomočke. Na šolah bodo izpopolnili dopolnilni pouk, v katerega bodo vključili

cimveč učencev. Z vsemi izboljšavami in z ustreznimi kadrovsko političnimi ukrepi bodo tudi v metliški občini postopoma prehajali na celodnevno šolstvo.

Pomanjkanje kadrov v občini narekuje tudi organizirano izobraževanje delavcev ob delu. V občini imajo ustreznega zavoda, ki bi skrbelo za tovrstno izobraževanje občanov, zato so do sedaj sodelovali z zavodi iz sosednjih občin. Zavod za izobraževanje odraslih pa je potreben tudi v metliški občini, saj bi si občani tako lažje pridobili ali izpopolnili izobrazbo.

Za brezhibne izdelke

Komunisti v Beti so vse bolj aktivni

Prejšnji teden so imeli sestanek komunisti delovne organizacije Beti skupaj s predstavniki občinskega komiteja ZK, občinskega sindikalnega sveta in izvršnega sveta občinske skupščine. Iz poročil sekretarjev osnovnih organizacij ZK v temeljnih organizacijah združenega dela in delovne skupnosti skupnih služb in iz živahne razprave, ki se je razvila na sestanku, je razvidno, da so komunisti dovolj aktivni pri razvijanju samoupravnih odnosov, kakor tudi pri spremljanju rezultatov poslovanja in gospodarjenja.

mestih, se z vso resnostjo lotili izdelave samoupravnega sporazuma o odgovornosti delavcev v združenem delu, samoupravnega sporazuma o odnosih med TOZD in DSSS in tako dalje. Komunisti v Beti se zavedajo, da bodo le z resnim in nepretrganim delom ter z prizadevanjostjo vseh članov kolektiva dosegli zastavljeni cilji, in ta je: brezhibna kvaliteta proizvodov, nezamujanje dobavnih rokov ter vzpostavitev takšnih samoupravnih odnosov, ki bodo sliherne mu zaposlenemu v kolektivu jamčili socialno varnost, napredovanje, uveljavljanje naprednih, konstruktivnih idej in ne nazadnje: dobro počutje v tem tisočpetstočlanskem podjetju.

Sprehod po Metliki

VEČ SAMOINICIATIVNOSTI Velikokrat je slišati pripombe, da za športno udeleževanje ni na razpolago igrišča. Z malo dobro volje bi mladi lahko sami uredili igrišča za rokomet, odbojko, tenis, a tudi trimstezo, kot so to napravili mladi po drugih krajih Slovenije. Iz samega jezikovnega dikevanja ne bo nič!

NOVOSTI V GOSTINSTVU: Ni so velike spremembe, toda nekaj se je premaknilo. Ob nedeljah, na primer, je odprta restavracija na Kolpi pred hotelom pa so se pojavili novi okusi plastični stoli. Če bi v polovici večerih pripravili kaj zanimivega, bi ob koncu leta zaključni račun spravi zaposlene v dobro voljo.

NA MORJE!

Skupnost otroškega varstva in Zdravstvena skupnost Metlika bosta tudi letos poskrbeli za organizirano letovanje socialno in zdravstveno ogroženih otrok. Prvi otroci so se z letovanja že vrnili, približno 60 šolarjev pa bo v juliju letovalo v Fazanu pri Portorožu in na Debelem rtiču. Del sredstev za počitek otrok bodo prispevali starši sami.

Metliški igralci namiznega tenisa so v letošnji sezoni dobro zaigrali šele po ligaskih tekmah, ko so v pokalnih tekmah izgubili šele v četrtem kolu. Na sliki: stojijo Uhl, D. Pezelj, M. Kovačič, Stipančič (od leve proti desni); čepi vodja in trener metliške Beti Hauptman.

metliški tednik

Odloča naj tisti, kdor plača

Hišni svet Kidričeve 1 in 3 v Kočevju se že tretje leto bori, da bi stanovanjci (sami ali preko svojih organov) odločili o porabi vsakega denarja, ki ga plačujejo v obliki stanarin. To pravico jim je odrekala stara Stanovanjska skupnost (SS) in tudi nova Samoupravna stanovanjska skupnost (SSS), češ da je povsem po predpisih, da stanovanjci denar vplačujejo, o njegovi porabi pa odloča (razen o tekočem vzdrževanju) neki organ pri SS oziroma SSS, v katerem so v glavnem predstavniki gospodarstva.

Zadeva se je že zaostrela pred dvema mesecema, ko so stanovanjci zvedeli, naj bi po predlogu nekakega odloka posledje odločili le še o 5 odstotkih sredstev, ki jih plačujejo v obliki stanarin (medtem ko so doslej o 20 odstotkih), ker bi se sredstva za tekoče vzdrževanje za toliko zmanjšala novim hišam, z utemeljitvijo, da so stanovanjci novih hiš dolžni solidarno prispevati za popravila starih.

Sprejem takega odloka bi pomenil, da bi šlo nad polovico stanarin (53 odstotkov), ki jih plačujejo stanovanjci v do 10 let starih družbenih stanovanjih, za popravilo starih hiš, medtem ko bi tem hišnim svetom ostalo le 5 odstotkov denarja, kar bi zadoščalo na primer, da bi v petih letih enkrat prebelili skupne prostore bloka, če se cene beljenja ne bi zvišale. (Ostali del stanarine se deli še tako: 32 odstotkov za amortizacijo in 10 odstotkov za stroške SSS.)

Take trditve SSS, menim, niso pravične tudi zato, ker bi tisti stanovanjci, ki nimajo takšnih dohodkov, da bi si gradili lastne hiše, plačevali solidarno za popravilo starih hiš, lastniki zasebnih hiš pa ne. To solidarnost je gotovo treba reševati drugače. Vendar bodo hišni sveti tudi v bodoče — čeprav bodo odločili o vsem denarju — gotovo samoupravno združevali del sredstev, ki jih sami ne bodo nekaj let potrebovali, in jih posojali tistim, ki denar potrebujejo. (Doslje pa jim je bil ves denar, razen za tekoče vzdrževanje, vzet, ne da bi imeli hišni sveti pravico zahtevati ta denar nazaj.)

Dosedanji način gospodarjenja je slab še zato, ker spodbuja le potrošnje denarja pri tistih HS, ki ga nimajo (češ: „Saj bodo za popravilo naše hiše solidarno prispevali denar tisti HS, ki ga imajo!“), in pri tistih, ki ga imajo („če ne bomo sami porabili denarja, nam ga bodo vzeli“).

Glavna slabost dosedanjega sistema pa je gotovo ta, da eni stanarinne plačujejo, drugi pa odločajo, kako bo ta denar porabljen. To ni v skladu z ustavo, saj hišni sveti oziroma stanovanjci niso izvolili delegatov, ki bodo na osnovi njihovih sklepov gospodarili s (samoupravno) združenimi sredstvi (in ne vzetimi kot doslej) vseh HS.

Kaže, da se novo vodstvo SSS je vedno bolj zaveda teh in še drugih pomanjkljivosti in da jih bo začelo odpravljati. SSS v Kočevju šele začena živeti. Vodstvo se je v primerjavi s staro SS precej izmenjalo.

JOŽE PRIMC

Še vedno krivična merila

V Kočevju zahtevajo, da naj merila o proračunski porabi v SRS spremenijo

O družbenopolitičnih razmerah v občini ter o gospodarjenju lani in v prvem trimesečju letos so razpravljali na seji občinske konference ZK Kočevje 19. junija.

V oceni uresničevanja ustave so ugotovili, da so še možnosti za ustanovitev TOZD v ITAS, Trikonu, Zidarju in Avtu, vendar so predvsem v ITAS in Trikonu premalo naredili, da bi TOZD tudi ustanovili.

V delegatskem sistemu na področju TOZD, SIS in krajevnih skupnosti je treba doseči, da bodo do skupščin prihajali resnični interesi delovnih ljudi in občanov.

Tudi izvajanje stabilizacijskih nalog ni zadovoljivo, saj so le redke delovne organizacije sprejele stabilizacijske programe. Za trdnješe cene, za stabilizacijo pa se je treba boriti na vseh ravneh, tudi v SIS, krajevnih skupnostih in drugod, ne le v TOZD.

Posebno je bilo poudarjeno, da sedanja merila o proračunski porabi v republiko niso pravična. V kočevski občini je znašala lani ta poraba 695 din na prebivalca, kar je bilo 77 odstotkov republiškega povprečja; letos pa naj bi znašala po veljavnih merilih 734 din ali 73 odstotkov republiškega povprečja. Taka merila so seveda krivična, ZK pa jih mora obsoditi in doseči, da bodo čimprej sprejeta pravičnejša.

Zivahna je bila razprava tudi o gospodarjenju, vendar bodo o njem v teh dneh razpravljali še drugi organi, tudi vsi zbori občinske skupščine in osnovne organizacije ZK v delovnih organizacijah. O njihovih skupnih ugotovitvah bomo poročali kasneje.

J. PRIMC

Mladinski aktiv osnovne šole Kočevje je sklenil, da osmi razredi podelijo sedmosolcem ob zaključku šolskega leta nek simbol, podobno kot predajajo srednješolci ključ. Odločili so se, da bo to „cvek“, ki ga je izdelal upokojenec Andrej Pirnat. Predaja „cveka“ je potekala ob branju „nekajmetrske kronike“ in pregledovanju daril, s katerimi so sedmosolci odkupili „cvek“. (Foto: France Brus)

Učijo se kuhati

Kuhanje za učence osmih razredov

V osnovni šoli Kočevje so letos organizirali gospodinjstvo-kuharski krožek za učence in učence osmih razredov. Vodi ga kuharica šolske kuhinje Anica Jerebič. Sestajajo se v stavbi stare osnovne šole vsak teden po dve uri, in to po skupinah. Krožkarje je zaradi lažjega dela razdelila v pet skupin po 12 učencev. Tako pride po ena skupina na vrsto vsak dan, razen sobotne in nedelje. Vseh krožkarjev je 60.

Učijo se praktične priprave jedi, kuhanja, peke peciva, pravilnega serviranja jedil, pripravljanja jedilnikov, nameršanja miz, jedilnega pribora in prtov, lotevajo pa se tudi še zahtevnejših del: pripravljane tort in drugoga.

Učenci so navdušeni za delo v krožku. Predvsem dekleta ga zelo radi obiskujejo. Tako vsaj delno nadomestijo pouk rednih učnih ur iz gospodinjstva, ki ga šola ne more organizirati, ker nima strokovne učiteljske zaupnosti.

VILKO ILC

DANES PRVA SEJA

Danes bo prva seja nove konference krajevnih skupnosti Kočevje-mesto, ki šteje 60 delegatov. Za predsednika konference je bil na zadnji seji starega sveta KS predlagan Alojz Hočevar, za njegovega namestnika pa Peter Sobar mlajši. Na seji bo podal poročilo o dosedanjem delu KS predsednik sveta KS Stane Otničar. Med drugim bodo izvolili tudi člane poravnalnega sveta.

POJASNILO

Predsednik občinskega sodišča Kočevje Julij Plut nas je telefonično obvestil, naj popravimo sporočilo „Lažna prijava tatvine“, objavljeno v 25. številki našega lista na zadnji strani, tako, da bo razvidno, da v tem primeru ni šlo za sodno izselitev. Vse to je sicer iz besedila sestavka tudi razvidno; do napake pa je prišlo le zato, ker smo samo v oklepaju skušali besedo „deložacija“ posloveniti in smo jo obrazložili tako, kot piše v Vrbinčevem Slovarju tujk (prisilna, sodna izselitev). Torej je šlo v opisanem primeru za prisilno, ne pa sodno izselitev.

ZKPO Kočevje je 13. junija organizirala v Šeškovem domu v Kočevju prvi samostojni koncert moškega pevskega zbora in vokalne skupine DOREMI pod vodstvom Iveta Staniča. Poslušalci so popolnoma napolnili dvorano in izvajalce nagradili z burnim aplavzom. (Foto: F. Brus)

V. I.

Za slabo delo nihče kriv?

V Kidričevi ulici v Kočevju je po dvanajstih letih odpadla izolacija s cevi, ki vodijo do posameznih stolpnih. Vzrok je slab material in neustrezno delo. Ker cevi niso bile zaščitene proti rji, so zarjavele. Izolacijski material ni bil primeren in zaščitni sloj ni bil prav narejen. Napak je bilo še več. Očitno jih je zakrivil nekdo v verigi od načrtovalcev do izvajalcev del, nadzornih organov ali prevzemnikov.

Seveda bi bilo pravično, da bi tisti, ki je nesolidno delal, trpel posledice, oziroma plačal škodo. Zal pa se je pri nas uveljavila slaba praksa, da vse to plačajo stanovanjci blokov iz dela stanarine, namenjenega vzdrževanju blokov.

Stanovanjska skupnost, ki bi morala biti opora stanovalcem oziroma hišnim svetom pri uve-

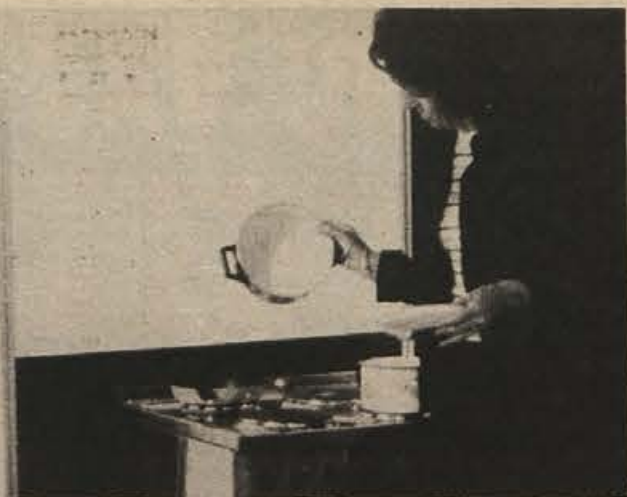
ljavljanju njihovih pravic nasproti izvajalcem nesolidno opravljenih del, je nemočna. Zaradi slabo opravljenih del pa prihaja že v novih stanovanjskih stavbah do napak, ki zahtevajo velika popravila in stroške.

Zaradi vsega tega se zastavlja tudi vprašanje: zakaj pri gradnjah „rediti“ še toliko nadzornikov in prevzemnih organov, ko pa na koncu morajo vse napake plačati stanovanjci? Vendar bi stanovanjci le morali dobiti nekatere pravne zaščite. Potrebujemo tak organ. Vprašanje pa je, kdo naj bi to bil: občinske inšpekcijske službe, občinske pravne službe ali bi morala to biti strokovno okrepljena služba pri samoupravni stanovanjski skupnosti ali kakšna druga? Stanovanjci in hišni sveti vedno bolj ugotavljajo, da te službe zanje ni nikjer, čeprav je bolj potrebna kot marsikatera druga, ki ne opravlja odgovornosti svojega dela.

JOŽE PRIMC

Takole je že po dvanajstih letih razpadla izolacija na ceveh toplovloda do kočevskih stolpnih, razen tega pa so neizolirane cevi tudi zarjavele.

Ob razstavi „Racionalna poraba električne energije v gospodinjstvu“ od 18. do 25. junija v Domu JLA, kjer so bili razstavljeni domala vsi gospodinjški porabniki toka, so priveditelji pripravili tudi več seminarjev za predmetne učitelje gospodinjstva in prodajalce ter potrošnike gospodinjstev električnih aparatov. (Foto: D. Rustja)

Velik ugled Rdečega križa

V novomeški občini združuje ta humanitarna ustanova že več kot 10.000 ljudi - Posebno priznanje krvodajalcem in civilni zaščiti

21. junija je bila v sindikalnem domu v Novem mestu skupščina občinskega odbora Rdečega križa Novo mesto; skupščine so se kot gostje udeležili tudi Janez Ogorevc, podpredsednik republiškega odbora RK, predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič in drugi predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Po otvoritvi, izvolitvi delovnega predsedstva in organov skupščine je predsednik izvršnega odbora Boris Savnik prebral poročilo o delu v preteklem mandatnem obdobju, iz katerega je razvidno, da je RK dosegel pomembne rezultate v svoji humanitarni dejavnosti in si pridobil velik družbeni ugled. „Z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni, obenem pa nas obvezujejo za nadaljnje delo,“ je dejal Boris Savnik. Članstvo se je v tem času skoraj podvojilo in tako je danes v RK na našem področju že nad 10.000 ljudi.

Jakob Berič je v svojem govoru dejal, da je novomeška organizacija RK med najbolj delavnimi v naši republici; posebno priznanje je dal krvodajalcem in opozoril na poseben pomen civilne zaščite v splošnem ljudskem odporu. Inž. Ivo Zobec je dejal, da je RK tudi vzgojna organizacija. „Imamo dolžnost do sebe, bližnjega in do celotne skupnosti.“

Za novo predsednico 15-članskega izvršnega odbora je bila soglasno

ČETRTINA VOZNIKOV V AMD NOVO MESTO?

Do konca maja se je v Avto-moto društvo Novo mesto vpisalo 1.879 članov, ki so organizirani v osmih sekcijah. Razdelitev dela po sekcijah je že lani pokazala kakovostne sadove, največ zanimanja je bilo za predavanje o novostih prometne zakonodaje. Avto-moto društvo Novo mesto se bo letos še posebej trudilo, da bi vključili v društvo najmanj 25 odstotkov vseh voznikov osebnih avtomobilov. Ta organizacija naj bi ob koncu leta štela okoli 2.000 članov.

NAJVEČ MOŽNOSTI ZA V BOLNIŠNICO PO 13. URI

Po statistiki se je na območju Postaje milice Novo mesto lani največ prometnih nesreč zgodilo med 13. in 14. uro (81 nesreč v enem letu) po številu nesreč pa temu obdobju sledi popoldanski čas od 14. do 17. ure (53 nesreč v enem letu). Najmanj prometnih nesreč se je lani zgodilo med eno in drugo po polnoči — vsega skupaj samo ena.

ČETRTKOV INTERVJU

Kovačnica obrambe

izreden uspeh republiškega tekmovanja rezervnih častnikov v Dolenjskih Toplicah

Ni naključje, da je pokratni četrtkov sogovornik ravno Ivan Slapnik, predsednik Zveze rezervnih vojaških starešin novomeške občine, in član predsedstva republiškega odbora ZRVS. V Dolenjskih Toplicah se je namreč v soboto končalo republiško orientacijsko-taktično tekmovanje rezervnih starešin. Enotna ocena je, da je z organi-

Republiško tekmovanje je bilo sinhronizacija znanja vseh vidikov obrambnih priprav Zveze rezervnih vojaških starešin. Letos so se udeleženci posebno izkazali v taktiki, streljanju, splošnega vredna pa je bila tudi njihova psihofizična pripravljenost.

Da so na republiški ravni res lahko tekmovali samo najboljši, pove tudi podatek, da se tekmovanja na ravni osnovnih ali občinskih organizacij ZRVS na tak ali drugačen način udeležujejo vsi rezervni častniki do 55. leta starosti in vsi nižji rezervni častniki do 50. leta.

Republiška preskušnja je imela tudi nekatere posebnosti, del pohoda je tekel ponoči, kar je dalo tekmovalnim ekipam dodatno prestižno spodbudo, strogim sodnikom pa zadovoljstvo, da so lahko ob koncu izjavili, kako je zahtevno taktično nalogo z oceno odlično ali prav dobro opravilo kar 42 ekip od 54 ekip.

„Bilo bi vredno razmisliti, koncept naših obrambnih priprav se nenehno razvija in dopolnjuje,“ je povedal Ivan Slapnik, „kako bi se v prihodnje republiškega tekmovanja ZRVS udeleževale tudi mladinske ekipe. Doslje so se namreč udeleževale le tekmovanja osnovnih ali občinskih organizacij ZRVS.“

Predlog, o katerem razpravljajo tudi v republici, je vreden razmisleka, vključuje se v koncept naših obrambnih priprav, ki določajo ustrezno mesto od pionirja do očanca, hkrati pa bi bila udeležba mladincev na tekmovanjih rezervnih vojaških starešin dobra predpriprava za izbiro v šole rezervnih oficirjev.

M. BAUER

Ivan Slapnik: „Večina odlična ali prav dobra.“

zacijske kot tudi z uspešnostne plati odlično uspelo. „Kaj drugega tudi ni bilo pričakovati,“ pravi Ivan Slapnik, „orientacijsko-taktična tekmovanja so sestavni del sistema izobraževanja osnovnih, občinskih in republiške organizacije ZRVS. Republiško tekmovanje je le krona prizadevanj in uspehov. Za ponazoritev služi podatek, da se je krajvnih in občinskih tekmovanj, ki so bila pred republiškim prvenstvom, udeležilo 30.000 rezervnih starešin, tekmovanja v slovenskih okvirih pa 54 tričlanskih ekip. Skratka: množičnost in kakovost od najnižje do najvišje tekmovalne ravni.“

Suhokrajinski drobiž

AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV pri krajevni skupnosti Žužemberk je minuli petek obravnaval politično oceno delovanja in gospodarjenja v sami krajevni skupnosti s posebnim poudarkom na samoupravnih odnosih v sami KS ter v povezavi z delovnimi organizacijami in drugimi dejavniki. Aktiv ZK se je dotaknil tudi delovanja družbenopolitičnih organizacij in društev.

ZUŽEMBERŠKI MOST BO DOBIL asfaltno obleko. Dela bodo opravili še pred krajevnim praznikom. Izvajalec bo podjetje Slovenija ceste.

AKTIVI ZSMS v žužemberški krajevni skupnosti se bodo organizirali v osnovno organizacijo ZSMS Žužemberk. Sedež organizacije bo v Žužemberku. Ustanovna konferenca bo v kratkem.

M. S.

KOMUNISTI BODO OCENILI DRUŽBENOPOLITIČNE RAZMERE

V petek bo seja Občinske konference ZK Novo mesto, na kateri bodo ocenili družbenopolitične razmere v občini, podali poročilo revizijske komisije o administrativnem in finančnem poslovanju OK ZKS za minulo leto, sprejeli finančni načrt za leto in potrdili zaključni račun za lani ter izvolili delegate za občinsko konferenco SZDL Novo mesto.

Novomeška kronika

TAKO REZEJO KRUH — Domača v vseh pekarijah na Slovenskem režejo štruce kruha počez, le v edini novomeški pekariji drugače. Kiliško štruce na pol še prerežejo počez, če pa želi občan imeti četrtinko, mu polovico štruce prerežejo po dolgem. Ker se iz tako odrezane četrtinke ne dajo narediti večji kosi kruha, marsikdo prodajalko prosi, naj mu tudi četrtinko odreže počez. Tedaj pa je joj! Ne samo ena, vse prodajalke se spravijo nadenj, češ da je to brezobzirnost in da Novomeščani jedo tako kose kruha, kot jim jih odrežejo one. Lepa prijaznost, ali ne?!

TRŽNICA — Ko da bi se „zgoraj“ zmenili, že nekaj tednov ob ponedeljkih in petkih, to je ob tržnih dneh, v Novem mestu dežuje. Tako je bilo tudi zadnji petek, zato je bil obisk nekoliko slabši. Tudi cene živil se niso bistveno spremenile; kilogram krompirja je stal 9 do 10 din, solate 8 din, paradižnika 20 din, jajca pa so bila po 1,50 din. Tudi sadje se ni pocenilo. Za liter gozdnih jagod je bilo treba odšteti 20 din, za vrtno jagode 16 do 18 din, liter borovnic pa je stal 15 do 16 din.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE — Zadnji teden je prišlo darovet kri samo 35 občanov, med njimi po 8 delavcev iz Novolesa in Krke, 6 iz Novoteksa in 3 iz IMV.

ROJSTVA — Rodile so: Dragica Kraševac iz ulice Na lazu 13 — dečka, Smilja Relič iz Jerebove 16 — deklico, Vida Znidar iz Novega trga — Roka, Amalija Reba z Ragovske 9 — Natalijo in Zdenka Deželan iz Lobetove 11 — Zenet.

SMRTI — Prejšnji teden je umrl Ivan Može, delavec iz Breške vasi 2, v 45. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da se ne bi posebno čudila, če bi novomeški urbanistični načrt po nekaterih čudnih dogodkih poslali tovarni „Sladkogorska“ in ga spremenili v papir znamke „Paloma“.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 26. junija - Hema
Petek, 27. junija - D. samoupravljani
Sobota, 28. junija - Leon
Nedelja, 29. junija - Peter
Ponedeljek, 30. junija - Emilijana
Torek, 1. julija - Julija
Sreda, 2. julija - Oton
Četrtek, 3. julija - Tomaž

LUNINE MENE

1. julija ob 17.37 uri - zadnji krajec

KINIO

BRESTANICA: 28. in 29. 6. ameriški barvni film Poslednja dolina.

BREZICE: 27. in 28. 6. angleški barvni film Slop. velika bitka. 29. in 30. 6. ameriški barvni film Bitka za Okinavo.

CRNOMELJ: 27. 6. nemški barvni film Po sledeh izginule žene. 29.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM v uk več vajencev za soboslikarsko-pleskarsko stroko. Ivan Bobič, Marjana Kozine 51, Novo mesto, tel. 21-115.

BRIVSKO-FRIZERSKI salon Jože Novak iz Ljubljanske ceste obveščam cenjene stranke, da bo lokal zaradi dopusta zaprt od 1. julija do 10. julija 1975. Čejene stranke prosim za razumevanje in se priporočam.

VAJENCE za elektrotehnično stroko sprejemamo v uk. Stanovanje preskrbljeno. Ostalo po dogovoru. Elektro Milan Štefanič, Ljubljana, Jana Husa 53, telefon 44-584.

STANOVANJA

ODDAMO enosobno stanovanje s posebnim vvhodom in sanitarijami. Naslov v upravi lista (1613/75).

ODDAMO opremljeno sobo samskim moškim. Naslov v upravi lista (1614/75).

ODDAM opremljeno sobo mlademu dekletu. Naslov v upravi lista (1616/75).

ODDAM enosobno stanovanje z akonskemu paru. Naslov v upravi lista (1617/75).

KUPIM ALI ZAMENJAM trisobno stanovanje v Ljubljani za hišo v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (1631/75).

ODDAM SOBO za dve dekleti. Cankarjeva 17, Novo mesto.

IŠČEM SOBO in kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačam lahko tudi za eno do dve leti vnaprej. Jože Bečirevič, Vel. Orehek 22, Stopiče.

MATI Z DVELETNIM otrokom išče opremljeno ali neopremljeno sobo v Novem mestu - Marija Kolar, Školska 6, 61307 Prezid, Gorski Kotar.

ZAKONSKI PAR brez otrok išče enosobno stanovanje ali garsonjero v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (1590/75).

SAMSKEMU FANTU oddam sobo. Naslov v upravi lista (1606/75).

PRODAM

PRODAM novo diatonično harmoniko HEA. Slak, Pod Trško goro 51-Mačkovec, Novo mesto.

PRODAM motor za Opel Rekord 1700. Ivo Kotar, Brod 55, Novo mesto, telefon 21-148.

PRODAM vitrino, dva fotelja, mizo, dva kavča in štedilnik na olje. Nuša Kobler, Ragovska 16, Novo mesto.

PRODAM hidrofor-trofazni 300 litrov, motorno žago, elektromotor - trifazni. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista (1630/75).

PRODAM ozvočenje „HOHNER“ 80 W, 8 vrhodov, še garancija. Springer, Karlovska 17, Novo mesto.

UGODNO PRODAM malo rabljen traktorski plug. Franc Pucelj, Dol. Kot 11, Dvor.

PRODAM KOSILNICO Alpino. Alojz Dragan, Roje 4, Trebelno.

PRODAM otroški športni voziček. Vrhovčeva 2. Ogleđ vsak dan od 15. ure dalje.

UGODNO PRODAM hladilnik GORENJE 135 l, malo rabljen, zaradi nakupa večjega. Vprašajte po telefonu 22-172.

PRODAM nov, nerabljen 50-litrski bojler (še pod garancijo) za polo-

6. ameriški barvni film Divji človek. KOSTANJEVICA: 28. 6. ameriški barvni film Detektiv Klut. 29. 6. ameriški barvni film Sinovi puščave (Stan in Olio).
KRŠKO: 28. in 29. 6. jugoslovansko-nemški film Zaklad v srebrnem jezeru. 2. 7. ameriški film Bliskovit upor.

METLIKA: Od 26. do 29. 6. francoski barvni film Doktor v rdečem plašču. 27., 28. in 29. 6. ameriški barvni film Dama in diamanti.

MIRNA: 28. in 29. 6. film Kaliber 9.

NOVO MESTO, KINO JNA: Od 26. do 29. 6. ameriški film Škorpion. 3. 7. jugoslovanski film Cena mesta.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 27. do 29. 6. ameriški barvni film Cleopatra Jones. 30. 6. gostovanje MG Ljubljansko.

RIBNICA: 28. in 29. 6. italijanski barvni film Noč nasilja.

SEMIČ: 29. 6. ameriški barvni film Sicilijanski klan.

SEVNICA: 28. in 29. 6. ameriški film Boter.

TREBNJE: 28. in 29. 6. italijanski barvni film Kavbojski film Sartana in dolarji.

vično ceno. Jože Nose, Dol. Sušice 2, Dol. Toplice.
PRODAM volčjake, stare 11 tednov. Kastelic, Sentjošt 19, Stopiče.

Motorna vozila
PRODAM OSEBNI avto R 4, letnik 1967, generalno popraviljen. Jož Lužar, Kristanova 34, Novo mesto.

PRODAM avto OPEL REKORD, letnik 1965. Naslov v upravi lista (1588/75).

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1965, registrirano do 1976. Anton Penca, gostilna Klavž, Kostanjevica ob Krki.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1972. Ogleđ možen vsak dan popoldne. Đuro Jovandič, Nad mlino 3, Novo mesto, telefon 22-168.

PRODAM karamboliran avto ZASTAVO 750. Cena 5.000,00 din. Franc Bohte, Šentrupert 59.

PRODAM karambolirano SKODA, letnik 1970. Drmaž, Dol. Prekopa 9, Kostanjevica na Krki.

PRODAM NSU 1000 v voznem stanju. Rauh, Ragovska 8, Novo mesto.

ZASTAVO 101, 8 mesecev staro, 11.000 km, menjam za ZASTAVO 750 z doplačilom. Naslov v upravi lista (1621/75).

PRODAM RENAULT-10 major, letnik 1966, tehnični pregled do 1. septembra 1975, registriran do februarja 1976. Ivan Žunič, Crnomelj, Nova Loka 49, telefon od 6. do 14. ure 76-065.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1972. Marija Urbančič, Vel. Cirk 12, Šentjanž.

KUPIM
KUPIM enosobno stanovanje. Gotovina. Naslov v upravi lista. (1599/75).

POSEST
PRODAM renovirano hišo z nekaj zemlje ali brez nje pri Dobriču. Električna, lasten vodovod, dostop možen z vsakim prevoznim sredstvom. PONUDBE POD „GOTOVINA“.

PRODAM 12 let star vinograd, negovan, 400 tri-cepljenk v kraju Vrhe blizu Mokronoga. Dostop z vsakim avtomobilom. Primerno tudi za zidavo vikenda. Lojze Glušič, Puščava 23, Mokronog.

PRODAM HIŠO z vrhom v bližini Suhorja, primerno za upokojenje, Vseljiva takoj. Ogleđ vsako nedeljo popoldne. Cena po dogovoru. Bušinja vas 33, Suhor.

PRODAM posestvo z gospodarskim poslopjem (10 ha) v bližini Gadove peči pri Brežicah. Naslov v upravi lista (1596/75).

PRODAM nedograjeno hišo zgrajeno do II. faze v Trebnjem. Zglasi-te se Dol. Toplice 66.

RAZNO
UPOKOJENEC z vojno pokojnino, s svojo hišo in zemljo išče žensko od 55 do 60 let. Lahko je vdova. Po smrti dobi svojo pokojnino. Franc Cerne, Zamarija 13, Kostanjevac-Zumberak.

POROČNI PRSTANI! Ženin in nevesta, ne pozabite! moderno izdelane poročne prstane dobite

pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5. - Z izrezkom tega oglasa dobite 10% odst. popusta!

Ob boleči izgubi našega očeta, starega očeta in deda

JOBEVESTILA

VALILNICA na Senovem prodaja vsak dan rjave kokoši nesnice po ugodni ceni. Ves junij bomo prodajali tudi enodnevnice piščance. Se priporoča Mijo Gunjilac, 68281 Senovo telefon 75-375.

PREKLICI

MARIJA GRILC, GRM 11, TREBNJE, prepovedujem košnjo trave po moji meji. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

PODPISANA ANCKA PETJE iz Trstenika 15 preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekla o Mariji Podlogar iz Trstenika 15 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

PODPISANA JOZE FUGINA IN PETER KAPŠ, oba iz vasi Laze pri Starem trgu ob Kolpi, pozivava Emo Gorjup, kmetovalko iz Laz, Stari trg ob Kolpi, da javno preklicuje lažne in žaljive besede, ki jih je izrekla o nama pri Katarni Kapš dne 3. junija 1975 ob 8. uri zjutraj. Besede so neresnične in tako razširja v naši vasi med sosedi razdor in sovraštvo. Če svojih besed ne preklicuje, jo bova sodno preganjala.

PODPISANI IVAN LOVRIN iz Petrove vasi 13 pri Crnomlju prepovedujem vožnjo čez mojo njivo „Na lapah“ ob asfaltni cesti v Mihelji vasi. Prepovedujem tudi pašo in vožnjo po ostalih mojih parcelah v Mihelji in Petrovi vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ZAHVALA
Ob prerani in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

TONETA GORIŠKA
iz Šentjerneja
se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, nam izrekli sožalje, ter za podarjeno cvetje in vence. Posebna zahvala zdravniškemu in strežnemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, prav tako zdravnikom in strežnemu osebju pljučnega oddelka splošne bolnice Novo mesto za vso skrb in nego ter tolažbo v hudih bolečinah. Najlepša hvala Galskemu društvu Šentjernej, župniku za opravljeni obred ter članom TOZD ISKRA Šentjernej, župniku za opravljeni obred ter članom TOZD ISKRA Šentjernej.

Zalujoči: žena Tončka, sinček Jani, mama, brat, sestre in drugo sorodstvo.

Ob smrti naše drage mame, tašče, sestre

ALOJZIJE PAPEŽ,
roj. Sitar
iz Spod. Vodal 31

se iskreno zahvaljujem zdravniku dr. Leopoldu Levstiku za požrtvovalno pomoč ob njenih zadnjih urah na domu, sosedom Ivici Janežič, Pepci in Verici Knez, družini Ržen iz Malkovca ter družini Ignaca Sitarja iz Vodal, ki so posvetili naši dragi mami vso skrb v njenih zadnjih urah. Hvala občini Laško za podarjeni venec in izraženo sožalje, prav tako vsem, ki so pokojnico poznali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Posebna hvala župniku iz Tržišča za poslovljene besede in opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: hči Justina z možem Rudolfom, sin Alojz z družino in sestra Rezka ter brat Lojze.

Ob boleči izgubi našega očeta, starega očeta in deda

JANEZA JERMANA
Gor. Stara vas 6
pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter v tako velikem številu spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Novograd, Industriji obutve in Cestnemu podjetju iz Novega mesta za podarjene vence in patru Petru Vrtičiču za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Rezka, sinova Stanko in France ter hčerka Tončka z družinami in drugo sorodstvo.

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŠKRBCA
z Rateža 26

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter v tako velikem številu spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Novograd, Industriji obutve in Cestnemu podjetju iz Novega mesta za podarjene vence in patru Petru Vrtičiču za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Tone, sinova Tine in Tone z družino, hčerke Tina, Micka, Zinka in Lojzka z družinami ter drugo sorodstvo.

Ob smrti našega dragega očeta

FRANCA FINKA
iz Uršnih sel 38

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga posretili na poslednji poti in so sočustvovali z nami. Zahvaljujem se vsem darovalcem cvetja in vencem, sindikatu tovarne Iskra TOZD Ela Novo mesto, krajevni org. ZB Uršna sela in delavcem TOZD Ela. Lepa hvala za vso pomoč sosedom Črničevim, Tomislavu Joviču, Plutovim, Bojančevim in Finkovim ter kaplanu za opravljeni obred.

Zalujoči: hčerke Marija, Pepca in Darinka z družinami. Uršna sela, Sela pri Dol. Toplicah, Meniška vas

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, brata in starega ata

JANEZA GRABNARJA
z Malega Kala 6 pri Mimi peči

se najlepše zahvaljujem sorodnikom, znancem in sosedom za nesebično pomoč, ki so nam jo nudili v najtežjih trenutkih, ter vsem, ki so dragega pokojnika spremlili na zadnji poti. Hvala vsem darovalcem cvetja in vencem, podružnici Dela Novo mesto in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Zalujoči: žena Jožefa, sin Jože z družino, hčerki Marija in Ida z družinami, sestre in drugo sorodstvo.

Ob boleči izgubi našega očeta, starega očeta in deda

JANEZA JERMANA
Gor. Stara vas 6
pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in znancem, podjetju Elektro TOZD Novo mesto in hotelu Slon v Ljubljani za podarjeno cvetje in vence, vsem, ki so nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami in dragega očeta spremlili k zadnjemu počitku. Lepa hvala vaščanom, posebno Hočevarjevi, in kaplanu iz Šentjerneja za opravljeni obred.

Zalujoči: sin, hčerke z družinami, sestra in drugo sorodstvo.

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŠKRBCA
z Rateža 26

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter v tako velikem številu spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Novograd, Industriji obutve in Cestnemu podjetju iz Novega mesta za podarjene vence in patru Petru Vrtičiču za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Rezka, sinova Stanko in France ter hčerka Tončka z družinami in drugo sorodstvo.

Ob smrti našega dragega očeta

FRANCA FINKA
iz Uršnih sel 38

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga posretili na poslednji poti in so sočustvovali z nami. Zahvaljujem se vsem darovalcem cvetja in vencem, sindikatu tovarne Iskra TOZD Ela Novo mesto, krajevni org. ZB Uršna sela in delavcem TOZD Ela. Lepa hvala za vso pomoč sosedom Črničevim, Tomislavu Joviču, Plutovim, Bojančevim in Finkovim ter kaplanu za opravljeni obred.

Zalujoči: hčerke Marija, Pepca in Darinka z družinami. Uršna sela, Sela pri Dol. Toplicah, Meniška vas

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, brata in starega ata

JANEZA GRABNARJA
z Malega Kala 6 pri Mimi peči

se najlepše zahvaljujem sorodnikom, znancem in sosedom za nesebično pomoč, ki so nam jo nudili v najtežjih trenutkih, ter vsem, ki so dragega pokojnika spremlili na zadnji poti. Hvala vsem darovalcem cvetja in vencem, podružnici Dela Novo mesto in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Zalujoči: žena Jožefa, sin Jože z družino, hčerki Marija in Ida z družinami, sestre in drugo sorodstvo.

Vsem, ki ste darovali vence in se udeležili pogrebne sprevoda naše drage mame

MARIJE OMERZEL
iz Pečic

se iskreno zahvaljujem.

Družina Omerzel.

V SPOMIN
22. junija je minilo tri leta, odkar je ugasnilo mlado življenje in nehalo biti drago srce

JANEZA KOBETA
s Pristave 7

Ne bomo Te pozabili. Ohranili Te bomo v trajnem spominu.

Neutolajljiva mamica, bratje in vsi, ki so te imeli radi.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega očeta

ANTONA DEBEVC

iz Gabernika pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala duhovščini iz Škocjana za opravljeni obred in poslovljene besede.

Zalujoči: sinovi Lojze z družino, Janez, Luđvik, hčerka Anica z družino in brat Janez ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta in starega očeta

JOŽETA PERKA

z Drenovca 9 pri Vinici

se najtopleje zahvaljujem družbeno-političnim organizacijam in skupščini občine Crnomelj, garniziji JLA Crnomelj, družbeno-političnim organizacijam KS Vinica, kolektivoma TGP in KZ iz Metlike, osnovni šoli Vinica in vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, za izrečeno sožalje in cvetje. Posebno se zahvaljujem predstavnikom vaščanov in KS za tople poslovljene besede ter organizacijo pogreba.

Zalujoči: sinova Jure in Jože z družinama, hčerki Anica in Barica z družinama ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi drage žene, mame, stare mame, sestre, svakinje in tete

TEREZIJE ŠUKLJE

iz Grabrovca

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob smrti naše drage mame izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, nam kakorkoli pomagali in v tako velikem številu spremlili pokojnico na njeni zadnji poti. Najlepša hvala kolektivom KOMET, KZ Metlika, Mercatorju, TGP, gobji iz Metlike, enako hvala župniku za opravljeni obred. Najlepša hvala tudi postaji LM Metlika za pozornost in izkazano čast. Vsem še enkrat lepa hvala.

Zalujoči: mož Tone, sinova Tine in Tone z družino, hčerke Tina, Micka, Zinka in Lojzka z družinami ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je 12. junija v 64. letu starosti za vedno zapustila draga žena, mama in stara mama

MARIJE SINTIČ

iz Vel. Mraševega

iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom, posebno Albini in Lojzetu Zibert, ki sta nam prihitela na pomoč v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala tudi zdravnikom in strožnemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, kolektivu SA Krško ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem darovalcem vencem in cvetja ter vsem, ki ste pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož Johan, hčerki Nada in Marija z družino, sinova Johan in Gustel z družinama.

Vel. Mraševo, Pirošica, Maas Mechelen, Belgija

V SPOMIN

30. junija bo minilo leto dni neizmerno žalosti, ki je tragično preminul in nas za vedno zapustil naš ljubljani brat

FRANCE JERMAN

Spomin na njega nam bo ostal vedno živ in praznina v naših srečih bo večna. Zahvaljujemo se vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate svečke.

Zalujoči: brat Stanko, sestre Katka, Tončka in Frančiška.

Črnomelj, Ločka cesta

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Franc Bukovinsky.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 din - Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustreza druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 26. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Iz glasbenih šol. 9.50 Pesnice na potepu. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Vidrih: Presajevanje krmnega ohrovtu, novost v strniščnem programu. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Clovek in zdravje. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Franka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

PETEK, 27. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - Marjan Marinc: Zavozlana zadeva III. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Vidrih: Presajevanje krmnega ohrovtu, novost v strniščnem programu. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Clovek in zdravje. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Franka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SABOTA, 28. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - Marjan Marinc: Zavozlana zadeva III. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Vidrih: Presajevanje krmnega ohrovtu, novost v strniščnem programu. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Clovek in zdravje. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Franka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 28. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tečnik. 9.35 Naš Plesni orkester ima besedo. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Franc Habe: Pomen mleziava za odrejo pujskov. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Listi iz albuma lahke glasbe. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijski radar. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 29. JUNIJA: 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite, tovariši... 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Radijska igra - Henryk Bardijewski: Grimm 62. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 V lučeh semarforjev.

PONEDELJEK, 30. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Glasbena pravljica. 10.15 Nekaj za ljubitelje ansamblske in solistične glasbe. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. J. Pretnar: Kakovost vin letnika 1974 podravskega vinorodnega rajona. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 17.20 Konecrt po željah poslušalcev. 19.40 Minute z ansambлом Fantje treh dolin. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke jugoslovanskih narodov. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 1. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško-popotovanje od strani do strani - Marjan Marinc: Zavozlana zadeva - IV. 10.15 Promenadni koncert. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Vrt v juliju. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Minute z ansambлом Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra - Saša Vuga: Bernardek. 21.43 Zvočne kaskade. 22.20 Nočne pesmi. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 2. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniški pozdravi. 9.35 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - mag. Marjan Kotar: Izbira drevesnih vrst pri pomlajevanju gozda. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo naši operni pevci. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto-vrtljak“. 17.30 Trideset let uredništva za simfonično glasbo. 19.40 Minute z Ljubljanskim jazz ansambлом. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Ob 20-letnici Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

CETRTEK, 3. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - V. 9.20 Iz glasbenih šol. 9.50 Pesnice na potepu. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Miljeva Kač: Nove sorte hmelja ogroža nevarna bolezen venačenja verticilij. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Naj narodi pojo.

14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Naš podlistek - Iz spominov in pisem D. Klemenčič: Izgubljeni zapiski. 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Revija orkestror in solistov. 18.35 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Kampača. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer: Humor v partizanih. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Naši umetniki muzicirajo - flavistka Irena Grafenauer. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 26. junij: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, Poročila, Za vas smo si ogledali, Nove plošče RTB - 16.15 - 16.30 - AKTUALNOST TEDNA - 16.30 - 17.00 - Obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - Glasbena oddaja IZBRALI STE SAMI

SOBOTA - 28. junij: 16.00 - 16.13 - MALO ZA VAS - NEKAJ ZA VSE - 16.15 - 16.40 - Jogo-ton vam predstavlja - 16.40 - 17.00 - Radijska univerza - 17.00 - 17.30 - KRONIKA - Obvestila in reklame - Pravljičica za naše mlajše - Iz naše glasbene šole - 17.30 - 18.00 - Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA - 29. junij: 10.30 - 12.00 - Napoved programa - Uvodnik - Stipendiranje v občini Brežice - DOMAČE ZANIMIVOSTI - Za naše kmetovalce - Magnetofonski zapis: Cicibani v plavalni koli - Obvestila in reklame - Spored naših kinematografov - 12.00 - 15.00 - OBCANI ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

TOREK - 1. julij: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, Srečanje s priljubljenimi pevci - 16.15 - 16.30 - POROČILA, Novo v knjižnici, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - 16.30 - 17.00 TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED - Obvestila in reklame - Spored brežiškega kinematografa - 17.00 - 18.00 - MLADE ZA MLADE

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

OSMRTNICA

Daleč od Novega mesta, ki ga je tako ljubil, je umrl v Clevelandu v 82. letu starosti naš dragi brat in stric

FRANK KONDRIČ
lastnik restavracije Ivanhove

Njegova srčna dobrotla in velika ljubezen do svoje rodne grude bo ostala v naših srcih. Novomeški zvonovi pa mu pošiljajo zadnji pozdrav.

Žalujoci: sestra Mici Durini s sinovi ter drugi nečaki, nečakinje z družinami, drugo sorodstvo in prijatelji novomeščani.

ZAHVALA

Ob tragični nesreči našega nepozabnega, ljubelega sina in bratca

TONIJA VESELIČA
iz Podzemlja št. 16

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, znancom in prijateljem, ki so nam prihiteli na pomoč, darovali cvetje, vence in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Gregoričevim, osnovni šoli Podzemelj, metliški godbi in župniku za opravljeno obred.

Žalujoci: ate Anton, mama Mimica, sestra Silvica, stara mama, tete, strici in drugo sorodstvo.

Podzemelj, 10. junija 1975

ZAHVALA

Ob boleči smrti naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in svakinje

NEŽE BAČNIK
roj. Vidmar iz Semiča 8

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za podarjene vence in cvetje, za vso pomoč v najbolj bolečih trenutkih, kakor tudi za množično spremstvo do groba. Se posebej se zahvaljujemo za ljubečo skrb in nego dr. Katic Kvasičevi, za izkazano pozornost krajevni organizaciji Zveze borcev in upokojencem iz Semiča, tov. Nedi Lahovič za govor ob odprtem grobu, župniku za opravljeno obred in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Ohranite našo mamo v lepem spominu!

Žalujoci: hčerka Nežka Bezek z možem Lojzom, vnučinja Mirjana Bukovec z možem Tonijem in malim Urošem, brata Jože z družino in Franc, sestra Neža ter drugo sorodstvo.

Semič, Sela, Kašča, Podreber, Krupa, Čudno selo, Slivice, Otočec, Birčna vas, Nova vas, 16. junija 1975.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo pirkovič:

O svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

49

Toda že je tu nova truma, ki s puškami v rokah prihaja od vzhodne strani, z Grobišč proti hiši. „Belogardisti! beži!“ je zaklicala partizanu in mu odprla okno na drugi strani hiše. Za njim je vrgla revolver, ki mu je med skokom skozi okno odletel. Nahrbtnik je prestavila v vežo in ga pokrila s partizanovo odejo.

Že je bila hiša obkoljena. Pod oknom so pobrali revolver in vdrlji v vežo. Kričali so, čigav je nahrbtnik. Bežečega partizana niso videli.

„Bil je neki tujec v civilu, ki je prišel k hiši,“ je ženska hitela pripovedovati. „Rekel je, da bo nahrbtnik pustil tu, ker ga ne more nositi, pozneje pa se bo vrnil in ga vzela, in odšel v Gorjance.“

Niso ji verjeli. Partizan se gotovo skriva na zidanih, ki so ji na dveh koncih vtaknili v slamnato streho ogenj. Po lestvi se ni nihče upal na podstrešje.

Bakševka je vsa obupana na kolenih prosila, naj ji ne uničijo vinske shrambe in letine.

„Saj res, kaj je ženska kriva; kako naj ve, kdo je bil tujec?“ se je omeščal vodja krdele in ukazal, naj gorečo slamo iz strehe populijo in pogase.

Sedaj je morala gospodinja na zidnico in z vilami prebadati mrvo. Legisti so od daleč in iz zaklonov in lestve z naperjenimi puškami prežali, kdaj bo partizan zastokal. Ko se ni nič zgodilo, so tekle naprej. Za njimi so prihajale nove trume. Iz goščave se je vrnil partizan in videč, da so mu nahrbtnik in orožje odnesli, zopet zginil.

Bilo je že popoldne, ko je začelo v Mihovem pokati. Partizani so pustili kotle, ki so jih bili za obred podkurili pri Bratkovičevih, po domače Javorčanovih. Napad jih je presenetil in zmedel. Pa so se hitro znašli in napadalce odbili.

Prav tisti trenutek se je od Prežeka prek Kastalovca pod Mihovim vračala močna partizanska patrolja, oborožena s puškamitraljezom. Komandir Tone Hudoklin-Borut je silovito napadel. Sovražnikovo levo krilo, ki se je trudilo, da bi vas obkolilo od juga in zahoda, je razbil in vrgel nazaj proti Kobilam. Italijansko legistični načrt je izpodletel.

Legisti so bili v veliki premočni. Cankarjevci so se umikali iz vasi. Pod varstvom strojniškega ognja in ostrostrelcev so odhajali po globoko zasekanem kolovozu na Cerov log.

Za njimi je skozi Mikčev sadovnjak jurišal beli komandir Jernej Rajer z Vrha pri Šentjerneju. Sledil mu je Anton Gorišek, zglasni ubijalec jetnikov s Št. Jošta, Gracarjeva turna in Brezovice. Nenadoma je Rajer obstal, se ritenski opotekel in mrtev zgrudil. Iz čela mu je lil curek krvi. Takoj je smrtno zadet padel tudi Gorišek. Za njim ni bilo nikogar več.

Iz trave na vrtu se je dvignil partizan, si obrisal potno čelo in s strojnico zginil v jarku kolovozca.

Malo poprej, ko sta bila legista še živa, je beli mitraljezec postavil svoje orožje na Barovo dvorišče. Zagledal je Rajerja in Goriška, prav ko sta se pognala v napad. „Tistale dva pa moram pospraviti!“ je vzkljnil in streljal. Poleg njega je stal enajstletni domači sin Franc, bister fant, ki se še danes spominja dogodka.

Belogardisti so že dolgo iskali priložnosti, da bi se iznebili zagretega nacista Rajerja in okrutnega Goriška, ki sta hodila kakor dva generala in s prezirom zrla na prostake. Sedaj so se javno hvalili, da so ju sami ubili. Poveljstvo je osupljive govorice v zadregi preslišalo in molčalo. Gotovo pa

je, da Rajerja z Barovega dvorišča ne bi mogla pogoditi krogla v čelo, ampak samo od strani, medtem ko za Goriška ni mogoče ničesar reči.

Mrtvega komandirja Rajerja je nekdo za pete vlekla za vogal Mikčeve hiše. Godrnjal je, kaj mu je bilo tega treba. Skozi okno je gledala stara Mikčeva tašča. Razjarjeni legisti so neprijetno pričlo boja napadli. Vsuje so se krogle; skozi okno so letele bombe in razdejale bivališče. Starka se je komaj še rešila v zidani podpeček, mlada gospodinja pa se je zatekla v varno kamro. Mož Žan Mikec je bil v gozdovih.

Partizani niso imeli niti padlih niti ranjenih, pogrešali pa so štiri borce, dva, ki se nista vrnila iz patrolje v Vrhpolju, in dva, ujeta v Mihovem. (Pisanje katoliškega „Slovenca“ od 20. decembra o sedemnajstih ubitih in več težko ranjenih „komunistih“ je izmišljeno.)

V Bratkovičevi, po domače Prahovi hiši, ki so ji tisti dan pokopali staro mater, so legisti našli polno klet domačinov, predvsem žensk in otrok, ki so se skrivali pred krogami. Kapetan Milan Kranjc je zgrabil mladega Franca Marca in Nika Bratkoviča - Znedarja, ki sta zvečer nameravala oditi s partizani. Marca je legist zbil na tla in kričal, kje skrivajo puško vaške zaščite. Odpeljali so ju k vaški kapelici, kjer so stražili oba partizana, ujeta v Vrhpolju. Tisti trenutek je po vasi še pokalo.

Pri Prahovih so se gostili pogrebci. Dvorišče je pometala ženska, ki je legistom rekla, da je domača. Toda beli ovaduh Janez Jenič-Miklavžev z Nove gore jo je izdal. Bila je preoblečena partizanka, intendant tretjega Cankarjevega bataljona Mara Mariničeva iz Bele krajine. Znašla se je med ujetniki.

H kapelici so pripeljali končno še šestega jetnika majhne postave, ki so ga našli skritega v hlevu mihovskega kulaka Udovca. Partizan je bil nekoč legist, ki so ga partizani ujeli v bitki na Suhorju in se jim je prostovoljno pridružil. Znanci iz legije so se sedaj zanj zavzeli in ga rešili smrti.

Jetnike so zvezali in pretepli. Najhujši so bili četni komandir poročnik Anton Perko z Ježice pri Ljubljani, podnarednik Franc Guštin z Mokrega polja in podčastnik Balant z italijansko bradico, zaslužen belogardist, ki ga je okupator nagradil za vneto pobijanje rojakov.

Pred umikom iz Mihovega so beli zažgali Javorčanovo hišo in kozolec, ker so partizani pri njih kuhali. Nič niso pomagale prošnje domačih, da imajo dva sinova pri belih in da so se partizani

prav zato nastanili pri njih, da ne bi spravljali v težave partizanskih hiš.

Vso pot na povratku skozi Gorjence in Dolenje Vrhpolje in od tam čez Blagovko na Pleterje, so jetnike zasramovali in topli. Morali so nositi ranjence, med katerimi sta bila bivši graničar narednik Peter Kosanovič z Janje gore pri Nišu in njegov namestnik, desetar Stanislav Babič, ki je ob preseljevanju Posavja prejšnjoro jesen ušel Nemcem iz Velike vasi pri Krškem in se rešil v Šmarje pri Šentjerneju.

Pred samostanskimi vrati so že v mraku zadnjič navalili na zvezane jetnike z vsem, kar je kdo premozel, tudi s podavljanimi kurami in puškami. Nekdo je s kokošjo mahnil, da ji je odtrgal glavo, drug s kopitom puške zadel Mariničovo po glavi, da ji je brizgnila kri iz rane. Najhujši so bili zopet oficirji Perko, Balant in Guštin, kot je povedal partizanski kapetan Franc Marc, ki je bil takrat med zvezanimi jetniki. Nato so v zboru poslušali legista, ki je zaneseno govoril o zmagi. Jetnike so v samostanu zaprli v temno luknjo pod nekimi stopnicami.

Oskrunitev samostana belih menihov

Pred polnočjo so iz zapora poklicali partizano Maro. V majhni sobici prvega nadstropja, obrnjeni proti Gorjancem, so jo obstopili belogardistični voditelji, poročnik Perko, podnarednik Guštin, bivši orožnik Martin Zorko, imenovan Kišk z Mokrega polja, kurat pleterške posadke Franc Kupljenik iz Orehovice in bataljonski kurat z Brezovice Tonček Šinkar v črni četniški uniformi z grozljivo mrtvaško glavo na kučmi.

„Sleci se, da bomo videli, ali si partizan ali partizanka!“ je začel kurat Kupljenik polnočno „zasliševanje“. Kar se je godilo potem, ne bi bilo mogoče objaviti v najbolj nesramnem pouličnem tisku. Najhujša sta bila oba kurata, je pozneje izpovedal kapetan Franc Marc iz Mihovega, ki je bil zaprt z Mariničovo.

Dvainštridesetletna partizanka Mara Mariničeva je bila rojena v New Yorku in ameriška državljanka. Dolga leta je služila za kuharico pri trgovcu Šterku na Vinici. Ob ustanovitvi Belokranjskega odreda spomladi je vstopila v njegov prvi bataljon, za sinom, edinim bitjem, za katerega je živela, da bi mu bila v vseh težavah in nevarnostih osvobodilne vstaje blizu. Spočetka je bila kuharica, pozneje pa je postala bataljonski intendant in zelo vestno opravljala svoje naloge.

Fant je sam naredil

Pravzaprav so pokvarjeni prvomajski prazniki „krivi“, da je Novomeščan Adi Bevc, vodja oddelka za razvoj stilnega pohištva v straškem Novolesu, dobil na Petem salonu pohištva v Ljubljani za zamisel otroškega pohištva „Rokec“ najvišje priznanje jugoslovanske komisije, njegovo podjetje pa kipec „Ljubljanski zmaj“.

Tako se je prvič v zgodovini Ljubljanskega salona pohištva zgodilo, da prve nagrade ni dobil eden od številnih slovenskih arhitektov ali oblikovalcev, ugledna komisija jo je prisodila Adiju Bevcu, ki se je v očetovi delavnici najprej izučil za mizarja, se nato šolal za delovodjo in potem končal še tehnično srednjo šolo lesne smeri.

Če se zdaj povrnemo k pokvarjenim prvomajskim praznikom, ki stoje na začetku našega pisanja, moramo povedati, da je Adi tiste dni, ko ni vedel kaj početi, prebral natečaj Lesnine za otroško pohištvo, sedel za mizo in narisal prvi osnutek pohištva, ki si je kasneje priborilo Ljubljanskega zmaja. Pravzaprav izraz „kaj početi“ ni primeren, Adi Bevc se namreč tako rekoč že od otroških let ukvarja z oblikovanjem lesa, ki ga imenujemo pohištvo.

„Ko sem se lotil risanja,“ pripoveduje Adi, sem mislil na družine z otroki-solarji, ki prebivajo v sodobnih, majhnih stanovanjih. Pohištvo „Rokec“ – imenoval sem ga po prijateljevem sinu – lahko postavite v sobo, veli-

ko trikrat dva metra. In vse je v njej: pisalna miza, stol, polica za knjige, garderobna omara in ležišče. Z dodatnimi elementi se da pohištvo prilagoditi tudi dijaku ali študentu.

Ko so Adijev osnutek „Rokec“ videli odgovorni v Novolesu, so mu rekli, naj kar pozabi na Lesninin razpis, pohištvo da bodo izdelovali kar v Straži.

Razstavniki primerek je dobil najvišjo nagrado, za Adijem se je uvrstil celo slovenski oblikovalec prof. Niko Kralj.

Za „Rokec“ so takoj „zgrabili“ tudi trije slovenski izvozniki, kar je za Novoles pomembno priznanje, Adiju pa poleg diplome – „Ljubljanskega zmaja“ dobi namreč proizvajalec – največ pomeni vprašanje, ki mu ga je na sejmu zastavil starejši možak, kasneje je zvedel, da je bil univerzitetni profesor.

„Fant, ste to res sami naredili? Če je tako, se morate takoj vpisati na višjo šolo za oblikovanje, ki se bo začela jeseni v Ljubljani!“

Profesorjevo vprašanje, ki je bilo hkrati pritriljen odgovor, daje slutiti, da bo nekdanji mizar Adi Bevc, ki se je zaljubil v lepo oblikovane kose lesa, nekoč le dosejal uredništev želje, ki si jo je zastavil, ko je še kratkohlačen brodil po žaganju očetove delavnice. Postal bo poklicni oblikovalec pohištva.

Za marsikoga je to že danes.

MARIAN BAUER

Kljub slabemu vremenu se je otvoritve doma pri Gospodični udeležilo veliko ljubiteljev Gorjancev.

Dom pri Gospodični spet vabi

Dom Vinka Paderšiča prenovljen in odprt

Ljubitelji naših Gorjancev, čistega zraka in sončnih košenic spet lahko obišejo dom Vinka Paderšiča pri Gospodični. V soboto, 20. junija, je predsednik Planinskega društva Novo mesto Franco Moretti iz rok Novotekovega predstavnika Danila Kovačiča prejel ključke prenovljenega doma in tako simbolično odprl vrata te planinske postojanke.

Stari dom Vinka Paderšiča že dolgo ni ustrezal svojemu namenu. Planinsko društvo je s sredstvi iz sklada za pospeševanje turizma in ob izdat-

ni pomoči novomeške tovarne Novoteks, ki ima dom tudi v najemu, v treh letih dom povsem prenovilo. Novi dom ima več ležišč kot stari,

moderno urejeno kuhinjo, centralno ogrevanje, kar bo omogočilo, da bo odprt tudi čez zimo, ter moderne gostinske prostore. Uredili so tudi sedišča na prostem za 84 obiskovalcev.

Na proslavi ob otvoritvi doma je Franco Moretti poudaril pomen, ki ga ima novo odprti dom za nadaljnje razvijanje planinstva in turizma na Dolenjskem ter tako nudi delovnemu človeku več možnosti za aktivni počitek. Posebej se je zahvalil delovnim ljudem tovarne Novoteks za razumevanje in pomoč, brez katere bi te priljubljene izletniške točke še dolgo ne mogli urediti.

Na proslavi sta nastopila pevski zbor „Dušan Jereb“ in harmonikarski ansambel novomeške glasbene šole pod vodstvom Zdravka Hribarja.

Med raketami

Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Zavod za šolstvo SRS, Brodarska zveza Slovenije in Zveza prijateljev mladine Ljubljana so 15. junija organizirali v Ljubljani prvo republiško srečanje mladih tehnikov Slovenije. Pokrovitelj srečanja je bil predsednik mestne konference SZDL Ljubljana Jože Smole.

Srečanja se je udeležila tudi desetletna skupina mladih tehnikov iz Kočevja pod vodstvom učiteljev tehnične vzgoje. Najprej so sodelovali v sprevidu na Titovi cesti, nato pa so si ogledali nastop uniformiranih mladink in godbe na pihala iz Logateca ter prikaz vožnje z radijsko vodenimi modeli avtomobilov. Vide-li so še spuščanje modelov raket in polete z radijsko vodenimi letalskimi modeli, republiško prvenstvo ladijskih modelov razreda MC in prikaz vožnje z radijsko vodenimi modeli in maketami v bazenu. Za za-

ključek so si ogledali tehnično razstavo v Mladinskem tehničnem centru.

VILKO ILC

V Ljubljani je bilo 15. junija prvo republiško srečanje mladih tehnikov. Najmlajše so navdušili predvsem radijsko vodeni motorni letalski modeli, rakete in motorni čolni. (Foto: France Brus)

MOKRONOG: KRESOVALCI

Na tretji kresni noči se je v soboto zabavalo 1.500 kresovalcev. Krjavelj navzočih ni pozabil posvariti, da morajo tisti, ki so imeli v mislih kresničke, misliti tudi na pleničke... Dobrega razpoloženja, k čemur je letos pomagalo tudi lepo vreme, ni manjkalo. Dan po prireditvi so neznanci odnesli iz Mokronoga precej zastav z hoso nogu.

„CANADA DRY“ TUDI V NOVEM MESTU

Novomeške pokaševalce (degustatorje) bo v petek, 27. junija, obiskala „Canada dry“ posadka iz Ajdovšine (Fructal-Alko). V petek od 10. ure dalje se bodo lahko novomeški ljubitelji pijače prepričali, če je nova pijača res tako dobra, kot jo hvali proizvajalec na svojih reklamnih letakih. Pokušnje bodo v Kandji, v restavraciji pri Vodnjaku in v Kavarni na Glavnem trgu.

Je kriv bik?

Krava v Brusnicah povrgla iznakaženega telička - Živinozdravnik: »Ne bo živel.«

Otelitev krave je dogodek, ki se ga v vsaki kmečki družini zelo veselijo. Otroci imajo veselje s teličkom, starejšim pa nova glava v hlevu veliko pomeni, saj predstavlja gotov denar.

Pri Volčjakovih v Brusnicah so hkrati pričakovali kar dva telička, vendar se jim je 14. junija veselje skalilo. Medtem ko je ena krava povrgla zdravega telička, je drugi prišel na svet iznakažen: gobček ima zelo deformiran, znotraj ima še en smrček, nankja mu cel levi del zgornje ustnice, saj hrbtu pa mu raste dolg cof. Tele je kar naprej pod kra-

vo in s smrčkom rine v vime, vendar ne more sesati. Zaradi napake tudi diha težko.

„Česa takega ne pomniva ne jaz ne moja mama,“ je dejala Marija Volčjak. „Tudi živinozdravnik, ki smo ga takoj poklicali, je rekel, da česa podobnega v svoji dolgoletni praksi še ni videl. Krava je bila umetno osemjenjena.“

Cprav je živinozdravnik rekel, da je krava zdrava, tele pa ne bo živel, se Marija trudi in lačnega telička pita po steklenici. „V službi sem vzela dopust, da sem lahko pri njem. Težko je, mučim se. Ko bi ga vsaj pet tednov obdržala, da bi ga lahko prodali za zakol. Tako bi dobili vsaj nekaj. Živinozdravnik je sicer rekel, da ne bo nič z njim, ampak jaz ga ne morem pustiti, da bi od lakote poginilo. Vsem nam je zelo hudo, še posebej trem otrokom...“

A. B.

Marija Volčjak poskuša vse, da bi teliček dočakal vsaj pet tednov in bi ga lahko prodali mesarjem. (Foto: M. Markelj)

Srnjak s tremi rogovi

Nenavadna trofeja v Lavričevi zbirki posebnih

Srnjaka z izrazito nenormalno obliko razvoja je uplenil 9. junija v Grdem lazju v revirju lovške družine Loški potok član te družine Stane Lavrič iz Kočevja.

Lovca Stane Lavrič, ki je direktor Usluge Rudnik, je povedal:

„To je nepravilen osmerak z močno izmaličenim desnim stebnikom roga. Uvrstil ga bom v svojo zbirko rogovij. Zbiram namreč posebneže in ta trofeja bo ena izmed najbolj nenavadnih med njimi.“

Uplnil sem ga na zalazu tik pred mrakom. Imel sem malo časa za opazovanje, ker je hitro odskočil, vendar spet ne tako hitro, da ne bi

ugotovil nepravilnega rogovja in ga tudi položil na dlako.

Naša lovška družina ima v tem lovskem letu v načrtu odstreliti 20 srnjakov. Prav zdaj, pred prskanjem odstrelujemo slabše oziroma manj razvite primerke, medtem ko pustimo dobre za razplod.“

Lovec Stane Lavrič z nenavadno srnjakovo trofejo. Levo steblo roga je normalno, medtem ko je desno močno popačeno. Saj je srnjaku zrastle najprej običajen rog, nato pa poleg tega še en manjši, spačen, tako da je imel srnjak kar tri rogove.

Tudi več lovcev je potrdilo, da tako popačeno rogove res redko zato ga kot zanimivost objavljamo.

J. PRIMOŽIČ

Prvak Luciano

Izjava za Dolenjski list

Rim, 5. septembra 1974 popoldne: evropsko prvenstvo atletiki. Na vrsti je finalni tek na 800 metrov. Na startu so: Italijan Fiasconaro (evropski in svetovni rekordler z 1:43,7), Stoll, Fromm, Kaskinen, Wulbeck, Ovett, Ponomarev in Sušan, ki v tem teku velja za enega od favoritov. „Bo Luciano presenetil ne premagljivega Italijana, bo priboril zlato medaljo?“ se sprašuje pred televizijskimi sprejemniki številni Jugoslovani. Start je uspel. Reški atlet se drži svoje taktike: je bolj v ozadju in s svojim lahkim tekom zasleduje hitre tekmece. Tek je vse hitrejši, nekateri smo za Lucianoa že v skrbih, toda Sušan je še enkrat izkazal: nekaj sto metrov pred ciljem je z neverjetnim finišem brez težav pretekel vse atlete in prepričljivo zmagal. Njegov čas 1:44,1 pomeni novo državni rekord, rekord evropskih prvenstev in tretji najboljši rezultat vseh časov.

Evropski prvak v teku na 800 m Luciano Sušan je med pozdravnim govorom v Novem mestu.

Novo mesto, 1975: slavnostna otvoritev športnih igrišč, ki so jih zgradili zase delavci SGP Pionir. Med gosti je tudi Luciano, ki je v pogovoru za Dolenjski list povedal:

„Za nekaj dobrih novomeških atletov sem slišal, sedaj pa ne priznam nobenega, ki bi bil v državnem vrhu. Sploh je jugoslovanska atletika slaba. Zato, ker pri nas kraljico športov zanemarijo. Mladi se zanjo ne zanimajo in tako ni množičnosti. Pogledite košarko! Na asfaltnih igriščih vrvi od jutra do mraka. Vsekrat kratkohladek je v tej igri že prav naporni. Toda časa, ki ga izgubim v telovadnici, na atletskih stezah po vsem svetu in na treningih v gozdu, mi ne bo nikoli žal, če zaradi medalj ne, ki jih v imenu naše države osvajam po Evropi in drugod.“

„Koliko časa boste še tekli?“ „Star sem 26 let, sem absolutno višje gradbene šole, čakam me vojaška suknja. Prepričan sem, da bom treniral do Montreala, do olimpijskih iger. Potem pa...“

„Vadim dvakrat na dan pod trenerjevim nadzorstvom. Ker se oba zavedata, da je tek na 800 m vedno bolj sprinterska disciplina – nekoč so jo imeli celo za dolgoprogaske – so treningi kar naporni. Toda časa, ki ga izgubim v telovadnici, na atletskih stezah po vsem svetu in na treningih v gozdu, mi ne bo nikoli žal, če zaradi medalj ne, ki jih v imenu naše države osvajam po Evropi in drugod.“

J. PEZELIČ

SAMOPRISPEVEK PO REPIŠKO

Repičeva draga je bila zaostala in veliko ljudi v njej je jecljalo, ker so jih že od rojstva pretresali po luknjicavih cestah. Nemalo otrok je imelo ploščate glave, čemur se ni čuditi, če vemo, da so bila šolska poslopja tako izmučena, da je s stropov telebal omet. Nemalokrat komu od solarjev na betico. Tudi z lepimi kulturnimi domovi ali telovadnicami se Repičani niso prsili, ker niti enega niti drugega niso imeli. Poleg teh nadlog jih je pestila še slaba elektrika, kot kakao umazana pitna voda, razpadajoči domovi gasilcev pa še to in ono. Da bi se resili navedenih

nevšečnosti, so se občinski mozeje skupaj z izvoljenimi delegati odločili, da razpišejo referendum za samoprispevek, kajti dobro so se zavedali, da ne bo nihče prišel v Repičevo drago, z vrečo, v kateri bi bili dinarčki. Niti načrtno niti slučajno ne. Kmalu so viseli po Repičevi dragi plakati, ki so vabili vaščane, naj v nedeljo na referendumu obkrožijo besedico ZA, če hočejo kraju in sebi zagotoviti napredek v prihajajočih petih letih.

Večina Repičanov je predlog občinskih mož in delegatov glasno odobrvala, Jožič pa je, ko je prebral modro-

zeleni plakat, pljunil in siknil: „Naj se gredo solit, oderuhi!“ Nato je zavil v gostilno Pri treh kegljih, si naročil brizganec in vaščanom, ki so prišli od maše, govoril: „Samoprispevek, da. Jih gleda! Mislijo, da pobiram denar po cesti! Ne dam niti ficka! Še zase nimam dovolj, pa bom dajal za ceste, za elektriko! Pa še za kaj, a? Otroci pa že zdaj skoraj bosi hodijo v šolo. Bosi in goli, otroci moji. Nič ne bo z njihovim: ZA.“ In še je govoril Jožič in vaščani so ga nezaupljivo gledali. „Še zase nimam!“ je zaključil.

V nedeljo je večina vaščanov obkrožila ZA. Številka

pred Jožičevim imenom pa je ostala nedolžna kot devica.

Pri dopoldanski maši je imel pridigo mlad kaplan. Svojo zadnjo pridigo, kajti poslavljaj se je od svojih vernih ovac, ker je odhajal na novo službeno mesto. Dolga pridiga je bila to: o dobroti in nepokvarjenosti Repičanov, o deviskosti Repičank in o radodarnosti nekaterih posameznikov, ki so mu prinesli v slovo prave dragocenosti. Ni se zahvaljeval vsem dariteljem, je pa posebno glasno omenil Jožiča.

TONI GAŠPERIČ